

Znati u što vjeruješ i zašto

NE SLUŽI TI GLAVA ZA UKRAS

Knjiga kršćanskih dokaza

Josh McDowell

& Bob Hostetler

*Je li kršćanstvo namijenjeno samo
slaboumnima i onima plitke pameti?
Možeš li doista obraniti svoju vjeru pred
tvojim nepovjerljivim prijateljima?
Zar ti nije dosta osjećaja neprijatnosti
jer ne znaš odgovore?*

Ne služi ti glava za ukras daje razumljive odgovore na najtvrdja pitanja. Međunarodno poznat branitelj vjere Josh McDowell i njegov koautor Bob Hostetler upleli su u ovu knjigu jasnoću i humor kako bi rasvijetlili opće mitove o Bogu, Bibliji, religiji i životu te pokazali da kršćanstvo može izdržati svaku provjeru zasnovanu na činjenicama i zdravom rasuđivanju.

**Stoga se i ti naoružaj kako bi mogao odgovoriti
na pitanja poput:**

- *Je li Bog kozmički policajac sa zadatkom da spriječi zabavu i sreću?*
- *Jesu li biblijski pisci pretočili činjenice u legende?*
- *Je li kršćanstvo jedini put k Bogu?*
- *Isus je bio dobar učitelj, no može li itko dokazati njegovo uskrsnuće?*

Osim što će ti odgovori na ovakva pitanja dati pouzdanje, obnovit će i tvoju radost vjere. *Ne služi ti glava za ukras* daje pouzdane kršćanske dokaze koje će i najnepovjerljivije glave teško moći odbaciti.

**Josh
McDOWELL
MINISTRY**

**DM
EAST**

ISBN: 9780849932342

9 780849 932342

Znati u što vjeruješ i zašto

NE SLUŽI TI GLAVA ZA UKRAS

Knjiga kršćanskih dokaza

Josh McDowell

& Bob Hostetler

eBooks for download
east.om.org/ebooks

Originally published in English under the title
Don't Check Your Brains at the Door by Josh McDowell & Bob Hostetler
© 1992 by Josh McDowell & Bob Hostetler

© 2014 OM EAST for the Bosnian edition.
Translated by permission. All rights reserved.

Naslov originala: *Don't Check Your Brains at the Door*
by Josh McDowell & Bob Hostetler
© 1992 by Josh McDowell & Bob Hostetler
© 2014 za bosansko izdanje: OM EAST

Prijevod: Aleksandra Striković
Lektura: Mirjana Fajković, Nenad Tunguz

Izdaje: OM EAST

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, skladištiti, niti prenositi ni u kakvom obliku niti na bilo koji način – elektronski, mehanički, fotokopijama, snimkama, niti drukčije – osim pri pisanim osvrtima u kratkim navodima, bez prethodne pismene dozvole izdavača.

Ukoliko nije drukčije naznačeno, navodi iz Svetoga pisma uzeti su iz Biblije u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb 1999. god., u prijevodu dr. Antuna Sovića, Silvija Grubišića, Filiberta Gassa i dr. Ljudevita Rupčića.

Copyright by Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1997.

ISBN 953-151-251-5

Kratak sažetak: Razmatramo opće mitove o Bogu, religiji i životu, koji protuslove Božjoj riječi.

Sadržaj

Zahvale	6
»Mi« naspram »Ja«	6
Uvod	7

Mitovi o Bogu

1. Kozmički policajac	10
<i>Razmatramo mit o »kvaritelju raspoloženja«</i>	
2. Bog kao Luke Skywalker	13
<i>Razmatramo mit o bezličnoj sili</i>	
3. Bog – automat za ispunjavanje želja	16
<i>Razmatramo mit o Djedu Mrazu</i>	

Mitovi o Isusu

4. Prorok Isus	20
<i>Razmatramo mit o dobrom učitelju</i>	
5. Djelomični Isus	23
<i>Razmatramo mit o superstaru</i>	
6. Isus – slabić	26
<i>Razmatramo mit o krotkosti i blagosti</i>	
7. Plastični Isus	29
<i>Razmatramo mit o gumenoj igrački</i>	
8. Ružičasti Isus	32
<i>Razmatramo mit o rasizmu</i>	

Mitovi o Bibliji

9. Jedna i jedina	38
<i>Razmatramo mit o »samo još jednoj sjajnoj knjizi«</i>	
10. Biblija i švicarski sir	41
<i>Razmatramo mit o Bibliji punoj rupa</i>	
11. Biblija i igra gluhih telefona	44
<i>Razmatramo mit o dvojakom štiou</i>	
12. Promjena činjenice u izmišljotinu	48
<i>Razmatramo mit o mitovima i legendama</i>	

13. Dr. Luka i slučaj nestalog politarha	52
<i>Razmatramo arheološki mit</i>	
14. Istina ili koincidencija	56
<i>Razmatramo mit o slučajnosti</i>	

Mitovi o uskrснуću

15. Pravio se mrtav?	62
<i>Razmatramo mit o nesojestici</i>	
16. Obmana slijepa čovjeka?	66
<i>Razmatramo mit o krivom grobu</i>	
17. Igra skrivača?	69
<i>Razmatramo mit o ukradenom tijelu</i>	

Mitovi o religiji i kršćanstvu

18. Što je jednom čovjeku strop, drugome je pod	74
<i>Razmatramo mit o relativnosti</i>	
19. Ako si ti prošao, onda i ja moram proći	77
<i>Razmatramo mit koji kaže da će nas Bog ocijeniti prema krivulji na grafikonu</i>	
20. Kad odozgo krene prozivka, svi će se naći u raju	80
<i>Razmatramo mit o univerzalisti</i>	
21. Nije stvar u tome što znaš, nego koga poznaješ	83
<i>Razmatramo mit o ideologiji</i>	
22. Pusti mozak na pašu	86
<i>Razmatramo mit o intelektu</i>	
23. Jeff i profesor	90
<i>Razmatramo mit o slijepoj vjeri</i>	
24. Abe Lincoln i test u deset	94
<i>Razmatramo mit o neznanstvenosti</i>	
25. Dinstane rajčice i tenisice	98
<i>Razmatramo mit o ispiranju mozga</i>	
26. Nema tu nikakve dvojbe	102
<i>Razmatramo mit o nevjernom Tomi</i>	
27. Sobne biljke ne odgovaraju na molitvu	106
<i>Razmatramo mit o subjektivnoj vjeri</i>	

28. Grijeh, obmana i Billy Graham	109
<i>Razmatramo mit o Elmeru Gantryju</i>	
29. Zmijino obećanje	112
<i>Razmatramo New Age mit</i>	
30. Hej, pa ja to ne zaslužujem!	115
<i>Razmatramo mit o vrtu od ruža</i>	

Mitovi o životu i sreći

31. Način života Richa i Amosa	120
<i>Razmatramo potrošački mit</i>	
32. »The Lip« i vješti Dodger	124
<i>Razmatramo mit o Leu Durocheru</i>	
33. Nema Geeksa, Dorksa ni Dweebsa	128
<i>Razmatramo farizejski mit</i>	
34. Dečki će uvijek biti dečki	131
<i>Razmatramo mit o muževnosti</i>	
35. Zaštitar prijelaza	134
<i>Razmatramo mit o egoisti</i>	
36. Ljepota je zvijer	138
<i>Razmatramo mit o djevojci s naslovnice</i>	
37. Svi to rade	141
<i>Razmatramo mit o prilagođavanju</i>	
38. Seks nije prljava riječ	144
<i>Razmatramo mit o puritancima</i>	
39. O cipelama, brodovima i pečatnom vosku, o morskim rakovima i drugim stvarima	147
<i>Razmatramo anarhistički mit</i>	
40. Zvijezde u očima	150
<i>Razmatramo mit o ljubavi na prvi pogled</i>	
41. Samospasenje	153
<i>Razmatramo humanistički mit</i>	
42. Nigdje kao kod kuće	157
<i>Razmatramo mit o raju na zemlji</i>	

Zahvale

Kad dođe do objavljivanja neke od mojih knjiga to je, općenito, rezultat timskog rada grupe predanih ljudi kojima sam osobno bezmjerno dužan. Stoga ni ova knjiga nije iznimka. Zahvaljujem Joeyju Paulu iz izdavačke kuće *Word Publishing* koji nas je upoznao s Bobom Hostetlerom, mojim koautorom; Daveu Bellisu koji je radio s Bobom na formiranju ove knjige do njenog konačnog oblika i, posebno, samom Bobu Hostetleru. Bila mi je privilegija i čast raditi s tako kreativnim i talentiranim čovjekom kakav je on. Njegova pronicavost, humor i nadarenost za pisanu riječ poslužili su meni, kao što sam siguran da će poslužiti i tebi. Budući da je ova knjiga rezultat suradnje, Bob zaslužuje stvarno priznanje.

Josh McDowell

»Mi« naspram »Ja«

Osobna iskustva zabilježena u ovoj knjizi proizlaze, kako iz mog života, tako i iz života Boba Hostetlera. Smatrali smo da će ju biti lakše čitati, te da će biti manje zabune, ako se prema tim iskustvima odnosimo u prvome licu ne nastojeći naznačiti tko je od nas što doživio.

Josh

Uvod

Zvali su ga Picassom krivotvorenja.

Bio je najbolji. Njegova vještina falsificiranja novčanica bila je legendarna. K tomu, cijelu godinu je naporno radio kako bi usavršio najbolji set ikad načinjenih krivotvorenih stereotipnih ploča za štampanje novca.

A kad su ga ulovili, ovaj je umjetnik uputio izazov vladinim agentima koji su ga uhapsili. Stavio je vlastitu, lažnu, novčanicu od 20 dolara pokraj one s koje ju je kopirao. »Izazivam vas,« rekao je, »da mi kažete u čemu se razlikuju ove dvije novčanice!«

Blagajnik se nije raspravljao.

»Ne moram«, rekao je. »I ta s koje si kopirao lažna je.«

Veliki broj mladih kršćana pravi istu grešku. Pažljivo kopiraju uvjerenja svojih roditelja. Odražavaju mišljenje svojih prijatelja. Prilagođavaju se vrijednostima onako kako su predstavljene u društvu. Podražavaju ponašanje kakvo vide u crkvi. No, nesreća je u tome što je veliki dio toga što kopiraju jednako krivotvorina, baš kao što se desilo našem nesretnom falsifikatoru.

Annie je ostala zapanjena reakcijom koja je uslijedila nakon što je predložila da se Biblija uključi u redovnu lektiru na školskim satima iz svjetske književnosti. »Ne mislite valjda ozbiljno«, rekli su neki ljudi. »Možda Biblija i sadrži nekoliko fascinantnih mitova i legendi, no nemojte od mene tražiti da to uzmem za ozbiljno.«

Šesnaestogodišnja Samantha, ne razmišljajući, prihvaća opće stajalište koje kaže da to jesmo li »kršćani, budisti ili muslimani – zapravo uopće nije važno, znate? To vam je kao da svi želimo u nebo, samo što svatko od nas ide drugim putem – ali na isto mjesto.«

A kad se radi o odnosu momak – djevojka, Ken ima tipičan mentalitet »muške svlačionice«. »Sve dok 'to ne učiniš', nisi muškarac!« On na seks gleda kao na obred odrastanja, crtu na kojoj dječak postaje muškarac.

Stephanien odlučni obračun s roditeljima otkrio je jedno od njenih ubjeđenja. »Ne možete mi vi govoriti što je ispravno, a što ne«, navaljivala je. »Meni je skoro osamnaest. Ne možete na mene natovariti svoja moralna stajališta. Samo zato jer je to krivo za vas, ne znači da je krivo i za mene.«

Pa, što je onda istina, a što mit? Ovo se na mlade sručuje sa svih strana. Roditelji im govore jedno, a prijatelji nešto sasvim drugo. Holly-

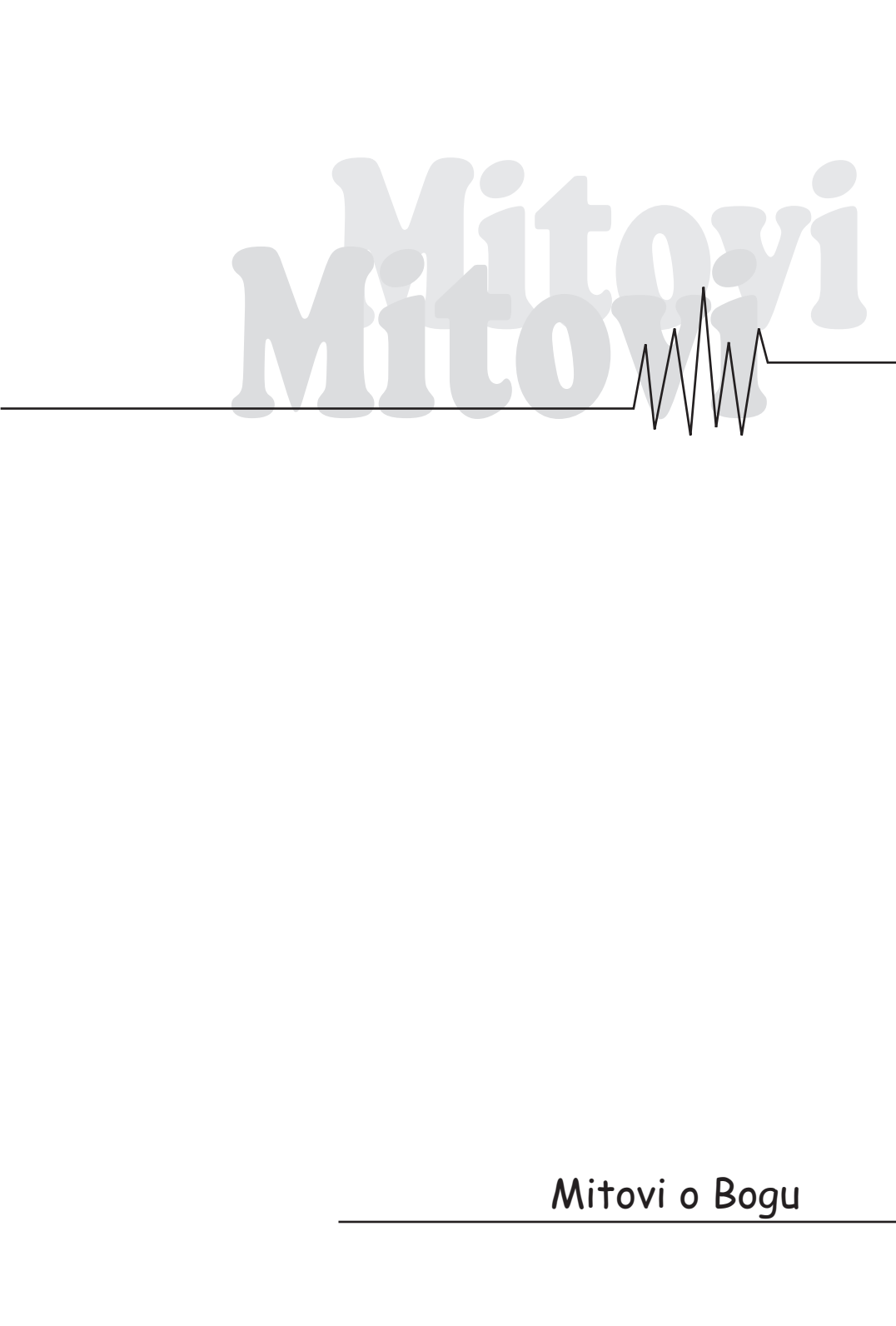
wood propovijeda jednu poruku; crkva poručuje: »Ne, nipošto. To je krivo.« Nešto od toga je istina. No, mnogo je toga mit.

Eto, o tome se radi u ovoj knjizi. U kratkim poglavljima koja slijede, raspravljat ćemo o općim mitovima; jer većinu njih ljudi prihvaćaju bez razmišljanja i bez procjene u svjetlu onoga što kaže Biblija. Iznenadit će te, oduševiti, a ponekad i preplašiti, kad otkriješ da su neke duboko ukorijenjene predodžbe o Bogu, religiji i životu ništa drugo do mitovi.

Svako se poglavlje završava kratkim vježbama koje se nadovezuju na izloženu građu te daju presudnu perspektivu iz Božje riječi.

Autori se nadaju da ćete nakon suočenja s mitovima izloženim na ovim stranicama biti »uvijek spremni na odgovor svakomu tko vam zatraži razlog nade koja je u vama.« (1 Petrova 3:15) I ne samo to, nego da će i vaša vjera biti osnažena, tako da se jednako naoružate za suočenje s nekim drugačijim, do sada neizazvanim lažima koje protuslove ili razvodnjavaju istinu Božje riječi.

Mitovi

Mitovi o Bogu

I. Kozmički policajac

Razmatramo mit o »kvaritelju
raspoloženja«

Mnogo ljudi Boga zamišlja kao kozmičkog policajca koji stoji usred galaksije, poput prometnika.

»Hej, ti! Da, da, ti! Čini se kako se dobro zabavljaš. Pa, prestani s tim!«

»I ti, tamo! Ti, sa videovrpcom! Kakva joj je oznaka? RP? Ili možda Z? Daj to ovamo, polako i mirno! Tako!«

»A kakav je to par priljubljenih usana, tamo u uglu? Jesi li to ti, Cindy? I Robert, svakako – ma trebao sam znati. Pa, nema više toga. Ne dok ja patroliram uokolo.«

Bog. Kozmički »kvaritelj raspoloženja«. Sve što želimo je samo malo zabave – a Bog ju baš želi upropastiti.

Nasuprot tome, đavla zamišljamo kao nestaška koji uživa u zabavi. Komičar Flip Wilson popularizirao je frazu: »Đavao me natjerao na to«, kao da je đavao nekakav »dobri stari momak« koji nam samo želi pomoći da uživamo.

To je laž.

Baš briga đavla kako se provodiš. On te mrzi iz dna duše. Cijelog bi te pojeo za večeru. Apostol Petar kaže da đavao neprekidno »obilazi kao ričući lav, tražeći koga da proždere!«

Jedan je vodič svojoj grupi turista u Svetoj zemlji rekao: »Vjerojatno ste u svojoj zemlji navikli na to da pastiri, idući preko polja i putova, svoja stada tjeraju pred sobom. No, u Palestini je drukčije – pastir uvijek vodi, ide ispred svog stada.«

I, u prilog sveopćem zadovoljstvu turista, prvo stado ovaca koje su ugledali čovjek je tjerao pred sobom – nije ga vodio. Vodič mu je prišao i, u neprilici, upitao ga: »Kako je moguće da tjeraš stado pred sobom? Koliko ja znam, svi pastiri s istoka vode svoja stada.«

»Oh,« odgovorio je čovjek, »to je točno. Pastiri doista vode svoja stada. Ali ja nisam pastir – ja sam mesar!«

Sotona je mesar. Ni najmanje mu nije stalo do toga da ti podari zadovoljstvo ili sreću. Sve što želi jest da te proždere.

Isus je stvari postavio na svoje mjesto i srušio ovaj mit rekavši: »Lopov (sotona) ne dolazi, osim da ukrade, zakolje i uništi. – Ja sam došao da ovce imaju život i da ga imaju i izobilju.« – (Ivan 10:10)

Nije đavla briga koliko se zabavljaš. On jedino želi ukrasti i ubiti, i uništiti te.

A Bog ti ne želi pokvariti zabavu. On hoće da uživaš u životu, i to u izobilju. Želi da iskusiš ispunjen, radostan život, »vječno blaženstvo« o kojemu govori psalmist:

Pokazat ćeš mi stazu u život,
 Puninu radosti pred licem svojim,
 Sebi zdesna blaženstvo vječno.

Psalam 16:11

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o »kvaritelju raspoloženja«!

Pročitaj 1 Petrova 5:8. Kako ovaj stih opisuje sotonu? Zašto?

.....

.....

Pročitaj stihove iz Knjige o Jobu (2:1-8). Što đavao želi da se dogodi Jobu? Zašto?

.....

.....

Sad pročitaj stihove iz Knjige proroka Zaharije (3:1). Što u ovom stihu sotona čini Jošui?

.....

.....

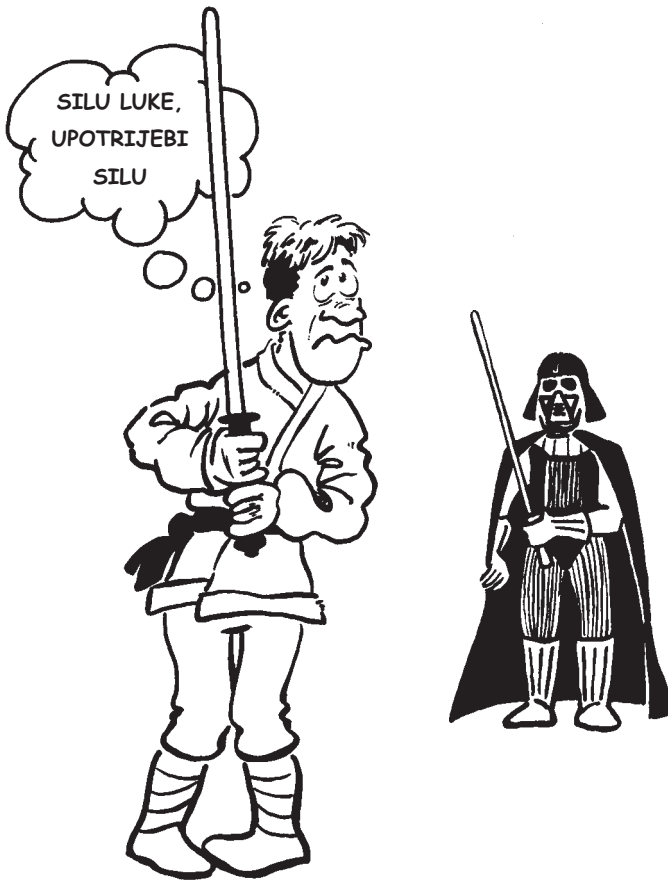
Pročitaj Otkrivenje 12:10. Ovaj stih govori o sotoni. Što nam kaže da on čini »dan i noć«? S obzirom na ono što si pročitao u Jobu i Zahariji, možeš li odrediti na koga se odnosi izraz »naša braća«? Uključuje li to i tebe?

.....

.....

2.

Bog kao Luke Skywalker

Razmatramo mit o bezličnoj sili

Luke Skywalker stoji u spartanskom naselju Obija-Wan Kenobija na planetu Tatooine, nakon što je upravo umakao pješčanim ljudima. Tek što je saznao da je Obi-Wan Jedi vitez koji se borio s Lukeovim ocem u ratovima klonova, Obi-Wan mu daje vatrenu sablju koja je nekad pripadala Lukeovom ocu, a u razgovoru pominje »Silu«.

»Sila?« pita Luke.

Obi-Wan odgovara: »Pa, Sila je to što Jediju daje moć. To ti je jedno energetsko polje stvoreno od svih živih stvari. Ono nas okružuje i prožima – povezuje cijelu galaksiju.«

Taj koncept Sile, koji se pojavljuje u svim neizmjereno popularnim filmovima *Zvezdani ratovi*, zvuči nadasve poznato. Stoga je »Sila« nešto što mnogi zamišljaju da bi mogao biti i Bog. Vide ga kao neosobnu i bezobličnu »energiju«, neku vrstu bezlične »sile« što tajnovito okružuje univerzum i njime upravlja.

Ali, to je mit.

Oh, da. Bog doista okružuje univerzum i njime upravlja. Prisutan je posvuda. On je Duh. No, on nije nekakva tajnovita »sila«, niti kakva neuhvatljiva »energija« koja se prosto »nalazi negdje tamo«. On nije »stvar«, nije »to«. Ono što zapanjuje u vezi s Bogom je upravo to što je on osoban.

Bog u Izrekama 8:17 kaže: »Ja ljubim one koji ljube mene, i nalaze me koji me traže.« Obrati pažnju na osobne zamjenice koje Bog koristi za sebe: »Ja...mene...me...«. Zvuči li to kao neka »kozmička energija«?

Daleko od shvaćanja Boga kao bezlične sile, Biblija na njega upućuje kao na »Boga Abrahamovog, Boga Izakovog i Boga Jakovljevog«. On je rekao svoje ime Mojsiju. Očitovao se dječaku Samuelu. Razgovarao je s Izaijom u Hramu. Jeremiji je rekao: »Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh.« (Jeremija 1:5) Apostol Pavao zove ga »moj Bog«. Kralj David kaže da je Bog: »Otac sirotâ, branitelj udovica.« A svi su kršćani primili »duha posinjenja«, kako bismo ga mogli zvati »Abba – Oče!« (Rimljanima 8:15)

Bog, istiniti Bog, *osobno* je zainteresiran za tebe. On te zna po imenu. »Gle, u dlanove sam te svoje urezao«, kaže svom narodu. (Izaija 49:16) Apostol Petar kaže: »On se brine za vas!« (1 Petrova 5:7) Isus kaže: »Vama su i vlasi na glavi izbrojene.« (Matej 10:30) A Bog nam obećava: »Tada ćete me zazivati, dolaziti k meni, moliti mi se, i ja ću vas uslišati. Tražit ćete me i naći me jer ćete me tražiti svim srcem svojim.« (Jeremija 29:12-13) To je obećanje koje možeš shvatiti *osobno*.

Vježba:

Oснаži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o bezličnoj sili!

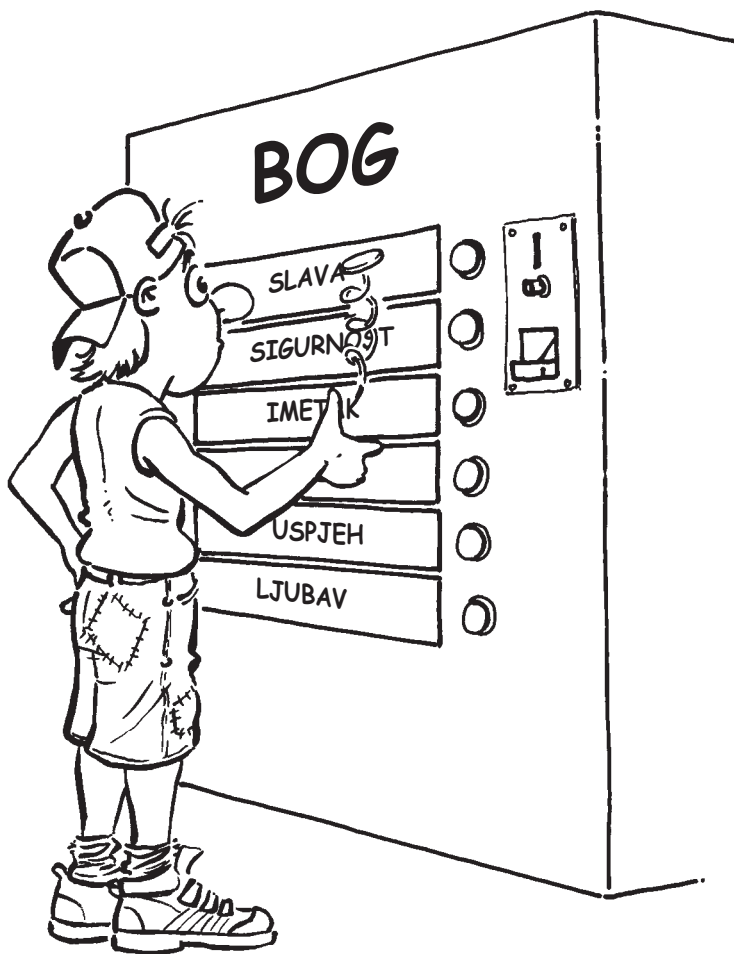
Pročitaj Jeremija 29:12-13, posljednji pasus ovog poglavlja. Zaokruži sve osobne zamjenice (ja, meni, vas...) u tim stihovima.

Pronađi dio iz Jeremije 1:5 u pretposljednjem pasusu ovog poglavlja. Zaokruži osobne zamjenice u tom stihu.

U Izlasku 3:1-15 pročitaj dio o Mojsijevom susretu s Bogom. Kako se Bog predstavlja Mojsiju u stihu 6? Kojim se imenom naziva u stihu 14? Koliko puta Bog koristi zamjenicu »ja« u ovim stihovima? (Izbroji ih, pa svoj odgovor napiši ovdje:)

3.

Bog - automat za ispunjavanje želja

Razmatramo mit o Djedu Mrazu

Dobro, Bože, evo dat ću ti priliku da se dokažeš.

Bob je kleknuo pokraj svoga kreveta. Bilo mu je sedam godina i silno je želio vjerovati u Boga. Stoga je svoju razbarušenu crvenokosu glavu pognuo nad sklopljene ruke i nastavio:

»Zaista želim vjerovati u tebe, Bože. Pa, kad se ujutru probudim, ako ispod kreveta nađem milijun dolara, znat ću da si stvaran. I nikad više neću posumnjati u tebe.«

Nije dobio taj milijun dolara.

Možda zato jer je novac želio više nego Boga. Ili, možda novac sljedećeg jutra nije bio tamo jer milijun dolara (očekivao ga je u apoenima od jednog dolara) nije mogao stati ispod kreveta gdje su se, zauzimajući previše mjesta, već nalazili kutija s igrom za monopol, olovni vojnici, gramofon, prljava odjeća i prašnjavi zečiči.

Mada, po svoj prilici, razlog zbog kojega nije dobio novac ima više veze s krivom predodžbom o Bogu. Bob je Boga zamišljao sličnim automatu za ispunjavanje želja: uložiš molitvu, pritisneš pravo dugme i – želja ti je ispunjena. Predstavljao si je Boga kao Djeda Mraza koji čeka na nekom neucrtanom prostoru u svemiru kako bi ispunio njegovu listu želja. Ako bude dovoljno snažno molio, i jednako toliko vjerovao, Bog će odozgo baciti sve što zaželi sedmogodišnje srce dječaka.

Ovo je razumljivo kad se radi o djetetu. Nažalost, mnogi ljudi svoje predodžbe o Bogu kao automatu za ispunjavanje želja prenose i u svoju zrelu dob. U svom shvaćanju Boga nikad ne odmaknu dalje od mita o Djedu Mrazu.

Bog voli odgovarati na molitve. U svojoj Riječi kaže: »Zazovi me, i odazvat ću ti se.« (Jeremija 33:3) Štoviše, obećava: »Prije nego me zazovu, ja ću im se odazvati; još će govoriti, a ja ću ih već uslišiti.« (Izaija 65:24)

No, molitva nije novčić koji ubaciš u aparat, a vjera nije dugme koje pritisćeš. Bog se ne pokorava našim hirovima i željama. Bez obzira na to koliko je usrdno sedmogodišnji Bob molio za taj milijun dolara, bez obzira na to koliko je žarko vjerovao, naredno ga jutro nije našao pod krevetom. Ne stoga što ga Bog ne voli. Ne zato što Bog ne odgovara na molitve. Čak ni zato što pod krevetom nije bilo mjesta. Taj milijun dolara nikad nije došao jer Bob nije doista molio – već je zahtijevao ispunjenje želje.

Nasuprot mitu o Djedu Mrazu, Bog nije nekakav nebeski automat za ispunjavanje želja što dijeli darove i pruža usluge. On je daleko iznad naših uskogrudih prohtjeva. On je Svemogućí Bog, otjelovljenje Ljubavi. Čezne za time da mu njegova djeca uzvrate ljubav kojom ih je obasuo. Želi da volimo *njega*, ne stvari. Da tražimo *njega*, ne odgovor

na pohlepne molitve. Želi da mu budemo poslušni, ne zato što bi nam to moglo donijeti milijun dolara, nego zato jer ga volimo i jer mu želimo udovoljiti.

A onda, paradoksalno, kad napredujemo u spoznaji koja prevazilazi predodžbu o Bogu kao aparatu za ispunjavanje želja, njegova Riječ nam obećava da možemo imati: »...sinovsko pouzdanje u Boga. I što god ga zamolimo, primamo od njega, jer vršimo njegove zapovijedi i činimo što je njemu ugodno.« (1 Ivanova 3:21-22)

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o Djedu Mrazu!

Svaki od sljedećih stihova ukazuje na stanje koje je potrebno da bi se primio odgovor na molitvu, a koje se može izraziti jednom riječju. Napiši tu riječ na liniju pokraj stiha:

2 Ljetopisa 7:14

Jeremija 29:13

Marko 11:24

Jakov 5:16

1 Ivanova 5:14

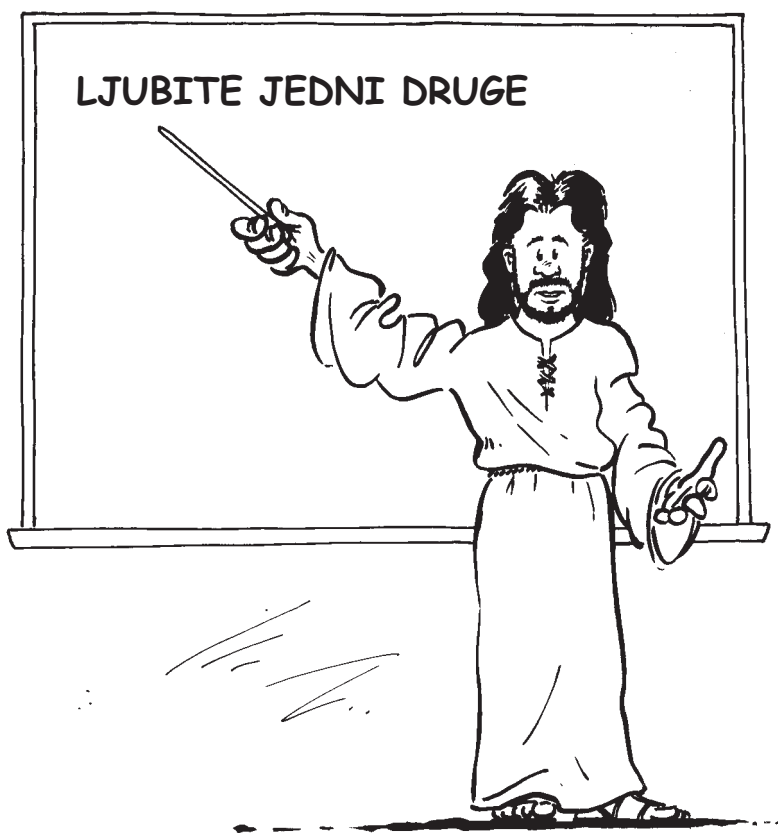
Mitovi

Mitovi o Isusu

4

4. Prorok Isus

Razmatramo mit o dobrom učitelju

»**Đ**avli i zlodusi u stroj!«

Opaka skupina palih anđela okupila se u pećinskoj sali za sastanke u Podzemlju.

»Ovu sjednicu sazvao je Zli osobno, kako bismo raspravili i dogovorili strategiju koja će spriječiti ljudska bića da se okrenu ka Neprijatelju. Prijedlog je uputio Toescum.«

Iz prvog je reda ustao odvratni, bradavičasti vrag i okrenuo se prema đavolskom zboru.

»Dragi prezreni kolege,« počeo je Toescum, »predlažem da naše mračne zvijezde raspoređene po svjetskim kultovima, 'doktrinama' i organiziranim religijama ubace ideju da je Neprijatelj Sin bio 'dobar učitelj'.«

»Proklet bio, Toescume!« izbljuvao je jedan od vragova Toescumu zdesna, koji se, podigavši se na svoja rožasta stopala, usprotivio prijedlogu. »Zbor bi te trebao živa pojesti što za Neprijateljeva Sina predlažeš tako prijateljski tretman!« Nekolicina zloduha oko Toescuma su, u očekivanju, oblizali svoja krastava usta.

»Ti, imbecilu,« brzo je uzvratilo Toescum, »to što predlažem uopće nije prijateljski tretman.« Oholo se uspravio. »Moja sugestija je čisto đavolska.«

Sad je ustao drugi đavao.

»Kako možeš tako glupu ideju nazvati 'đavolskom'?«

»Jer kad mu prišijemo etiketu 'dobrog učitelja',« odgovorio je, »to će ga efikasno svrstati u isti red s Mojsijem, Zarathustrom, Muhamedom... tako ćemo ga prokleti tek neznatnom pohvalom.«

Na gomilu se spustio mûk. Počeli su shvaćati o čemu je riječ.

»Zar ne uviđate, budale, da ako ljudska bića povjeruju kako je On samo 'dobri učitelj', odbacit će Njegovo Gospodstvo, Njegovo Božanstvo.«

»Nikako«, odgovorio je đavao imenom Spewbile. »Ljudi nikad neće nasjesti na to! On je osobno jasno rekao tko je.«

»Spewbile ima pravo,« dodao je drugi, »ljudi imaju Knjigu. Znaju da je On osobno rekao: 'Prije nego je Abraham bio, Ja Jesam.' Čitali su što je rekao o slavi koju je prije postanka svijeta imao kod Oca.«

»Točno tako, glupane,« ponovno se javio Spewbile, »oni znaju da je tvrdio kako ima vlast proniknuti u ljudske misli i srca, te im opraštati grijehe. Imaju Njegovu Riječ, koja kaže 'Sišao sam odozgo'. Znaju kako je tvrdio da ima vlast ustati iz mrtvih te da su mnogi svjedoci potvrdili Njegovo uskrsnuće. Pa nisu toliko glupi da bi povjerovali kako obični čovjek, 'dobri učitelj', može učiniti takvo što!

»K tomu,« ustvrdio je Spewbile završavajući, »shvatit će da ako sve

ovo što je On tvrdio o sebi *nije* točno, onda nikako ne bi mogao biti 'dobri učitelj'...Bio bi lažac, ili luđak!«

Soba se ispunila žamoram. Neki zlodusi oko Toescuma ponovno su oblizali usta gutajući ga očima, no on se činio sigurnim u sebe.

»Morat ću svoju podlu sabraču napomenut na ljudsku sklonost koja nas nerijetko dovodi do uspjeha. Smrtnici se često odlučuju za laž, čak i kad znaju istinu. Baš kao što je i sâm Neprijatelj Sin rekao u jednoj od svojih priča: 'Ako zaista ne slušaju Mojsija i Proroke, neće vjerovati ni ako tko od mrtvih uskrsne.'«

Toescumove su se usne razvukle u podrugljiv smiješak dok je sjedao na svoje mjesto. Izgladnjeli zlodusi oko njega razočarani su se zgledali.

»Teoscumov je prijedlog,« riknuo je predsjedavajući, »naišao na odobravanje Demonskog vijeća. Od danas je širenje mita o 'dobrom učitelju', zvanična strategija Pakla.«

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o dobrom učitelju!

Sljedeće navode poveži s Isusovim tvrdnjama o sebi samome.

A. Matej 5:17	»Imam vlast dati (svoj život), imam vlast opet ga uzeti.«
B. Matej 12:18	»Sve sam vam unaprijed rekao!«
C. Matej 24:30	»Ako tko drži riječ moju, sigurno neće nigda vidjeti smrti.«
D. Marko 2:10	»Tada će se ukazati na nebesima znak...i vidjet će Sina Čovječjega gdje dolazi na oblacima nebeskim s velikom moći i slavom.«
E. Marko 13:23	»Sin je Čovječji uistinu gospodar subote.«
F. Luka 12:9	»To sam ja (Mesija).«
G. Luka 22:70	»Sin vraća život.«
H. Ivan 4:25-26	»Tko se odreće mene pred ljudima, odreći ću se njega pred anđelima Božjim.«
I. Ivan 5:21	»Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, ako i umre živjet će.«
J. Ivan 8:51	»Sin Čovječji ima vlast opraštati grijehe.«
K. Ivan 10:18	»Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke! Ne dođoh da ih ukinem, već da ih ostvarim.«
L. Ivan 11:25	»Vi pravo velite, jesam (Sin Božji).«

5

5. Djelomični Isus

Razmatramo mit o superstaru

Kritike za rock operu Andrewa Lloyda Webbera pod nazivom *Isus Krist Superstar*, što je nastala ranih sedamdesetih godina prošloga stoljeća, kretale su se od »boghuljenja« do »nadahnuća«. U tom komadu, Marija Magdalena pjeva pjesmu o Isusu koja se zove »Ne znam kako ga voljeti«, a koja je postala radio hit.

Uz predstavljanje Marije Magdalene kao osobe koja je bila zaljubljena u Isusa (za što u Pismu nema nikakvog uporišta), ta pjesma sadrži i riječi što pojačavaju popularni mit o Kristu. Marija pjeva: »On je čovjek, *samo* je čovjek.«

To je mit.

Isus *jest* čovjek. Rođen je kao čovjek, u štalici među stokom; vonj izmeta i urina bilo je prvo što su upoznala njegova, tek rođena, osjetila.

No, nasuprot mitu o superstaru, to nije sve što je Isus bio. Biblija jasno opisuje dvostruku prirodu u »Kristu Isusu. On, božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nje lišio uzevši narav sluga i postavši sličan ljudima«. (Filipljanima 2:5-7)

Ljudi se stoljećima bore kako bi shvatili tu dvojnost Isusove naravi. Katkad i sami kršćani (i nekršćani, poput talentiranoga Andrewa Lloyda Webbera) toliko naglašavaju Isusovu ljudskost da više ne vide njegovu božansku narav. Drugi pak čine suprotnu grešku. A kao rezultat toga, mnogi ljudi Isusa Krista shvaćaju djelomičnim. No, učenje Božje riječi je jasno. On je »Bog s nama« (Matej 1:23); a ipak – u svakom pogledu – i »čovjek Krist Isus«. (1 Timoteju 2:5)

Priča iz klasika arapske književnosti *Tisuću i jedna noć* govori nam o običaju bagdaskog kalifa da hoda ulicama grada preobučen u seljaka, s ciljem da iz prve ruke otkrije kako živi njegov narod. No, Isus je učinio neusporedivo više od kalifa. On nije privremeno žrtvovao svoje kraljevsko dostojanstvo – nego je oko svoga božanstva obavio dronjke ljudskosti. »S neba je na zemlju sišao, on koji je Bog i Gospodin svih.«

Ivan, Isusov učenik, koji je skupa s njim hodao prašnjavim stazama i dijelio s njim objede od jezerske ribe i kruha, piše o onome koga je znao kao čovjeka:

U početku bijaše Riječ (Isus), i Riječ bijaše
kod Boga – i Riječ bijaše Bog.

Ivan 1:1

A u tom čuvenom prologu evanđelja, Ivan ne ostavlja nikakvu sumnju oko toga na koga misli kad kaže »Riječ«:

I Riječ tijelom postala i nastanila se među
nama. I mi smo promatrali slavu njegovu,
slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca
– pun milosti i istine.

Ivan 1:14

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o super-
staru!

Isus i njegovi učenici bili su Židovi koji su se držali strogih ubjeđenja o
odgovarajućem objektu čovjekovog štovanja. Pročitaj sljedeće odlomke
iz Pisma, pa na praznim linijama napiši tko je, prema navedenim stihो-
vima, jedini pravi objekt štovanja:

Izlazak 20:3

Ponovljeni zakon 6:14-15

Luka 4:8

Sad pročitaj drugi dio stihova pa pokaži tko je, prema ovim navodima
iz Pisma, objekt štovanja:

Matej 2:2,11

Matej 28:17

Hebrejima 1:6

Budući da nam Pismo jasno govori kako štovati treba samo Boga, možeš
li iz gore navedenih stihova izvući kakav zaključak o Isusu?

6.

Isus - slabić

Razmatramo mit o krotkom
i blagom Isusu

Grdno se varaš ako misliš da je Isus Krist bio slabašan čovjek, tiha glasa i glatkih ruku, kakvim ga predstavljaju neki od naših umjetnika.

Istina, bio je Pjesnik koji je krasno govorio o nebeskim pticama i ljljanim u polju. Točno je i to da je bio narodni Pripovjedač koji je prekrasno ispredao priču o ženi koja peče kruh i o ribarima koji izvlače ulov. Istina je i da je bio nježni Nazarećanin koji je cupkao dječicu u krilu i nasmijavao ih. Istina je i to da je bio nijemi Zarobljenik koji je savršeno spokojno stajao pred kraljevima, te pretrpio žestoke uvrede ne izgovorivši ni riječi. No, Isus je pored svega toga bio i čovjek. Tesar žuljevitih ruku. Čovjek koji je živio pod vedrim nebom, naviknut na duge boravke u pustinji. Čovjek koji je hrabro govorio protiv izopačenih vjerskih vođa njegova doba, nazivajući ih »okrećenim grobovima«, »slijepim vođama« i »zmijama«. Kao što iznosi biblijski znanstvenik J. B. Phillips:

Velika je šteta što uz riječ »dijete« postoji tek nekoliko drugih riječi koje se s njom rimuju tako da su pogodne za crkvenu pjesmu. Inače bismo, valjda, bili pošteđeni kupleta (dvostiha) što su ga na tisuće ljudi morali naučiti u djetinjstvu:

Blagi Kriste, krotki cvijete

Čuvaj ovo malo dijete.

...Ta riječ »blagi« očividno je, i promišljeno, korištena da opiše čovjeka koji se nije ustručavao izazvati i javno pokazati licemjerje religioznih ljudi onoga doba; čovjeka koji je imao takvu »osobnost« da je neozlijeđen prolazio kroz krvožednu gomilu; čovjeka toliko daleko od toga da bude nitko i ništa, da su ga ondašnji zvaničnici proglasili javnom opasnošću...Čovjeka takve hrabrosti da je, unatoč preklinjanju dobronamjernih prijatelja, potpuno svjesno i hotimice ušao u ono za što je znao da će značiti smrt!

Opće shvaćanje Isusa kao tihog, sentimentalnog i feminiziranog čisti je mit. On jest bio pitom. Bio je i krotak. No, ta pitomost i krotkost nisu značili nedostatak snage; bila je to zapravo *snaga pod kontrolom*.

Prema evanđeljima, Isus je uletio u jeruzalemski Hram (možda i više nego jednom), kako bi bez ičije pomoći odande istjerao veliku grupu trgovaca prevaranata i mjenjača novca. *Nitko* se nije usudio pobuniti niti se suprotstaviti užarenom plamenu njegova pravedna ogorčenja. I povrh toga, iako je učinio nešto što bi, u slučaju da je to pokušao učiniti netko drugi bilo strogo kažnjeno, Isus je ostao u Hramu – ne samo da

bi poučavao na stubištu Hrama, nego da bi, kako iznosi Marko, spriječio mjenjače novca da se vrate. Isus nije blago postupao sa zlom. Niti je pitomo reagirao na licemjerje. Nije se spokojno smješkao na bezakonje i zloću.

Isus je, bez sumnje, bio čovjek koji je komotno sjedio držeći dječicu na krilu, no bio je i čovjek koji je znao mirno, s autoritetom, stati pred svoje neprijatelje.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o krotkom i blagom Isusu!

Pročitaj Luka 13:31-33. Kako Isus odgovara na upućenu prijetnju? Koju riječ koristi upućujući na Heroda? Otkriva li ovaj događaj nešto o snazi Isusova karaktera?

Pročitaj sad Matej 23:1-39. Obrati pažnju na snagu i ozbiljnost riječi što ih Isus upućuje farizejima i učiteljima Zakona. Navedi pridjeve koje Isus koristi kako bi ih opisao:

stih 13

stih 16

stih 16 (kraj)

stih 19

stih 33

7

7. Plastični Isus

HEJ, PRIJATELJU, PAZI KUD
IDEŠ S TOM STVARI!

Razmatramo mit o gumenoj igrački

»**S**lušaj, čovječe,« rekao mi je Dan, mašući komadom alata pred mojim nosom, »ne možeš mi tvrditi kako će neki čovjek, koji je živio prije dvije tisuće godina i veći dio vremena proveo hodajući unaokolo u bijeloj odori, pričajući narodu razne priče, danas dovesti do promjene u mom životu.« Rukom je napravio krug oko sebe, pokazujući na garažu i automobile u blokovima.

»Nemam ja vremena za to,« nastavio je, »mislim, sve to oko Isusa je u redu za neke ljude, kao za žene na primjer, i za djecu koja vole priče, a možda čak nešto i izvuku iz toga...ali za mene? Ne bih rekao. Isus nema ama baš nikakve veze s momkom koji treba postaviti remenje na jedan auto i popraviti motor na drugom.«

Dan je samo ponovio stav koji mnogi ljudi imaju o Isusu. Vide ga kao nasmiješenu figuru u bijeloj haljini, s oreolom oko glave; poput plastičnog kipa što stoji na prednjoj tabli automobila. »Ma, Isus je u redu,« kažu takvi, »za ljude s glavom u oblacima. No, nema baš nikakve veze s ljudima koji moraju pohađati sate fizike u srednjoj školi, niti s onima koji rade u tvornici, ili imaju djecu koju moraju voditi zubaru radi proteze za ispravljanje zubi.« Prema njima, Isus ima veze sa stvarnim životom u suvremenom svijetu isto koliko i gumena igračka.

To je mit.

Točno je da su neki osnivači nekršćanskih religija, poput budizma ili konfucianizma, bili ljudi koji su živjeli lagodnim životom, i provodili vrijeme u promatranju i razmišljanju.

No, Isus je bio radnik. Tesar. Zamišljam ga u radionici što gleda na prašnjavu ulicu Nazareta, s natpisom nad vratima koji kaže: »Isus, sin Josipov, tesar«. Mogu ga vidjeti nadvijenog nad cedrovom daskom, sponom učvršćenom za tesarski stol. Na sebi ima kožnu pregaču; s lica mu kipi znoj. Poseže za nožem, potom za maljem. Radionica je ispunjena mirisom cedra i čempresa od strugotina što pokrivaju pod.

Isus Nazarećanin je osamnaest godina, ili više, teško radio kao tesar. Razvili su mu se mišići na rukama i žuljevi na dlanovima. Bio je upoznat sa zahtjevima posla kojim se bavio: trebalo je napraviti procjenu, primati narudžbe, odrediti cijenu.

Znao je i što su zahtjevi obitelji. Isus je imao mlađu braću i sestre, koji su nakon Josipove smrti postali njegova briga. Nesumnjivo je znao što znači skrbiti za djecu i kako je to kad pokušavaš na tržnici postići pravičnu cijenu.

Isus Nazarećanin nije bio plastični svetac. Njegov je svijet, kao i naš, bio surov, a često i ne baš prijatna mirisa. Njegove su ruke bile prljave od teškog rada. Često je spavao na goloj zemlji. A kad se njegov život

završio, pretrpio je užasnu, prljavu, znojnu i krvavu smrt. No velika razlika između tvog i Isusovog života je u tome što su njegovi život i smrt donijeli oproštenje i spasenje svima koji u njega vjeruju. (Ivan 3:16)

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o gumenoj igrački!

Pročitaj Marko 6:1-6. Isusovi sugrađani iz Nazareta znali su ga kao:

- ☐ isposnika
- ☐ mislioca
- ☐ svetog redovnika
- ☐ radnika

U ovom odlomku (i u usporednom odjeljku u Mateju 13:53-58) obrati pažnju na primjedbju o njegovoj braći i sestrama. Zašto bi svi oni bili mlađi od njega? Postoji li u ovim stihovima još koji dokaz o tome da su bili mlađi od Isusa i još uvijek kod kuće, u Nazaretu?

.....

.....

.....

8

8. Ružičasti Isus

Razmatramo mit o rasizmu

Većina Amerikanaca i Europljana zamišljaju da je Isus Nazarećanin izgledao poput Charltona Hestona ili Williama Defoa. Tamne oči. Tamna kosa. Naočit.

Oh, da. On je također bijel. Pripada bijeloj rasi. Preplanuo od sunca, možda, ali nedvojbeno bijel. Ona vrsta »bijelog« što je možete sresti u Californiji. Ili u Minneapolisu. Ili možda Peoriji, u Illinoisu.

No, to je mit.

A on povezuje mnoge ljude i mnoge pokrete. *Ku Klux Klan* propovijeda nadmoćnost bijelih protestanata, između ostalog i nad crncima i Židovima. Neki od njih vjeruju da je Isus na njihovoj strani jer je bijel kao i oni.

U prvim danima Hitlerovog nacističkog pokreta, Isusova je smrt korištena kako bi se mase nahuškale protiv Židova. Nacističko je »evanđelje« iznosilo tezu o bijeloj arijevske nadmoćnosti. Zavaravali su se misleći da bi Isus svakako bio na njihovoj strani. Na kraju krajeva i on je bio »bijelac«, zar ne?

Križarski ratovi. Inkvizicija. Progoni ruske carske obitelji. Dovođenje robova u Novi svijet. Rasistički je mit dao svoj doprinos najgnusnijim zločinima i okrutnostima u povijesti.

A taj mit traje i danas. Ljudi još uvijek karakteriziraju Isusa kao Spasitelja Anglosaksonca. Slikaju ga u ružičastim i blijedo-roze nijansama. Na osnovu svojih europsko-američkih predodžbi pripisuju mu izgled, stalež i navike. No, Isus niti je bio bijel niti pripadnik građanskog staleža.

Po svemu sudeći, Isus je bio daleko tamnije boje kože nego prosječni Amerikanac ili Europljanin. Rođen je kao Židov, živio kao Židov i ostao Židov cijeli svoj zemaljski život. Njegovo se crnoputo bliskoistočno naslijeđe vjerojatno isticalo kad je stao pred Pilata, plavokosog Rimljanina bijele puti.

Premda je na scenu svijeta stupio u ljudskom obliku, na specifičnom mjestu i vremenu, te posjedovao specifične rasne karakteristike (daleko manje slične Amerikancima nego što je Hollywood ikad bio spreman prikazati), Isus, u širem smislu prevazilazi barijere rase i boje kože.

Bio je Židov, a ipak je slobodno, i s punim poštovanjem, govorio sa Samarijankom.

A kao Židovu, Isusu je običaj zabranjivao ulazak u kuću pogana. No, kad ga je rimski stotinar molio za svoga slugu koji je bolestan ležao kod kuće, Isus je odgovorio: »Doći ću, izliječit ću ga.«

Kad ga je salijetala jedna žena Kanaanejka (Kanaanci su bili povijesni neprijatelji židovskoga naroda), Isus je pohvalio njenu vjeru i iscijelio joj kćer.

I on sâm je bio žrtva rasnih predrasuda. Na jednom putu kroz Samariju, Samarijanci ga nisu htjeli primiti da prenoći u njihovu selu jer je bio Židov na putu za Jeruzalem.

Društvena sredina u koju je Isus ušao postavši čovjekom, razlikovala je tri osnovne odlike pojedinaca. Čovjekova prava, privilegije i status bili su određeni njegovom rasnom pripadnošću (Židov ili poganin), staležom (rob ili slobodnjak), te spolom (muškarac ili žena). No, radosna vijest koju je Isus donio predstavljala je radikalno udaljavanje od predrasuda prošlosti. Pavao je to jasno sažeo kad je napisao: »Dakako, svi ste po vjeri sinovi Božji u Kristu Isusu, jer svi koji ste u Krista kršteni, Krista ste obukli. Nema tu više ni Židova ni Grka; nema više ni roba ni slobodnjaka; nema više ni muškog ni ženskog, jer ste svi samo jedan u Kristu Isusu.« (Galaćanima 3:26-28)

Isusovi sljedbenici moraju biti poput njega, ne po boji kože ili rasnim odlikama, nego u prihvaćanju i ljubavi prema ljudima, unatoč njihovu spolu, staležu ili rasnim razlikama.

Neka ga djeca vide kao ljiljan bijela,
Djetešce Isusa, rođenog na ovu noć,
Neka ga djeca vide kao ljiljan bijela,
Kosice meke i plave.

Neka ga djeca vide bronzane tamne puti,
Gospod je s neba na zemlju sišao,
Neka ga djeca vide bronzane tamne puti,
A kose guste i tamne.

Neka ga djeca vide očiju bademastih,
Spasitelja pred kojim klečimo,
Neka ga djeca vide očiju bademastih,
A kože žućkaste boje.

Neka ga djeca vide tamne puti kao njihova što je,
Milog Sina Marijinog kome se mole,
Neka ga djeca vide tamne puti kao njihova što je,
I da! Oni ga jednako vole!

Djeca na svim različitim mjestima,
Nalik svome vidjet će lice Isusa Krista,

Samo obasjano nebeskom milošću,
Ispunjeno svetom svjetlošću.

Stavi na stranu svaku zemaljsku stvar,
Te srcem svojim kao darom,
Dođi i slavi Dijete Kralja,
Ljubav, što rođena je ovu noć.

Some Children See Him, stihove napisao Wihla Hutson; muziku Alfred Burt; TRO © Copyright 1954 (produženo), 1957 (produženo) Hollis Music, Inc., New York, N.Y. Korišteno uz dozvolu.

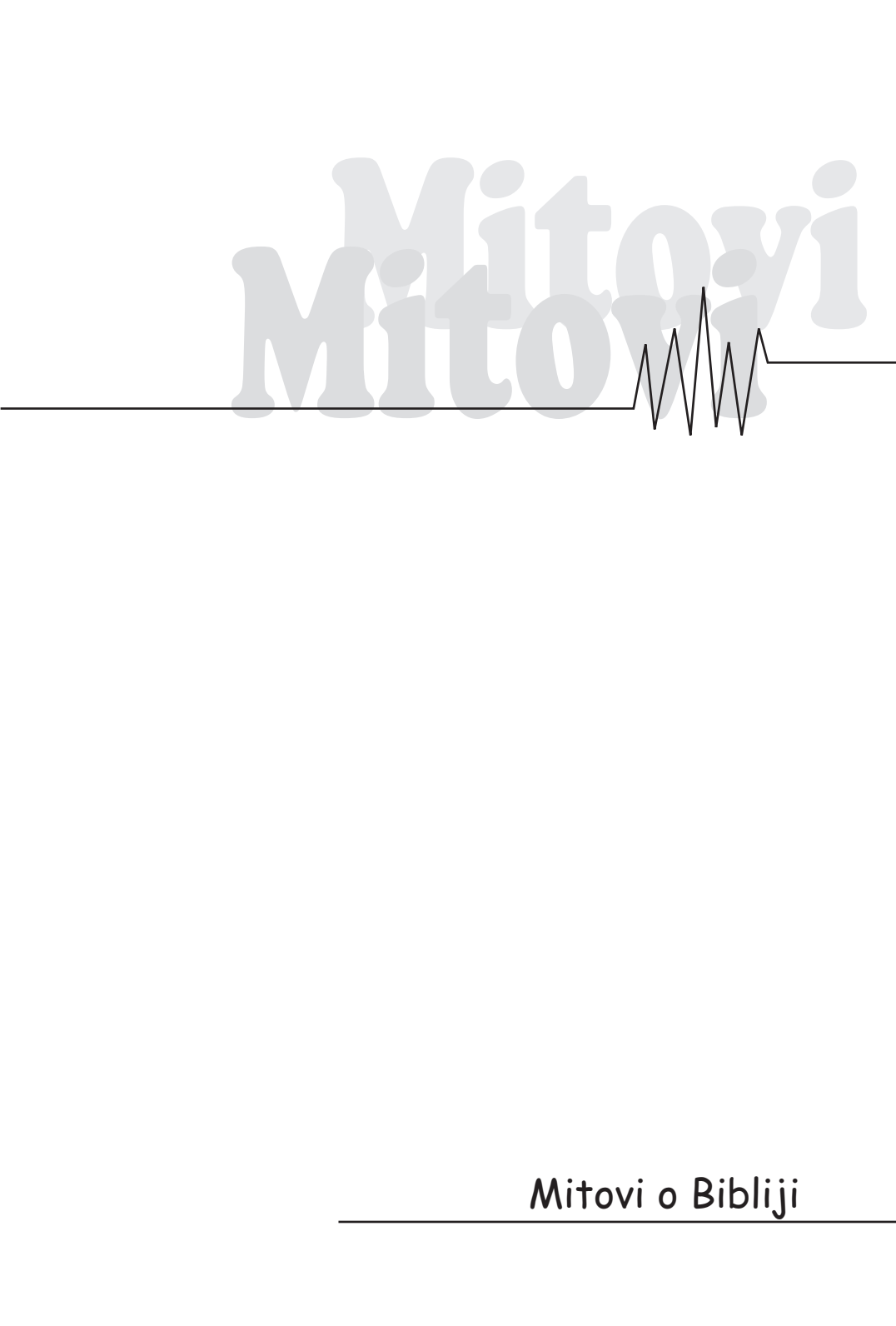
Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s rasističkim mitom!

Stihovi koji slijede odnose se na događaje opisane u ovom poglavlju. Pročitaj svaki odlomak, pribilježi odgovarajući izraz na praznu liniju pokraj navoda, te brojevima ispred tih navoda označi dijelove u tekstu na koje se odnose.

1. Luka 9:51:56
2. Ivan 4:1-26
3. Galaćanima 3:26-28
4. Matej 8:5-13
5. Matej 15:21-28

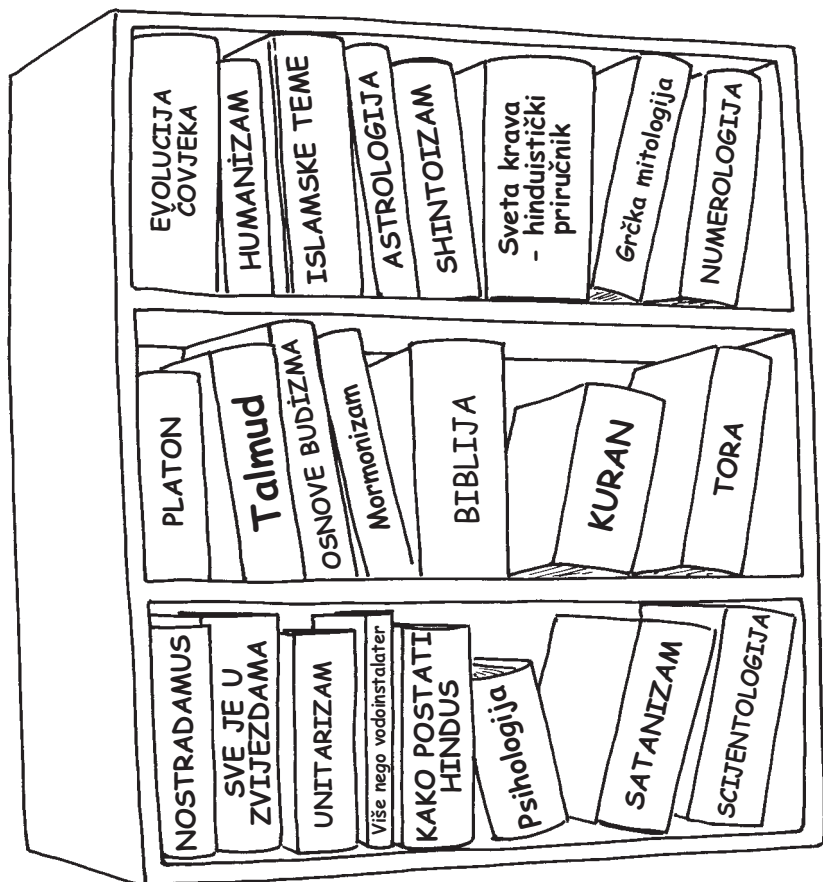
Mitovi

Mitovi o Bibliji

9

9. Jedna i jedina

Razmatramo mit o »samo još jednoj sjajnoj knjizi«

Već si to čuo. Vjerojatno ne jedanput. Takvim se tonom ljudi obraćaju duševnim bolesnicima:

»Oh, ali nije valjda da čitaš Bibliju?«

Neki drugi put, osoba će te potapšati kao da si kakvo poslušno štene, i reći: »Ma da, Biblija je u redu. Svakako je bolja od one *Ilijade* i *Odiseje*.«

I naravno, s vremena na vrijeme, naletjet ćeš na nastavnika ili profesora koji se hvali kako ima Bibliju – jedan od najboljih prijevoda – uredno smještenu na polici – prašnjavu možda, nikad otvorenu, no ništa zato – ona stoji uz Platonovu *Republiku*, Virgilijevu *Aeneidu*, te uz sabrana djela Williama Shakespearea, i zauzima mjesto koje joj s pravom pripada, mjesto jednog od »najgenijalnijih« književnih djela.

To je mit.

Biblija nije jedna od »mnogih sjajnih knjiga«. Ona je jedna. Jedina.

Ako je tvoji nastavnici maternjeg jezika žele staviti na policu s drugim velikim djelima, onda im bolje reci da kupe cijeli jedan novi ormar za knjige. A Biblija bi tad trebala biti na gornjoj polici. Sama.

Biblija je jedinstvena.

U svom djelu *All About the Bible (Sve o Bibliji)*, Sidney Collett citira profesora M. Montiero-Williamsa, koji je proveo četrdeset dvije godine u proučavanju istočnjačkih knjiga. On kaže: »Posloži ih, ako hoćeš, na lijevu stranu svog radnog stola; no, svoju Bibliju stavi na desnu stranu – sasvim samu – i među njima napravi širok razmak. Jer... između nje i, takozvanih, svetih istočnjačkih knjiga postoji takav ambis što ih sasvim, beznadno i vječno razdvaja...stvaran ambis koji se ničim ne da premostiti.«

Biblija je čudo književnog dostignuća. Za neke knjige potreban je cijeli život da bi ih se napisalo; a Biblija je pisana tijekom tisuću i šest stotina godina. Neke knjige traže suradnju tima znanstvenika, a Biblija je djelo više od četrdeset autora iz svih društvenih krugova, uključujući kraljeve, seljake, filozofe, ribare, pjesnike, državnike i znanstvenike. Neki njeni dijelovi pisani su u pustinji, drugi u tamnici, na dvoru, u izgnanstvu, u ratu i u miru.

Biblija je pisana na tri kontinenta i na tri jezika; obrađuje na stotine spornih tema. Sadrži nadahnutu poeziju, kao i detaljnu povijest, atraktivne biografije, pisma, memoare i proročke knjige. A ipak, ova zapanjujuće raznolika knjiga govori s nevjerojatnim kontinuitetom. Od prve do posljednje stranice teče jedna jedina priča – Božje otkupljenje čovjeka.

Jednom prilikom je predstavnik *Great Books of the Western World (Velike knjige Zapadnoga svijeta)* došao u moju kuću da vrbuje pro-

davače za tu seriju. Proveo je pet minuta govoreći mi o seriji velikih knjiga, nakon čega sam ja proveo devedeset minuta pričajući mu o najvećoj Knjizi.

Potaknuo sam ga da uzme samo deset pisaca iz te serije velikih knjiga, sve iz istog društvenog kruga, istog naraštaja, mjesta, vremena, iste naravi, s istog kontinenta i istog jezika, te jednu spornu temu.

Potom sam ga upitao: »Bi li se svi ti autori međusobno složili?«

Razmislio je na trenutak i odgovorio: »Ne, ne bi.«

»Što bi, dakle, dobio njihovim okupljanjem?«

Odmah je rekao: »Papazjaniju!«

Dva dana kasnije, taj je čovjek predao svoj život Kristu jer je prepoznao jedinstvenost Biblije i njene poruke.

Vježba:

Osaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o »samo još jednoj sjajnoj knjizi«!

Pročitaj sve naznačene navode u kojima Biblija uspoređuje samu sebe s nekim drugim stvarima koje imaju snažan utjecaj. Čitaj ih pažljivo. Potom navedi koje su to paralele što ih daje Biblija i razmotri zašto je – i na koji način – Biblija slična tim stvarima. Također, razmisli postoji li još neka knjiga za koju bi se moglo tvrditi takvo što.

Jeremija 5:14

Jeremija 23:29

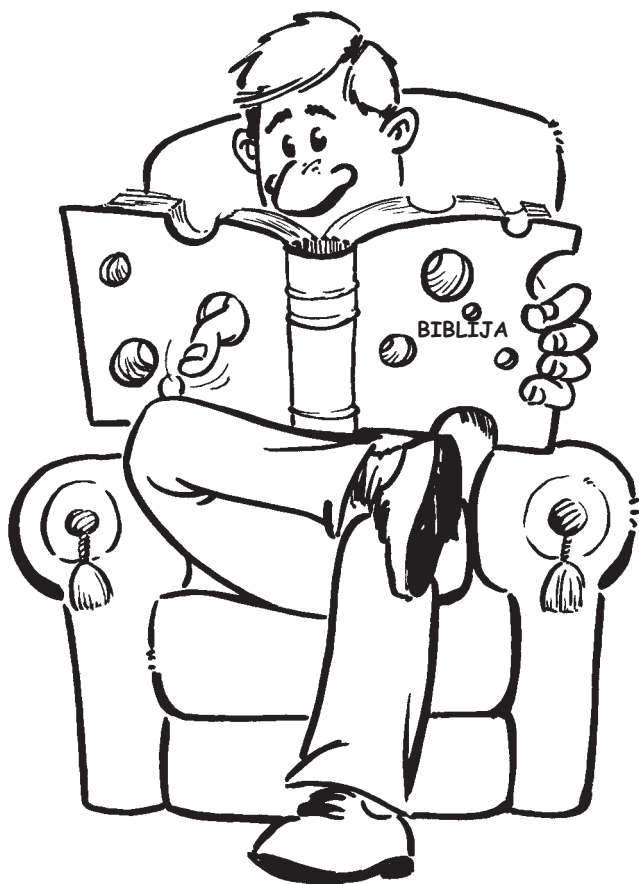
Rimljanima 1:16

Efežanima 6:17

Hebrejima 4:12

10

10. Biblija i švicarski sir

Razmatramo mit o Bibliji punoj rupa

Mnogi ljudi, bili oni svjesni toga ili ne, u velikoj mjeri gledaju na Bibliju kao na švicarski sir: Ima tu mnogo dobrih stvari, no postoji i poveći broj rupa.

»Oh, Biblija pomaže i nadahnjuje«, reći će. »Ja posebno volim Psalme; recimo Psalam 23 je tako diiivaaan.«

No, ako ih dovoljno jako pritisnete, naposljetku priznaju: »Naravno, u Bibliji ima problema, znaš? Mislim, greške i sve to. No, meni to ne smeta. Na kraju krajeva, nije ni pisana da bi bila udžbenik iz povijesti. Točna je tamo gdje treba biti – poput pitanja vjere i doktrine.«

To je mit.

Ljudi koji daju takve izjave veoma često imaju tek nejasan pojam o kakvim to »greškama« govore. Biblija nije puna rupa. Nije izrešetana greškama. Ona je nadahnuta Božja riječ, izvanredno napisana tijekom perioda od tisuću i šest stotina godina i od strane više od četrdeset različitih autora. Zapanjujuće je koliko je dobro sačuvana još od izvornih rukopisa, što su ih temeljito i s najvećom pažnjom radili pisari i brižljivi znanstvenici. I Stari i Novi zavjet *na*jtočniji su sačuvani i naširoko potvrđeni dokumenti Staroga svijeta.

Sljedbenici Isusa Krista ne mogu zanemariti činjenicu da je sâm Gospodin bio uvjeren u pouzdanost Pisma. Rekao je: »Pismo se ne može uništiti.« (Ivan 10:35) On na doživljaj proroka Jone upućuje kao na činjenicu. Dok se u pustinji borio sa sotonom, citira Pismo. U svojim poučavanjima redovito upućuje na Pismo. Naučavanje, povijesne pojedinosti i događaje iz Starog zavjeta Isus smatra točnima.

Jednako tako, novozavjetni pisci potvrđuju pouzdanost cijelog Pisma. Apostol Pavao kaže: »Svako je Pismo od Boga nadahnuto i korisno za pouku, za karanje, za popravljanje i odgajanje u pravednosti.« (2 Timoteju 3:16) K tomu on, zajedno sa svim drugim apostolima, ovakvom vrstom izjave potvrđuje da su sve novozavjetne knjige nadahnute: »...ovo što vam pišem, zapovijed (je) Gospodnja!« (1 Korinćanima 14:37)

Točno je da se u Bibliji katkad pojavljuju različiti pogledi na isti događaj, različita naglašavanja u prepričavanju događaja, te druge *prividne* proturječnosti. Bilo je teškoća u prijevodu izvornog hebrejskog i grčkog teksta. Nailazilo se na mnoštvo krivih shvaćanja i tumačenja biblijskih odlomaka. Ali pored svega toga, kada današnji kršćani otvore Bibliju, čitaju nadahnutu, sačuvanu, pouzdanu Božju riječ. Izaija kaže: »Sahne trava, vene cvijet, ali riječ Boga našeg ostaje dovijeka.« (Izaija 40:8)

Vježba:

Oснаži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o Bibliji punoj rupa!

Pročitaj Matej 4:1-11. Isus na svaku đavlovu napast odgovara navodom iz Pisma. Ako imaš konkordans, biblijski priručnik ili Bibliju koja daje reference, odredi navedene dijelove iz Pisma, a onda na praznim linijama napiši o kojim se stihovima radi:

stih 4.....

stih 7.....

stih 10.....

Zatim, pročitaj:

1. Matej 12:38-41, gdje Isus upućuje na iskustvo proroka zabilježeno u Knjizi proroka Jone.

2. Marko 2:23-26, gdje Isus upućuje na događaj zabilježen u 1 Samuelovoj 21:6-7.

3. Ivan 3:14-15, gdje Isus govori o događaju opisanom u Brojevima 21.

Sada, daj procjenu: Izražava li Isus ikakvu sumnju ili nesigurnost o točnosti navoda o tim ljudima, događajima i opisima, ili ih prihvaća kao pouzdane? Daje li sve to neke smjernice i tebi?

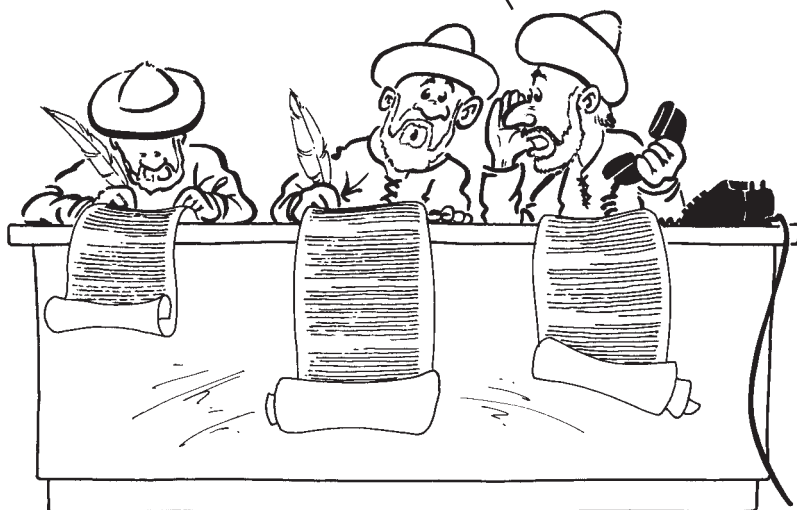
.....

.....

.....

11. Biblija i igra gluhih telefona

I EVO ŠTO BOG KAŽE DA
TREBAMO ZAPISATI...

Razmatramo mit o dvojakom štivu

Igra gluhih telefona već godinama nije tek popularna društvena igra, već se često koristi da ilustrira mjerilo točnosti u komunikaciji.

Tijekom igre, grupa ljudi sjedi poredana u krug. Jedna osoba šapne kratku poruku osobi pokraj sebe. Ta osoba je prenosi onome pokraj sebe, i tako redom, dok se ne završi krug.

Nerijetko se osobi od koje je krenula, s kružnog puta vrati poruka toliko različite sadržine da je često i komična. Tako poruka koja je počela kao: »Ako ne koristiš svoje mišiće, često postanu kruti« može završiti kao: »Probirljive se majke odlučuju obući.«

Mnogi ljudi vjeruju da se nešto poput »gluhih telefona« dogodilo i kad je riječ o Bibliji – znaš, to što se nalazi između dvije korice u kožnom povezu (s tvojim imenom otisnutim zlatnim slovima na prednjoj strani) toliko je daleko od onoga što je *stvarno* napisano tisuće godina ranije da nitko ne može doista povjerovati u to.

To je mit.

Prije svega, Stari zavjet prepisan je takvom preciznošću da je svaki svitak pisan rukom, slovo po slovo – a ako bi bila napravljena samo jedna greška, cijeli bi svitak bivao uništen.

K tomu, židovski pisari su se pri prepisivanju hebrejskog Pisma pridržavali detaljnih propisa toga posla:

- ☐ Svaki je prijepis morao biti načinjen na potpuno novoj površini za pisanje, te pripremljen na osobit način;
- ☐ Svaki je prijepis morao biti napisan u određenom broju stupaca širine od trideset slova, uz određen broj linija svakog stupca;
- ☐ Svaki je prijepis morao biti napisan mastilom stanovite boje i kakvoće;
- ☐ Svaki je prijepis morao biti načinjen iz potvrđenog originala;
- ☐ Ni najmanje slove nije smjelo biti napisano po sjećanju – na primjer, da netko baci pogled na riječ »do« te napiše slova »d« i »o«, a da prethodno ne pogleda ponovno u originalni tekst – nego je svako slovo prepisivano pojedinačno iz originala;
- ☐ Nijedno slovo se nije smjelo spojiti niti preklopiti s drugim. Razdaljina između svakog slova mjerena je pomoću jedne vlasi ili niti;
- ☐ Sva slova, sa svake strane i iz cijele knjige, bila su prebrojavana i uspoređivana s originalom. Brojano je koliko se puta u knjizi pojavljuje svako pojedino slovo alfabeta, te je svaki pojedinačni zbroj sračunavan s izvornim tekstom. U tekstu je izračunavano i označeno središnje slovo Petoknjižja (prvih pet knjiga Starog zavjeta), te središnje slovo cijele Hebrejske Biblije. Ako bi samo *jedna* od svih ovih računskih radnji bila netočna, cijeli bi se prijepis odbacio.

A to je samo Stari zavjet – dok je Novi zavjet nesumnjivo *najpouzdaniji* potvrđeni dokument Staroga svijeta.

Kad u školi učite o Platonu, zar vaš profesor izražava skepticizam o pouzdanosti njegove *Republike*?

Da li te profesorica starovjekovne povijesti, prozivajući te da naglas čitaš Katulovu poeziju ili izvještaj Julija Cezara o *Galskim ratovima*, upozorava da bi to što čitaš moglo biti nepouzdan?

Da li tvoji nastavnici odbacuju djela grčkog povjesničara Tukidida i filozofa Aristotela, ili tragičara Sofokla i Euripida, kao da nisu vrijedni ozbiljnog razmatranja zbog tekstualnih problema i dvojakog štiva?

Vjerojatno ne. A ipak, mnogo ljudi misli da je Biblija netočan dokument, dok se zapravo nijedno od upravo navedenih djela ne može ni približiti pouzdanosti Novoga zavjeta.

Za određivanje pouzdanosti povijesnih dokumenata najznačajnija su dva činioca: broj postojećih prijepisa manuskripta, te vrijeme koje je prošlo od nastanka izvornog djela do najstarijeg postojećeg prijepisa.

Kad se Novi zavjet usporedi s drugim starim pisanim djelima, njegova pouzdanost je očita.

Autor	Napisano	Najraniji prijepis	Vremenski razmak	Broj prijepisa
Cezar	100-44 p.n.e.	900 n.e.	1000 god.	10
Platon	427-347 p.n.e.	900 n.e.	1200 god.	7
Tukidid	460-400 p.n.e.	900 n.e.	1300 god.	8
Sofokle	496-406 p.n.e.	1000 n.e.	1400 god.	100
Katul	54 p.n.e.	1550 n.e.	1600 god.	3
Euripid	480-406 p.n.e.	1100 n.e.	1500 god.	9
Aristotel	384-322 p.n.e.	1100 n.e.	1400 god.	5

Usporedi sad Novi zavjet s ovim drevnim piscima:

Autor	Napisano	Najraniji prijepis	Vremenski razmak	Broj prijepisa
Novi zavjet	40-100 n.e.	125 n.e.	25 god.	24000+

Nijedan drevni dokument nije mu ni blizu. Na drugom mjestu po tekstualnoj pouzdanosti nalazi se Homerova *Ilijada* sa 643 prijepisa

i petstogodišnjim vremenskim razmakom između prvobitnog teksta i najstarijeg postojećeg prijepisa.

Je li Biblija pouzdana? U usporedbi s drugim starovjekovnim djelima, za Bibliju bismo mogli reći – da je prva liga sama za sebe.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o dvojakom štivu!

Unesi riječi koje nedostaju u sljedećim stihovima:

»..... o Jahve, riječ tvoja ostaje.« (Psalam 119:89)

»Odavno znam za tvoje propise da si ih sazdao« (Psalam 119:152)

»..... trava, cvijet, ali riječ Boga našeg.....
.....« (Izaija 40:8)

»Jer, zaista, kažem vam, dok postoji nebo i zemlja, ni jedna
.....iz Zakona sigurno neće nestati, a da se sve ne
ostvari.« (Matej 5:18)

Da li se ijedan jedini od gore navedenih primjera slaže s mitom o dvojakom štivu? Ako da, objasni kako i na koji način!

12. Promjena činjenice u izmišljotinu

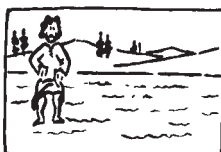
»NACIONALNI GLASNIK«

Mrtvac oživio nakon tri dana u grobu

Obitelj i prijatelji ne mogu vjerovati da se vratio

Obred vjenčanja
postaje glavna
vijest

Tesar pretvara vodu u vino

Galilejac hoda
po vodi!

Svinje
opsjednute
zlodusima
stradaju u vodi!

Svinjari
opustošeni

Razmatramo mit o mitu i legendi

Annie je zapljusnuo pravi plimni val reakcija kada je predložila da se Biblija uključi u redovnu lektiru iz svjetske književnosti na koledžu.

»Nije valjda da misliš ozbiljno!« rekao je netko. »Zar Biblija?!«

Netko drugi je odgovorio: »Nećeš mi valjda reći da vjeruješ u tu nevjerojatnu priču o Joni i kitu? I hodanju po vodi? Daj se osvijesti!«

»Budimo razumni,« stigao je još jedan odgovor, »Biblija ima svoje mjesto u religiji, no tamo i spada. Doista sadrži nekoliko fascinantnih mitova i legendi. To ću ti priznati, ali ne traži od mene da to uzmem zaozbiljno.«

U skorije vrijeme, neki ljudi su počeli razmišljati na isti način. Čak su i neki teolozi došli do zaključka da se Biblija najbolje razumije kao zbirka religijskog folkloru i legendi. Drugim riječima, pokušavaju činjenice preokrenuti u izmišljotinu.

Doduše, Biblija doista ima nekoliko neobičnih priča, a neke od njih zvuče više kao novinski naslovi iz naširoko prodavanih tabloida nego kao povijesni spisi:

ČOVJEK HODA PO VODI!
RUČAK IZ KORPICE JEDNOG DJEČAKA HRANI TISUĆE!
U TREN OKA PRETVORIO VODU U VINO!
GALILEJSKI UČITELJ USTAO IZ GROBA!

Bez obzira na to koliko nevjerojatno *zvuče* neke biblijske priče, oni koji nam ih prenose jasno daju do znanja da njihove izvještaje ne treba shvaćati kao mit ili legendu, već kao činjenicu.

I ne samo to, pisci Novoga zavjeta dobro su znali da bi ih iznošenje tako zapanjujućih činjenica moglo koštati života.

Koliko ljudi *ti* poznaješ, a koji bi rado bili zatvoreni, čak pogubljeni, jer su odbili odreći se legende?

Povrh toga, novozavjetni pisci su sigurno znali da je iznošenje priča o učitelju koji ustaje iz mrtvih, ili o pet tisuća ljudi koji su bili nasćeni sa samo dva kruha i pet riba, sigurna karta za umobolnicu – osim ako nije bilo i drugih svjedoka.

I to je razlog što je, na primjer, apostol Pavao s pouzdanjem navještao istinu Evanđelja pred kraljem Agripom i rimskim namjesnikom Festom. O njegovom govoru o Kristovu uskrснуću, Biblija izvještava:

Dok je to govorio u svoju obranu, reče mu
Fest jakim glasom: »Luduješ, Pavle! Tvoje te
veliko znanje čini luđakom.«

»Ne ludujem, preuzvišeni Feste – odvрати
 Pavao – već ozbiljno govorim riječi istine
 i razbora. Ta i kralj, kome se pouzdano
 i slobodno obraćam, zna ove stvari. Ne
 vjerujem da mu je išta od ovoga nepoznato,
jer se ovo nije dogodilo u kakvu kutu.«
Djela 26:24-26 (naglasak dodan)

Suprotno mitovima, legendama i tajnovitim religijama Staroga svijeta, događaji zabilježeni u Bibliji nisu se dešavali »u kakvu kutu«. Čitave grupe ljudi su vidjele kako se to događa. Pouzdani ljudi su svjedočili – u pisanom obliku – vjerodostojnosti tih događaja, te svoje svjedočanstvo potpisali vlastitom krvlju. A ti spisi, koji ni slučajno nisu mogli biti efikasno opovrgnuti niti demantirani, izdržali su svaku provjeru i bili priznati kao mjerodavni.

Petar je osobno odgovorio na mit o mitovima i legendama, napisavši: »Uistinu, nismo vam navijestili moć i dolazak našega Gospodina Isusa Krista držeći se lukavo izmišljene bajke, nego jer smo bili očevici njegova (božanskog) veličanstva.« (2 Petrova 1:16)

Vježba:

Oснаži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o mitovima i legendama!

Pročitaj Luka 1:1-3. Tko piše ove riječi? Tko je autoru govorio o »događajima što su se dogodili među nama«? Što je autor učinio *prije* nego što je napisao svoj izvještaj Teofilu?

.....

.....

Pročitaj 1 Ivanova 1:3. Tko ovo piše? Tvrdi li da je bio očevidac? S kojim ciljem autor naviješta to što je čuo i vidio?

.....

.....

.....

Pročitaj Djela 2:22. Tko govori ove riječi? Kome ih govori? Kakvo je značenje govornikovih riječi »kako i sami znate«?

.....

.....

Pročitaj Ivan 19:35. Tko je pisac? Da li je bio očevidac događaja o kojima piše? Je li mu namjera da njegov izvještaj bude shvaćen kao činjenica ili kao izmišljotina? Obrati pažnju na njegove riječi »da i vi trajno vjerujete«. Odvoji neko vrijeme da u molitvi razmisliš o svjedočanstvu što ga daju pisci Novoga zavjeta, te da odrediš da li se nakana Ivanove poruke ostvarila i u tebi.

.....

.....

13

13. Doktor Luka i slučaj nestalog politarha

Razmatramo arheološki mit

Čovjek odvažna izgleda penjao se stepenicama zgrade u ulici Baker 221B. Pošto su ga uveli u sobu, stao je pred čuvenog detektiva.

»Oh, dobro jutro, doktore!« obratila mu se mršava figura u naslonjaču. »Vidim da ste u posljednje vrijeme proveli besane noći.«

»Bojim se da jesam – čekajte malo. Kako to znate? I kako ste mogli znati da sam doktor?«

»Oh, očito je, rekao bih. K tomu, opažam i da ste pisac te da ste došli iz daleka. No, pustimo to. Pričajte mi o vašem skorašnjem problemu.«

Posjetitelj se borio da savlada zbunjenost te se naposljetku uspio sabrati i početi s objašnjenjem.

»Ja sam doktor Luka,« rekao je, »pisac dvije čuvene knjige – o događajima iz moga vremena, iz prvog stoljeća kršćanstva.«

Detektiv Sherlock Holmes sastavio je vrhove prstiju i slušao.

»Moj se ugled,« nastavio je dr. Luka, »u posljednje vrijeme narušava. Dovode se u pitanje moja inteligencija i karakter.«

»Vidite, u svojoj knjizi Djela apostolska, upućujem na grad Ikonij, i na to da se nalazi izvan oblasti pod nazivom Likaonija. Neki su arheolozi, na osnovu nekih drugih spisa, zaključili da se Ikonij nalazio u Likaoniji te su moju knjigu proglasili nepouzdanom.«

»I ne samo to,« nastavio je Luka, plašeći se da će Holmes pomisliti kako je zapravo samo preosjetljiv, »u mom evanđelju spominjem Lizaniju, koji je na početku službe Ivana Krstitelja godine 27. n.e., bio tetrarh Abilene. I ponovno sam optužen za traljavo urađen posao jer arheolozi znaju za samo jednog Lizaniju, a taj je ubijen godine 36. p.n.e. Nadalje, u svom izvještaju o Pavlovoj misiji u Korintu, upućujući na Galiona koristio sam riječ *prokonzul* – na što su 'znanstvenici' dodali da nemam pojma o čemu govorim – da riječ *prokonzul* nikad ne bi bila korištena za čovjeka na Galionovu položaju!«

»A nešto što me vjerojatno najviše izluđuje jest uvredljiva optužba što dolazi od tih takozvanih znanstvenika, a tiče se moje uporabe grčke riječi *politarh* kad govorim o gradskim poglavarima Soluna. Budući da te riječi nema više nigdje u klasičnoj književnosti, arheolozi i kritičari zdušno upiru prstom u to i govore: 'Luka je u krivu; ne može se vjerovati u to što on piše, na-na-na-na-na!' A ima još, čak sitnijih točaka, s kojima me pokušavaju diskreditirati.«

Dok je doktor Luka završavao svoju priču, Holmesove su oči bile sklopljene a disanje usporeno. Naposljetku je otvorio oči i ustao dok je njegovo držanje odavalo odlučnost.

»Žao mi je, doktore,« rekao je, »ali za vas ne mogu učiniti baš ništa.«

Liječnik je ustao i nijemo zurio u čuvenog detektiva.

»Pretpostavljam li ispravno, doktore,« upitao je Holmes, »da ste uvjereni u točnost povijesnih podataka što ste ih zabilježili?«

»Svakako!« rekao je dr. Luka, uspravlajući se do svoje pune visine.

»Ja sam povjesničar, gospodine.«

»Tad morate čekati«, rekao je, prateći velikog povjesničara do vrata.

»Doći će dan kada će svaka točka vaših izvještaja biti dokazana, a vi opravdani od svake optužbe. Do tad, dobri moj doktore,« dodao je, prije nego što će zatvoriti vrata za ozlojeđenim liječnikom, »to jest, dok ne stignu dokazi, morate čekati, učvršćeni u spoznaji da ste sve vrijeme bili u pravu.«

Ovaj se susret između povjesničara iz prvog stoljeća i izmišljenog detektiva, dakako, nikad nije dogodio. No, sve što smo vidjeli da je Luka rekao u gornjem pasusu, točno je. Posljednjih godina, tog čovjeka neprekidno kleveću. No, da je Holmes ponudio dr. Luki takav savjet, on bi bio 100 % ispravan.

Iako znanstvanici i arheolozi neprekidno napadaju Luku za netočnost i krivo iznošenje podataka, jednako je tako neprekidno oslobađan tih optužbi – upravo od strane arheologa.

Mnogi se ljudi nose mišlju da je suvremena arheološka znanost »dokazala« netočnost Biblije. No, istina je upravo suprotna. Uzmimo, na primjer, prvu optužbu na koju se Luka žalio. Godine 1910. arheolog Sir William Ramsay otkrio je jedan spomenik koji je pokazao da je Ikonij bio u oblasti Frigije. Kasnija su otkrića također potvrdila Lukin izvještaj.

Arheološko nalazište u blizini Damaska potvrdilo je postojanje »Lizanije tetrarha« datirano između 14. i 29. godine n.e., savršeno podupirući Lukine bilješke.

Lukin navod o Galionu dokazan je kao točan kroz jedan zapis koji kaže: »Lucije Junije Galion, moj prijatelj i prokonzul Aheje...«

A nestali politarh – što se u jednom trenutku smatralo konačnim i ubjedljivim dokazom Lukine nepouzdanosti – ponovno se pojavio. U skorije vrijeme, iskopano je više od desetine zapisa u kojima je korištena ta drevna grčka titula.

Predodžba o tome da je arheologija opovrgnula Bibliju nije samo zastrjela, nego je prešla u mit. Kao što je rekao arheolog William F. Albright:

Prekomjeran skepticizam prema Bibliji što su ga pokazale značajne škole povijesti iz osamnaestog i devetnaestog stoljeća, te određene faze toga stava koje se i dalje periodično pojavljuju, s vremenom su diskreditirani. Otkriće za otkrićem,

i utvrđena je točnost bezbrojnih pojedinosti, što je doprinijelo povećanju priznanja Biblije kao vrijednog povijesnog izvora.

Drugim riječima, Sherlock je bio u pravu.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s arheološkim mitom!

Pročitaj stihove navedene iz Pisma, pa na prazne linije upiši imena osoba čije je postojanje i identitet – davno naznačen u Bibliji – u skorije vrijeme potvrđen arheološkim otkrićima:

Daniel 5:30 Nekad se mislilo da je ovo bila sramotna pogreška (budući da jedna glinena ploča imenuje Nabonida kao posljednjeg babilonskog kralja), no kasnija su otkrića dokazala postojanje sina Nabonida, koji je vladao kao suvladar sa svojim ocem.

Rimljanima 16:23 Iskopine iz 1929. god. otkrile su postojanje čovjeka znanog kao te ga označile kao upravitelja društvenih djela u Korintu (gradski blagajnik).

Matej 27:1-2 Jedan pronalazak iz 1961. god., u mediteranskoj luci Cezareje, otkrio je 60x90 cm velik natpis koji upućuje na

14. Istina ili koincidencija?

Razmatramo mit o slučajnosti

Nathan je banuo kroz kuhinjska vrata i zamalo prešao majci preko stopala.

»Nathane!« viknula je, odskočivši u stranu.

»Uh, mama, žao mi je,« rekao je, »ali moraš vidjeti ovu knjigu što sam je dobio od Todda.« Istresao je sve svoje školske knjige na kuhinjski ormar, te iz gomile izvukao jednu knjigu. »Tu se nalazi mnoštvo predskazanja i tako toga, a pisao ju je neki stari momak koji se zvao Nostal ili tako nekako.«

»Nostradamus?«

»Da, da! Baš taj!« odgovorio je Nathan. »Čula si za njega?«

»Hmm«, čulo se s majčine strane.

»Nije li fantastičan? Predskazao je masu toga prije nego se stvarno dogodilo, kao Hitlera, na primjer, i Drugi svjetski rat, te atentat izvršen na Kennedyja. Todd kaže da, štoviše, ovdje piše nešto i o M.C. Hammeru.«

»I to kaže Todd, je li?«

Nathan je zastao te sumnjičavo pogledom pretraživao majčino lice. »Dobro, mama, što nije u redu? Opet imaš taj izraz.«

»Ma, zapravo nije ništa. Samo se pitam – jesi li ti *vidio* ta njegova 'proročanstva'? Mislim, jesi li ih ti potražio i našao ili ti ih je netko pokazao?«

»Aha! Pa, Todd mi ih je pokazao.«

»Zar ti se ne čine pomalo neodređenim? Kao da bi se mogli primijeniti na bezbroj situacija i tumačenja?«

Nathan je kratko razmislio, te slegnuo ramenima: »Valjda bi.«

»Začuđuje me koliko ljudi mogu biti obuzeti Nostradamusovim neuvjerljivim proročanstvima, a u isto vrijeme potpuno zanemarivati božanski nadahnuta i jasno ispunjena proročanstva Pisma!«

Ovo je kod Nathana pobudilo zanimanje. Spustio je Nostradamusovu knjigu i upitao: »Koja, na primjer?«

»Koja!?« ponovila je. »Nathane, stvarno me iznenađuješ. Pa, na primjer da će se Isus roditi u Betlehemu. To je predskazao Mihej. A Zaharijino proročanstvo kaže da će Mesija ujahati u Jeruzalem, ne na moćnom ratnom konju, nego na magaretu.«

»Da, da, « rekao je Nathan, »i da će biti izdan, zar ne?«

»Točno. Da će ga prijatelj izdati za trideset srebrnika, da će njegove ruke i noge biti probodene, te da nijedna njegova kost neće biti prelomljena – *pojedivosti*, Nathane, pojedivosti, a ne neodređeno uopćavanje ili nagađanje uz malo dobre sreće. Tu su desetine specifičnih proročanstava koja su se ispunila sa stopostotnom točnošću. A to su

samo mesijanska proročanstva. Jednako istinita su i proročanstva o gradovima i narodima u cijeloj Bibliji.»

»Uz sve to Nostradamus izgleda blijedo, zar ne?» nastavio je Nathan.

»Kao riba na suhom«, rekla je njegova mama smiješeći se.

Nathanova mama je u pravu. Biblijska proročanstva zapanjujućom snagom otkrivaju jedinstvenost karaktera i pouzdanosti hebrejskog i kršćanskog Pisma.

Čak bi i površna spoznaja mesijanskih proročanstava morala uvjeriti svakoga, osim najtvrdokornije čitatelje, u istinu što je prenosi Biblija. No, neki maštoviti ljudi smatraju da je ispunjenje biblijskih proročanstava čista slučajnost. »Neka od tih proročanstava možeš naći ispunjena u predsjedniku Kennedyju ili Martinu Lutheru Kingu«, kažu takvi.

Da, ali možeš li naći *svih četrdeset osam glavnih proročanstava* o Mesiji ispunjenih u nekome od tih ljudi? Jednom riječju: »Ne!«

Mogućnost da se to slučajno dogodi, kaže Peter Stoner u svom djelu *Science Speaks (Znanost govori)*, iznosi jedan prema deset na 157, što znači broj 10 pa iza njega 157 nula. Ni u mašti ne možeš zamisliti tako velik broj niti vjerojatnost tako malenu.

Tako neusporedivo mali izgledi jasno govore da biblijska proročanstva nisu bila samo puko nagađanje koje se nekom srećom obistinilo, jer kao što je rekao apostol Petar: »Nikad neko proročanstvo nije došlo od ljudskoga htijenja, nego su ljudi govorili od Boga, potaknuti od Duha Svetoga.« (2 Petrova 1:21)

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o slučajnosti!

Provjeri koliko navedenih proročanstava možeš ispravno povezati s prorocima koji su ih predskazali ili s knjigama u kojima se nalaze. Odgovori su:

A. Postanak	C. Izaija	E. Mihej
B. Psalmi	D. Jeremija	F. Zaharija

1. Isusa će roditi djevica (Matej 1:18-25)
2. Iz Judina plemena (Luka 3:23,33)
3. Potomak Jesejev (Jišajev) (Luka 3:32)
4. Iz doma Davidova (Luka 3:31)
5. Bit će rođen u Betlehemu (Matej 2:1)

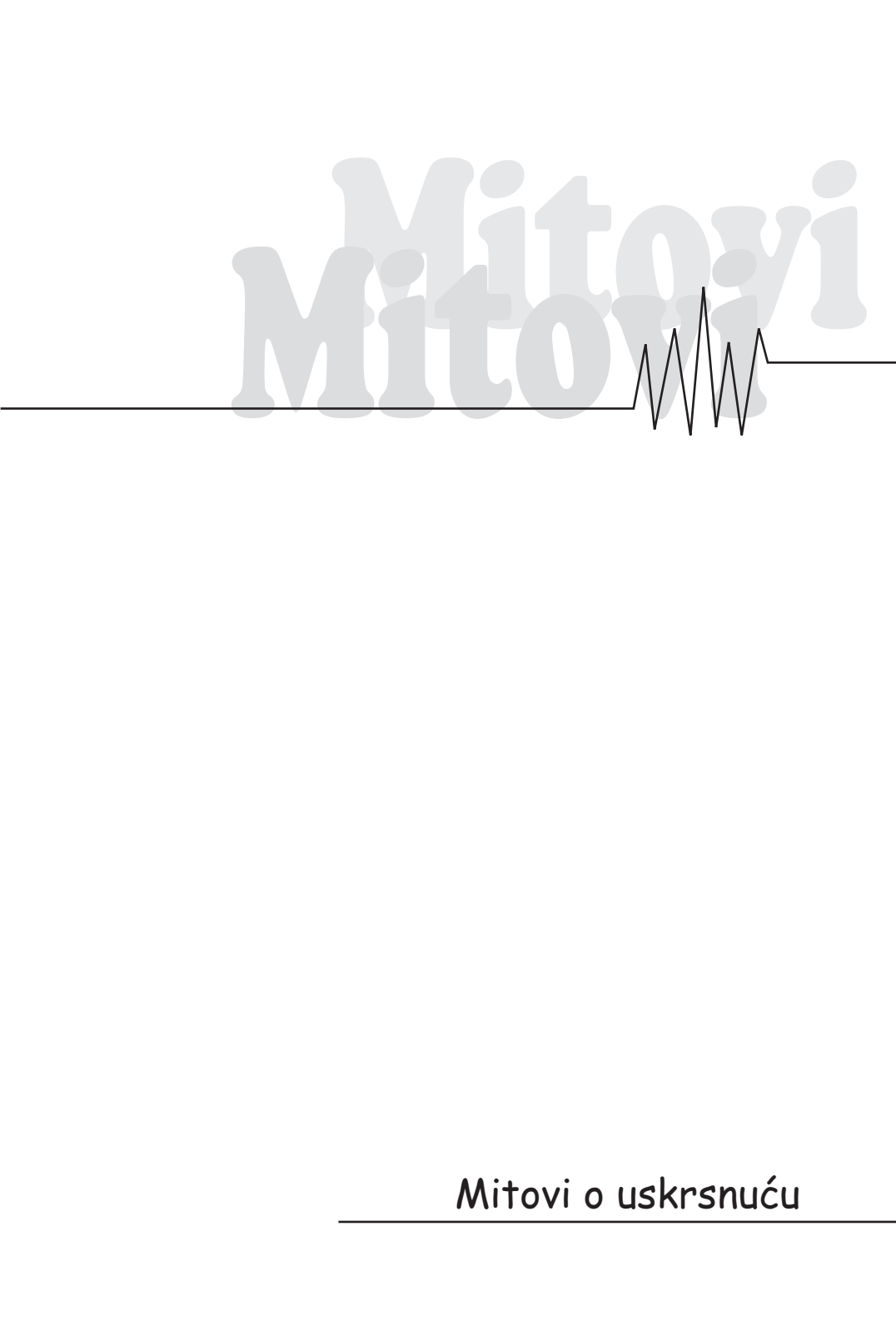

6. Prethodit će mu glasnik (Matej 3:1-2)
7. U Jeruzalem će ujahati na magaretu (Luka 19:35-37)
8. Izdat će ga prijatelj (Matej 26:48-50)
9. Bit će izdan za trideset srebrnika (Matej 26:15)
10. Bit će nijem pred svojim tužiteljima (Matej 27:12)
11. Ruke i noge će mu biti probodene (Luka 23:33; Ivan 20:25)
12. Razapet će ga s dvojicom razbojnika (Matej 27:38)
13. Zauzimat će se za svoje krvnike (Luka 23:34)
14. Razdijelit će njegove haljine (Ivan 19:23)
15. Za njegovu će košulju baciti kocku (Ivan 19:24)
16. Dat će mu da pije vino pomiješano sa žuči (Matej 27:34)
17. Neće mu biti slomljena nijedna kost (Ivan 19:33)
18. Probost će mu bok (Ivan 19:34)
19. Bit će pokopan s bogatima (Matej 27:57-60)
20. Njegovo uskrsnuće (Djela 2:31)

Odgovori:

1. C (Izaija 7:14);	11. B (Psalam 22:17);
2. A (Postanak 49:10);	12. C (Izaija 53:12);
3. C (Izaija 11:1);	13. C (Izaija 53:12);
4. D (Jeremija 23:5);	14. B (Psalam 22:19);
5. E (Mihej 5:1);	15. B (Psalam 22:19);
6. C (Izaija 40:3);	16. B (Psalam 69:22);
7. F (Zaharija 9:9);	17. B (Psalam 34:21);
8. B (Psalam 41:10);	18. F (Zaharija 12:10);
9. F (Zaharija 11:12);	19. C (Izaija 53:9);
10. C (Izaija 53:7);	20. B (Psalam 16:10).

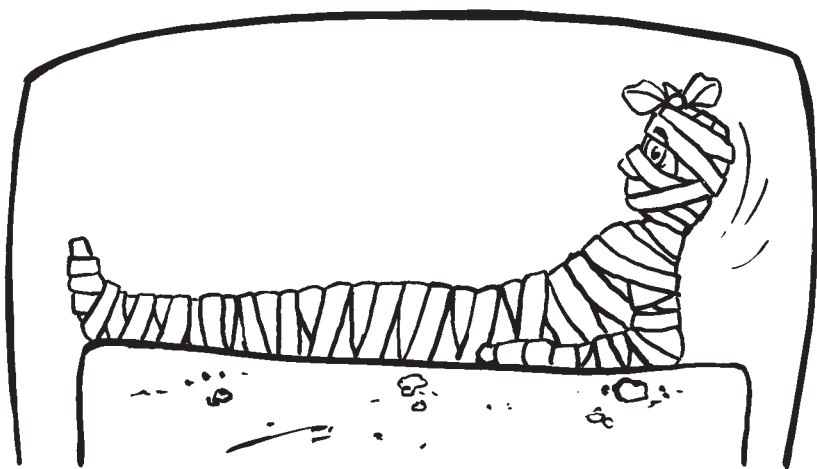
Mitovi

Mitovi o uskršnuću

15

15. Pravio se mrtav?

Razmatramo mit o nesvjestici

Kao mladić, čvrsto sam riješio opovrgnuti kršćanstvo i dokazati da se radi o čistoj lakrdiji. To se, naravno, nije dogodilo iz jednog prostog razloga: nisam bio u stanju pobiti jedan događaj iz povijesti – uskrснуće Isusa Krista.

Uskrснуće je središnji dio kršćanstva. Kao što je Michael Green rekao u svojoj knjizi *Man Alive (Živi čovjek)*: »Kršćanstvo ne drži uskrснуće samo jednim od mnogih načela vjerovanja – već bez tog uvjerenja ono uopće ne bi postojalo. Kršćanska crkva nikad ne bi nastala; Isusov bi se pokret ugasio poput mokre prskalice samim njegovim pogubljenjem. Kršćanstvo se drži ili pada upravo kroz istinu o uskrснуću. Dokažite da se ono nije dogodilo i pobili ste kršćanstvo.«

Stoga mnogi ljudi i jesu napali na uskrснуće i latili se posla da ga opovrgnu.

Tako je knjiga dr. Hughja Schonfielda *The Passover Plot (Pashalna zavjera)*, po svom objavljivanju sredinom šezdesetih godina dvadesetoga stoljeća, izazvala pravu erupciju prepirki. Oko te knjige podigla se takva galama jer Schonfield u njoj razmatra jedno staro objašnjenje Kristova uskrснуća, poznato kao teorija o nesvjestici.

Tu je teoriju nekoliko stoljeća ranije raširio Venturini, a pretpostavljala je da Isus zapravo i nije umro, nego mu je bilo slabo (»onesvjestio se«) od iscrpljenosti i gubitka krvi. Svi su mislili da je mrtav – kaže dalje teorija – no, kasnije se oporavio i došao sebi, pa su učenici mislili da je to uskrснуće.

Schonfield se vješto poigrao varijantama teorije o nesvjestici zaključivši da je Isus morao isplanirati svoje hapšenje, suđenje i raspeće, pritom uredivši da ga na križu omame kako bi se mogao pretvarati da je mrtav, a zatim se potpuno oporaviti od bičevanja, zlostavljanja, povreda i gubitka krvi (zbog rane na boku načinjene kopljem), te od krvavih rupa na rukama i nogama od čavala što su nosili težinu njegova tijela na križu, razdrijevši mu i tkivo i meso i kosti.

No, teorija o nesvjestici je mit.

Isus je pretrpio opako bičevanje oruđem tada znanim kao *flagrum*, koje je žrtvu sjeklo i deralo na komade. Katkad se dešavalo da zatvorenike nisu ni morali voditi na pogubljenje jer ovi ne bi preživjeli bičevanje.

Nakon što je podnio užasnu kaznu, Isus je krenuo na put do mjesta na kojem će umrijeti. No, bio je toliko izmučen da taj put nije mogao privesti kraju – Matej i Luka prenose da je Šimun Cirenac bio prisiljen Isusu ponijeti križ nakon što se ovaj srušio. Markova izjava da su ga *doveli* na mjesto zvano Golgota (Marko 15:22) mogla bi ukazivati na to da nije imao snage ni samostalno hodati.

Potom je Isus iskusio takvu smrt koja se ne dâ riječima opisati, mada nam Frederick Farrar nudi pokušaj detaljnog opisa takve smrti:

Smrt raspećem uključuje sav užas i grozotu što bi je bol i smrt *mogli* imati – vrtoglavicu, stomachne bolove, žeđ, gladovanje, nesanicu, traumatsku groznicu, tetanus, stid, javnu sramotu, produženje agonije, užas iščekivanja, izmučenost od bolova iz zagađenih rana – i sve to dovedeno upravo do točke na kojoj jedva da se može podnijeti, ali zaustavljeno gotovo pred samom točkom koja bi patnju prekinula gubitkom svijesti.

Neprirodan je položaj tijela svaki pokret činio strahovito bolnim; rastrgnute krvne žile i zdrobljene tetive pulsirale su u neprestanoj boli; rane, upaljene i već zagnojene od prljavštine, postupno su prelazile u gangrenu; arterije – posebno u glavi i stomaku – nabrekle su, zagušene suvišnom krvlju; i dok se svaka vrsta patnje nastavljala, postupno se uvećavajući, pridružila bi joj se i nepodnošljiva muka goruće, ljute žeđi; a sav taj fizički užas izazivao je unutarnju napetost, nemir i zebnju, što je činilo da mogućnost smrti kao takve – one smrti na koju gledamo kao na nepoznatog neprijatelja i od čijeg približavanja čovjeka ponajviše hvata jeza – nosi aspekt slasnog, izvanrednog oslobođenja.

Nakon što je više sati proveo u takvu stanju, Isusa su skinuli s križa – no tek nakon što je rimski stotnik (koji je pouzdano znao prepoznati smrt kad je vidi) potvrdio rimskom upravitelju da Isus Nazarećanin jest mrtav.

Zamisao da bi čovjek mogao preživjeti takvo iskustvo i podići se kako bi se pojavio u Judeji i Galileji pred više od pet stotina ljudi kao Pobjednik nad smrću i Knez života, doista mora zahtijevati golemu spremnost na prekrajanje povijesti i zanemarivanje jednostavne istine »da je Krist (tj. Mesija) , suglasno Pismima, umro za naše grijehe, da je pokopan, da je treći dan, suglasno Pismima, uskrsnuo.« (1 Korinćanima 15:3-4)

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o nesvjestici!

Pročitaj Ivan 19:30-35. Zašto vojnici nisu Isusu slomili noge? Koliko je (najmanje) rimskih vojnika znalo da je Isus mrtav? Tko je »onaj koji ovo vidje«, a koji se pominje u stihu 35? Što je to za što zna da je istinito?

.....

.....

Pročitaj Marko 15:42-47. Koliko se *očevidaca* Isusove smrti pominje u ovim stihovima?

.....

.....

Pročitaj Matej 27:62-66. Jesu li svećenički glavari i farizeji bili uvjereni u Isusovu smrt? Obrati pažnju na treći stih – budući da su bili svjesni Isusova obećanja da će uskrsnuti, je li moguće da bi dopustili da Isus bude živ skinut s križa?

.....

.....

S obzirom na gore navedene primjere, koliko je neprijateljski raspoloženih svjedoka znalo za Isusovu smrt (znači, koliko svjedoka, ne računajući Isusove sljedbenike i prijatelje)?

.....

.....

16

16. Obmana slijepa čovjeka?

USKRSNUO JE!

Razmatramo mit o krivome grobu

»Nemam ništa protiv da ti to ispričam, Liza, radi se o nečemu jako neobičnom! Tamo smo bile ja i druga Marija, pa onda, uh...da vidimo, da, da, Saloma i...i daj mi malo vremena, sjetit ću se –«

»Ma ne odugovlači više, hoćeš li se najzad sabrati?« požurivala je Elizabeta.

»Pa, tko ovdje priča? Svakako sam pribrana. No svejedno, otišli smo do groba baš nakon izlaska sunca, još se nije bilo potpuno razdanilo, znaš kako to izgleda, moraš se čuvati onih zategnutih konopaca za rublje, pa paučine i –«

Elizabeta je razdraženo zakolutala očima.

»Dobro, dobro«, rekla je Marija. »Kao što sam već rekla, otišle smo i našle prazan grob na mjestu na koje smo preksinoć položili Isusa. Jesi li čula što sam rekla, Liza? Grob je bio prazan! Tamo nije bilo ničeg. Baš ničeg!«

Elizabeta je zurila u svoju prijateljicu. »Jesi li sigurna da je to bio pravi grob?«

»Jesam li sigurna da je – zemljo, otvori se! Pa, što je tebi Liza! Kakvo ti je sad to pitanje? Jesam li sigurna da je to bio pravi grob?! Imaj malo povjerenja u mene, hoćeš li? Pa, nisam ja sama bila tamo...išlo nas je više, a Marija i ja smo bile tamo preksinoć. Da smo otišle na krivi grob, ne misliš li da bi bar *jedna* od nas to shvatila? Zar misliš da smo tako glupe?«

»I na koncu, ako misliš da smo se mi izgubile, što je s anđelima? Nisam ti još ni rekla za anđele, zar ne? Pa da, i oni su bili tamo, u praznom grobu. Sijali su poput munja! Rekli su nam da se ne plašimo, da je Isus uskrsnuo baš kao što je rekao. Pretpostavljam kako sad misliš da su i anđeli došli na krivi grob, je li?!«

»Nisam mislila ništa loše s tim, samo sam –«

»I budući da mene nazivaš glupom, onda Petra i Ivana moraš nazvati još glupljima! Jer, na kraju krajeva, ja sam otrčala njima i rekla im što se dogodilo, a oni su odjurili *pravo* u prazan grob! Prestigli su me do tamo!«

»A povrh toga, gospođice Jesi-li-sigurna-da-je-to-bio-pravi-grob, što misliš, koliko grobova u Jeruzalemu na sebi ima ostatke slomljenog rimskog pečata?«

»Pa, ja...ja –«

»I što je sa svećeničkim glavarima i rimskim stražarima? Ne misliš li da su oni pouzdano znali koji je grob pravi? Da smo svi mi otišli na krivi grob, zar ne bi oni otišli na pravi i rekli: 'Aha! Dokazali smo da ste u krivu! Evo tijela!' Ha, Elizabeta? Ha?«

Elizabeta je pomirljivo raširila ruke. »Ispričavam se, U REDU? Nisam namjeravala sugerirati nešto tako glupo.«

Nažalost, Elizabeta nije jedina osoba koja bi pomislila takvo što. Teorija koju nudi Kirsopp Lake kaže da su žene koje su javile da je Isusovo tijelo nestalo, zapravo otišle na krivi grob. No, baš kao što je Marija tako kategorično tvrdila Elizabeti, samo petnaest minuta hoda od dvora Velikog svećenika ili rimske tvrđave u Jeruzalemu efikasno bi – i veoma brzo – za sva vremena ušutkalo sve glasine o uskrsnuću.

No, to se naravno nije dogodilo. Nije, jer je mjesto na kojemu su bile žene doista bio Isusov grob. I bio je prazan!

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o krivome grobu!

Pročitaj Matej 27:57-28:15. Nabroji pojedine osobe ili grupe ljudi koji bi znali točno mjesto groba:

Matej 27:59-60

Matej 27:61

Matej 27:62-66

Matej 28:2-4,11

Ivan spominje još nekoga tko bi znao za točno mjesto Isusova groba (Ivan 19:38-41). Tko je to?

.....

.....

Obrati pažnju na to da i Matej i Marko i Luka spominju kako su žene *vidjele* Isusov ukop (Matej 27:61; Marko 15:47; Luka 23:55). Zašto su to zabilježili?

.....

.....

17. Igra skrivača

Razmatramo mit o ukradenom tijelu

Prvo spominjanje mita o ukradenom tijelu nalazi se u samoj Bibliji. Nakon uskrsnuća, neki od vojnika koji su čuvali grob otišli su kod svećeničkih glavara i rekli im što se dogodilo. Matej nadalje bilježi:

Ovi (svećenički glavari) se sastadoše sa starješinama pa, nakon vijećanja, dadoše vojnicima veliku svotu novca i rekoše im: »Kažite: Njegovi učenici dođoše noću te ga ukradoše dok smo mi spavali. Ako bi ovo došlo upravitelju do ušiju, mi ćemo ga već uvjeriti i pobrinuti se da budete bez brige.« Oni uzeše novac i učiniše kako su ih poučili. To je pričanje rašireno među Židovima do dana današnjega.

Matej 28:12-15

Unatoč činjenici da sâm Novi zavjet izvještava o podrijetlu mita o ukradenom tijelu, neki ljudi i dan danas misle da su učenici igrali neku vrstu igre skrivača s Isusovim truplom.

Međutim, u takvu je priču nemoguće povjerovati zbog mnogih okolnosti. Kamen, na primjer, što su ga navaljali na grob nakon što su u njega položili Isusa, nije bio od onih kamenčića koje ljudi bacaju po površini jezera i prave žabice. Prema pisanim informacijama i procjeni dvojice profesora strojarstva s tehničkog sveučilišta Georgia, taj je kamen bio kružnog oblika, visok dobrih metar i pol, i težak oko dvije tone. U vrijeme kad je grobnica pravljena, skupina radnika je, najvjerojatnije taj kamen postavila na mjesto pomoću poluga ulegnutih u jarak koji se spuštao prema ulazu u grobnicu. Kad je Isus sahranjen, poluge su uklonjene, a gravitacija je učinila ostalo, zatvarajući grobnicu na takav način da bi mogla biti ponovno otvorena samo uz veliku buku skupine snažnih ljudi. Zato su se tog uskrsnjeg nedjeljnog jutra žene, na putu do groba, pitale: »Tko će nam odmaknuti kamen s vrata na grobu?« (Marko 16:3)

Štoviše, svećenički glavari su učinili sve da spriječe krađu tijela, tražeći od rimskog upravitelja Pilata da na grob pošalje četu vojnika. Rimska stražarska jedinica bila je sačinjena od četrnaest do šesnaest vojnika. Svaki je bio uvježban za obranu oko 2 metra teritorija. Tako je šesnaest ljudi bilo poredano u kvadratnoj borbenoj postrojbi, sa po četiri vojnika na svakoj strani. Trebali su biti u stanju obraniti trideset i dva metra teritorija od cijelog jednog bataljona i zadržati je.

Dakako da je četvoro ljudi odmah postavljeno ispred toga što su imali štititi. Ostalih dvanaest je spavalo poredano u polukrug s glavama okrenutim prema unutra. Da bi ukrali to što su ovi stražari čuvali, lopovi bi prvo morali prijeći preko vojnika koji su spavali (i, naravno, potpuno se izložiti pogledu onih što su bili budni). Svaka četiri sata budila bi se druga jedinica od po četiri vojnika i sa straže smjenjivala prethodnu, koja je odlazila na spavanje, i tako non-stop.

A ovi ljudi nisu bili ljubazni turistički vodiči, nego opasni borbeni strojevi. T. G. Tucker, u svojoj knjizi *Life in the Roman World of Nero and St. Paul* (*Život u rimskom svijetu u doba Nerona i sv. Pavla*), opisuje jednog od tih vojnika:

Preko prsa, a sa zastorcima na ramenima, nosio bi naprsnik od kože prekriven obručima u slojevima, ili u skalama, načinjenim od željeza ili bronce. Na glavi je imao željezni šljem, tj. kacigu koja je sličila ćupu.

U desnoj mu je ruci bilo čuveno rimsko koplje – teško oruđe od 1,80 m duljine, na čijem se vrhu nalazilo oštro željezno sječivo, pričvršćeno na drvenu osovinu – vojnik ga je mogao koristiti u jurišu, kao bajonet, ili ga hitnuti kao koplje, a onda, s mačem, pristupiti borbi prsa u prsa.

U lijevoj mu je ruci štit...(koji) nije nošen samo pomoću ručke, nego se mogao i pričvrstiti remenom što je išao preko desnog ramena. Da ne bi ometao štit, mač – oružje koje je dosežalo skoro metar duljine i kojim se čovjeka prije moglo presjeći nego posjeći – je bio okačen o desni bok pomoću pojasa privezanog preko lijevog ramena...Na lijevom je boku vojnik nosio bodež.

Oni koji se drže mita o ukradenom tijelu, pretpostavljaju da je skupina učenika, koja se samo nekoliko dana ranije razbježala poput preplašenih zečeva, suočila sa zaštitnom jedinicom teško naoružanih rimskih vojnika izvorsno obučanih za borbu. To bi značilo da su ih ili savladali, ili se ušunjali pored njih dok su spavali, te podigli dvije tone težak kamen sa strmog nagiba, i sve to a da ne probude ni jednog jedinog čovjeka. Potom su, kako dalje sugerira takvo razmišljanje, učenici odvezli Isusovo tijelo i negdje ga sakrili, pa tijekom nekoliko narednih decenija trpjeli porugu, patnju i mučeništvo da bi raširili laž – o nečemu za što su znali da je laž – po cijelom znanom svijetu.

E, pa oprosti, ali upravo je to malo previše da bi se uopće moglo povjerovati. Kao što kaže harvardski profesor prava Simon Greenleaf, čovjek koji je četiri godine držao predavanja o tome kako slomiti svjedoka i utvrditi da li laže ili govori istinu: »Prosto je...nemoguće da bi apostoli nastavili svjedočiti u korist istina koje su opisivali, a da Isus nije doista uskrsnuo od mrtvih, te da im ta činjenica nije bila pouzdano znana, poput bilo koje druge.«

Svatko tko danas iskreno traži istinu može imati potpuno pouzdanje, kao što su ga imali prvi kršćani, da kršćanska vjera nije utemeljena ni na mitu ni na legendi, nego na čvrstim povijesnim činjenicama praznoga groba i uskrsnuloga Krista.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o ukradenom tijelu!

Pročitaj 1 Korinćanima 15:1-8. Koje tri činjenice Pavao najprije navodi?

da je

da je

da je

Za koliko ljudi (najmanje) Pavao navodi da su stvarno *vidjeli* uskrsnuloga Krista?

.....

Kakav značaj ima to što Pavao kaže da je većina od pet stotina braće (stih 6) još živa?

.....

.....

.....

Da je od pet stotina očevidaca svaki svjedočio samo po pet minuta, to bi značilo da bi bila potrebna četrdeset i dva sata da bi se svi saslušali. Na većini sudskih procesa svjedoče svega jedan ili dva očevica.

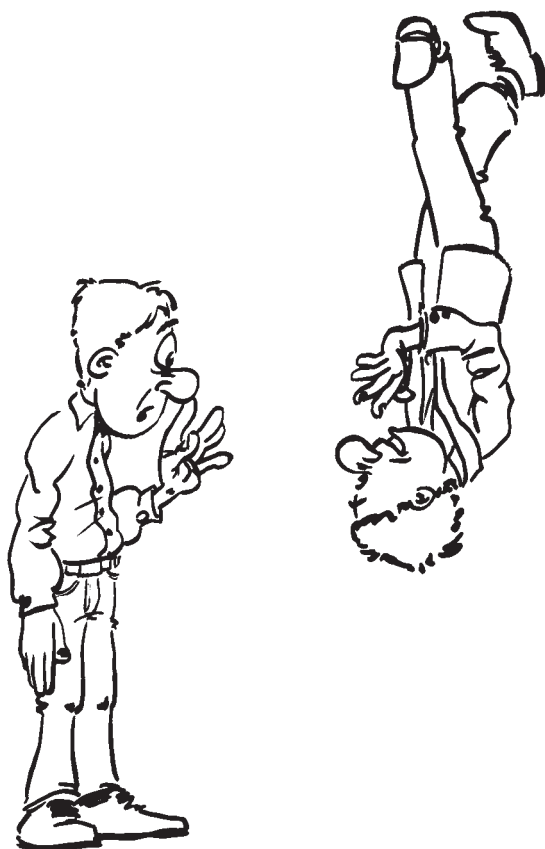
Mitovi

Mitovi o religiji i kršćanstvu

18

18. Što je jednom
čovjeku strop,
drugome je pod

Razmatramo mit o relativnosti

»Ne možete *vi* govoriti *meni* što je ispravno, a što ne«, rekla je Stephanie. »Meni je skoro osamnaest. Ne možete na mene trpati svoja moralna stajališta. Samo zato jer je to krivo za *vas*, ne znači da je krivo i za *mene!*« Stephanie je tako burno reagirala u suočenju s roditeljima ne bi li dokazala da ima pravo na vlastitu verziju »ispravnog« i »krivog«.

Bila je žrtva đavlove laži koja kaže: »Ispravno i krivo, dobro i loše – sve je relativno...moraš otkriti što je ispravno *za tebe*, moraš odrediti *vlastito* moralno stajalište.«

E, sad, Stephanie svakako nije jedina koja tako misli. Mnogi ljudi smatraju da mogu skrojiti vlastitu moralnost. Da mogu pronaći što je ispravno »za njih« i što je istina »za njih«.

Allan Bloom, u svojoj knjizi *The Closing of the American Mind* (*Zatvaranje američkog uma*) kaže da »postoji jedna činjenica u koju svaki profesor može biti potpuno uvjeren, a to je da svaki student koji se upiše na fakultet vjeruje, ili kaže da vjeruje, kako je istina relativna.«

No, to je mit. Moralnost nije relativna. Ispravno i krivo nije nešto o čemu bi se moglo pregovarati. C.S. Lewis, u svojoj knjizi *Mere Christianity* (*Kršćanstvo*) iznosi:

Kad god naiđete na čovjeka koji kaže da ne vjeruje u zbiljsko *ispravno* i *krivo*, već sljedećeg trenutka ćete otkriti kako se taj isti čovjek ne drži toga što je rekao. On će svakako prekršiti obećanje dato vama, ali ako vi prekršite obećanje dato njemu, prije nego se snađete, žalit će se kako to »nije pošteno«.

Čini se, dakle, da smo prisiljeni vjerovati u zbiljsko *ispravno* i *krivo*. Ljudi katkad mogu griješiti što se toga tiče, baš kao što ponekad krivo izračunaju kakav iznos; no, tu se o čistom ukusu i mišljenju ne radi ništa više nego u tablici množenja.

Stvar je u tome da ne moraš biti doktor filozofije kako bi razlikovao *ispravno* od *krivog*. Apostol Pavao ukazuje na to da čak i onima koji nikad nisu čuli za Deset zapovijedi »ono što propisuje Zakon stoji upisano u njihovim srcima, o čemu zajedno s tim daje svjedočanstvo njihova savjest: nutarnji sudovi koji ih međusobno optužuju ili brane«. (Rimljanima 2:15) I da ponovno citiramo C. S. Lewisa: »Ovaj Zakon ili Pravilo o tome što je Pravo, a što Krivo nekad se nazivao Zakonom prirode...jer su ljudi smatrali da ga svaki čovjek već po samoj svojoj naravi poznaje, pa ga nitko ne treba o njemu poučavati.«

Pa ipak, i dalje postoje ljudi koji insistiraju na tome da ono što je »krivo« za tebe ne mora nužno biti »krivo« i za njih. No, time nikoga ne mogu prevariti. Taj pokušaj da mitom o relativnosti opravdaju ili objasne svoje vladanje odaje činjenicu da duboko u sebi imaju osjećaj i za *ispravno* i za *krivo*. Nalik su Ponciju Pilatu koji je postavio ono čuveno pitanje: »Što je istina?« (Ivan 18:38) Gorka je ironija Pilatova pitanja u tome što je *Istina* stajala pred njim baš u tom trenutku! Isus, koji se očitovao kao »Put, Istina i Život«, bio je oličenje odgovora što ga je Pilat tražio, no nesretni rimski upravitelj nije bio u stanju prepoznati otjelovljenu Istinu.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o relativnosti!

Pročitaj Suci 17:6. Mit o relativnosti je bio glavno obilježje u vrijeme sudaca u Izraelu jer je »svatko radio«

Pročitaj Izreke 14:12. Što ova poslovice (ponovljena u Izrekama 16:25) kaže o »putu koji se *učini* čovjeku prav«? Kakve posljedice donosi takav put? Što ti misliš da govori ovaj stih?

.....

.....

Pročitaj Izaija 45:19. Tko, prema ovom stihu, odlučuje o tome što je pravo?

.....

.....

Pročitaj Hošea 14:10. U dva posljednja reda ovoga stiha pominju se dvije kategorije ljudi. Koje? Kojoj kategoriji ti pripadaš? Drugim riječima, hodaš li Gospodnjim putovima ili posrćeš na njima?

.....

.....

Pročitaj Ivan 8:31-32. Čini li ti se ovdje da Isus smatra kako ne postoji apsolutno ispravno i krivo, ili njegove riječi daju sasvim suprotan dojam? Što Isus kaže da će sa sobom donijeti upoznavanje *istine*?

.....

.....

19

19. Ako si ti prošao,
onda i ja moram
proći

Razmatramo mit koji kaže da će nas Bog
ocijeniti prema krivulji na grafikonu

»Hej, ja možda i nisam najbolja osoba na svijetu, ali nisam ni tako loš kao *on*! Čovječe, nema što ti ne bih mogao ispričati o tom tipu. Odrasli smo u susjedstvu i neko smo se vrijeme družili, pa znam dosta toga o njemu.«

»On je uvijek bio prgav i osion. Ja sam uglavnom držao jezik za zubima.«

»On ima policijski dosje; a ja sam uvijek bio vrlo spreman na suradnju s vlastima.«

»On bi svako malo završio u zatvoru, a ja nikad nisam bio s krive strane zakona.«

»On ti je čak jednom napao čovjeka pred samim svećenikom.«

»I, kao što sam već rekao, ja možda nisam svetac i slično tomu, no reći ću ti jednu stvar – Juda Iskariotski nije ni blizu tako loš kao Šimun Petar.«

No, dobro, Juda se možda nikad nije pravdao baš ovim riječima, ali sve što je rekao točno je. Ti, svakako, znaš kraj priče. Juda je izdao Isusa i okončao svoj život objesivši se. Petar, iako se odrekao Gospodina, pokajao se i primio oprostjenje. Postao je jednim od najvećih vođa u povijesti crkve. No, riječi što smo ih stavili u Judina usta ne razlikuju se mnogo od načina na koji neki ljudi gledaju na religiju.

»Može biti da tu i tamo popijem poneko piće,« kažu takvi, »ali nisam rđav kao taj-i-taj.«

Ili: »Imam ja svojih mušica, ali ne zabijam ljudima nož u leđa kao ona.«

A veoma često zvuče više kao: »Priznajem da nisam svetac, ali ako je *on* kršćanin, onda ja ne bih trebao imati baš nikakvih problema oko ulaska u nebo!«

Ali, ne ide to tako.

Američki srednjoškolci posebno vole profesore koji razredu daju ocjenu prema prosjeku na grafikonu. Znači, profesor zbroji ukupne rezultate ispita, odredi prosjek, te dodijeli ocjene prema tome koliki su rezultat učenici postigli iznad, odnosno ispod, tog prosjeka. (Naravno, u svakom razredu se nađe poneki Einstein koji svojim znanjem napravi kaos svima ostalima.) Ono što je dobro u tom sistemu ocjenjivanja jest da sve dok i drugi loše prolaze na testu, ti možeš popuštati u učenju koliko ti volja, i još uvijek proći četvorkom.

Neki su ljudi do te mjere usvojili to iskustvo iz srednje škole da ga prenose i na cjelokupnu predodžbu o životu, Bogu i pravednosti. No, zamisao da će i Bog davati ocjene prema grafikonu jest mit.

Biblija nam jasno govori da Bog neće Susie usporediti s Johnniem,

te donijeti odluku: »E, pa, Susie, ti nisi bila tako loša kao što je bio on, stoga uđi u Raj. Žao mi je, Johnnie, tebi sljeduje ono što se nalazi iza vrata broj tri.«

Upravo je suprotno. Jedne prilike je čovjek, imenom Nikodem, posjetio Isusa. Nikodem je bio farizej, član židovskoga Velikoga vijeća, sâm stup društva – čovjek koji je činio samo što je pravo, govorio samo ono što je pravo, štovio, i vjerovao u ono što je pravo – a Isus mu nije rekao: »Čuj, Nik, ako *itko* može ući u Raj, to ćeš biti ti!«, nego mu je jednostavno rekao: »Zaista, zaista, kažem ti, tko se odozgo ne rodi, taj ne može vidjeti kraljevstva Božjega.« (Ivan 3:3)

Ništa zato ako si bolja osoba od Jenny Myers. Nije važno piješ li manje od Abea Landersa ili ideš u crkvu češće od Scotta Jacksona. Ono što jest važno, prema Isusu, to je da »moraš biti nanovo rođen«.

Vježba:

Oснаži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o ocjeni prema krivulji na grafikonu!

Pročitaj sljedeće retke. Precrtaj one koji se *ne* nalaze u Bibliji.

- A. ☐ Tko se odozgo ne rodi, taj ne može vidjeti kraljevstva Božjega.
- B. ☐ Neka nitko ne traži korist svoju, nego neka gleda da nadmaši sâm sebe u činjenju dobrih djela u korist drugoga.
- C. ☐ Dobar rat ratovah, trku svrših, živjeh bolji život nego itko koga poznajem.
- D. ☐ Ne ostavljajmo svoga crkvenog sastanka, jer ćemo tamo naći spasenje.
- E. ☐ Ne skreći s puta što su ga tvoji prijatelji postavili pred tebe.
- F. ☐ Čuvaj moje zapovijedi bolje nego svi drugi oko tebe i vidjet ćeš kraljevstvo Božje.
- G. ☐ Vjeruj u Gospodina Isusa Krista i podaj veći desetak u haznu nego što to čini tvoj bližnji i bit ćeš spašen i ti i sav tvoj dom.
- H. ☐ Ako se ne obratite, svi ćete tako izginiti.

(Odgovori: A nalazimo u Ivanu 3:3; H u Luki 13:3)

20

20. Kad odozgo krene prozivka, svi će se naći u Raju

DOBRO DOŠLI U NEBO, GOSPODO!

Razmatramo mit o univerzalisti

Šesnaestogodišnja Samantha zaprepastila je cijeli razred kada je na satu vjeronauke rekla: »Po mojoj procjeni, zapravo uopće nije važno jesmo li kršćani, budisti ili muslimani, znate? To vam je kao da svi želimo u nebo, samo što svatko od nas ide drugim putem – ali na isto mjesto.«

Samantha to možda i ne zna, ali mnogi ljudi se slažu s njom. Većinom se tako ne izjašnjavaju na sav glas, no teže univerzalizmu, zamisli po kojoj će čovjek, savjesno predan svojoj – bilo kojoj – religiji, nekako završiti u nebu. Postoje čak i »Crkve univerzalista« koje naučavaju ovu doktrinu. Ali i mnogi ljudi (poput Samanthe) koji su odgajani u crkvi, negdje u pozadini svoga uma gaje takvu predodžbu.

No, to je mit.

Ne podudara se s onim što naučava Biblija. Isus je rekao: »Uđite na uska vrata, jer široka vrata i prostran put vode u propast, i mnogo ih je koji idu njim. Kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u život, i malo ih je koji ga nalaze!« (Matej 7:13-14)

Razmisli o Bogu koji postaje čovjek da bi stradao i u užasnoj patnji umro na križu, a sve stoga da bi ljudi mogli primiti oprost i vječnu radost u nebu; razmisli i o onima koji su kroz stoljeća primali ili odbacivali njegovu ljubav; potom razmisli o tisućama onih kojima je vjera u iskupljujuću Isusovu žrtvu donijela utamničenje, patnju i mučeništvo. A onda zamisli svršetak vremena, kad će cijelo čovječanstvo stati pred Boga. Zamisli kako Bog na jednu stranu odjeljuje gomilu onih što su prihvatili Isusovu ljubav koju je iskazao svojom smrću, a na drugu stranu bezbrojno mnoštvo onih koji su ga odbacili. I onda zamisli kako Bog sliježe ramenima i kaže: »Oh, pa dobro. Ništa za to. Haj'te svi unutra!«

To se neće dogoditi. Ne zato jer Bog želi da se itko suoči s vječnošću u paklu. Biblija kaže da Bog neće da se »itko izgubi, nego da svi pristupe obraćenju.« (2 Petrova 3:9)

Univerzalisti umuju ovako: »Nije mi jasno kako bi Bog pun ljubavi mogao bilo koga poslati u pakao.« Ali ne radi se o tome da Bog nekoga šalje u pakao; On je podnio strašnu bol kako bi osigurao vječni život »svakome tko u njega povjeruje«. Upravo je suprotno – svaki čovjek može provesti vječnost tamo gdje sâm izabere. A Biblija nam jasno govori da će mnogi, koji tvrdoglavo i uporno odbacuju Božju ljubav, za sebe izabrati vječnost u paklu.

Zato kršćani moraju ispuniti Kristovu zapovijed koja kaže: »Idite i učinite sve narode učenicima mojim!« (Matej 28:19), jer će jednog dana, prema Bibliji, mogućnost za obraćenje biti prošlost.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o univerzalisti!

Pročitaj Ivan 6:68. Kad su Isusa napustili mnogi njegovi sljedbenici, upitao je Dvanaesticu: »Zar ćete i vi otići?« Što mu je odgovorio Šimun Petar? Što podrazumijeva pitanje: »Gospodine, komu ćemo otići?« Koliko putova u vječni život, prema ovome stihu, prepoznaje Petar?

.....

.....

Pročitaj Ivan 14:6. Sâm Isus na ovome mjestu govori o »putu« u nebo. Prema ovome stihu, koliko je tih putova k Bogu?

.....

.....

Pročitaj Otkrivenje 20:12-15. Biblija jasno predskazuje što će se dogoditi na Posljednjem sudu. Hoće li, prema ovome stihu, svi otići u nebo? Što će se dogoditi s onima čija imena (zbog izbora koji su sami napravili dok su još živjeli na zemlji) nisu zapisana u Knjizi Života?

.....

.....

Odvoji nekoliko trenutaka da dublje razmisliš i moliš nad odredbama u 2 Korinćanima 13:5!

21

21. Nije stvar u tome što znaš, nego koga poznaješ

MOLIM, NEKA PRAVI MESIJA USTANE!

Razmatramo mit o ideologiji

Mike i Brandon su uspoređivali omiljene profesore s upisne liste Sveučilišta Western Posh.

»Možeš li vjerovati da moram kod Standisha na sate Zapadne civilizacije?« jadicovao je Mike. »Čovjek je nacista! Ali, barem sam dobio Nelona za englesku književnost.«

»Da. A ja sam ponovno dobio Kristosa«, rekao je Brandon.

»Stvarno? Za koja predavanja?«

»Za sva.«

»Za sva?«

»Aha.«

»Daje li on mnogo testova?«

»Ne.«

»Moraš li njegova poučavanja učiti napamet?« upitao je Mike.

»Ne,« odgovorio je Brandon.

»Pa što onda moraš *učiniti* za tog tipa?«

»Uglavnom ga samo upoznati. On želi da ga poznamo, da znamo tko je i, hm...da razvijemo s njim prisno zajedništvo.«

Nije lako zamisliti takvog profesora, zar ne? No, postoji jedan takav.

Mnogi se ljudi nose mišlju da je kršćanstvo, poput skoro svih drugih svjetskih religija, u biti tek jedan sistem vjerovanja – znaš ono, skup doktrina ili zakonik ponašanja, nekakva filozofija, ideologija.

No, to je mit.

Kršćanstvo uopće ne sliči budizmu, islamu ili konfucianizmu. Osnivači tih religija su zapravo rekli: »Evo što ja naučavam. Vjeruj u moje učenje i slijedi moju filozofiju.« Dok je Isus rekao: »Hajde za mnom!« (Matej 9:9)

Vođe svjetskih religija pitaju: »Što misliš o mom učenju?« Dok Isus pita: »A vi, što vi kažete, tko sam *ja*?« (Luka 9:20 – NTG u prijevodu Rubena Kneževića, naglasak dodan.)

Pitanje koje si većina ljudi privrženih religioznosti moraju postaviti glasi: »Kakvu ideologiju ispovijedam?« Dok je pitanje koje si oni što sebe nazivaju kršćanima moraju postaviti ovo: »Što onda da učinim s Isusom zvanim Mesija?« (Matej 27:22)

Kršćanstvo nije religija, nego prisno zajedništvo.

Kršćanstvo nije sistem vjerovanja ili doktrina, nego Osoba.

I upravo je to razlog zbog kojega je Isusovo suđenje bilo jedinstveno. Na većini sudskih procesa ljudima se sudi za ono što su *učinili*, no s Isusom nije bilo tako. Njemu je suđeno za ono što je *bio*.

Marko u svom opisu Isusovog suđenja pred Sinhedrionom spominje kako su svećenički glavari izveli mnoge da lažno svjedoče protiv Isusa,

ali im se svjedočanstva nisu slagala. Potom, Marko izvještava kako Veliki svećenik pita Isusa: »Jesi li ti Krist (tj. Mesija), Sin Blagoslovljenoga?« (NTG)

Isus, u odgovoru na tu frazu »Blagoslovljeni«, koja je u židovskom umu izravno upućivala samo, i jedino, na Boga, kaže: »Ja jesam!«

Na to je Veliki svećenik, ne čekajući na presudu Sinhedriona, razderao svoje haljine, pokazujući time da je Isus pohulio tvrdeći da je Bog.

Predmet debate na Isusovu suđenju bio je njegov identitet – ono što Krist jest. A to je ključna razlika kršćanstva u odnosu na sve druge religije. Kršćanstvo nije ideologija; ono je utemeljeno na Kristovom identitetu i zahtijeva prisno zajedništvo s njim.

Ono što kršćanskoj vjeri daje vjerodostojnost je da Isus Krist jest Mesija, Sin Božji. To je ono što je izazvalo silan sukob između Isusa i farizeja. Farizeji su naučavali da je najvažnije strogo pridržavanje Zakona, biblijskih načela. A Isus je zapravo rekao: »Ne, to neće ići. Pokoravanje Zakonu mora biti izraz osobne, prisne, povezanosti sa mnom. Poslušnost mom naučavanju neće od vas napraviti kršćane. To može učiniti samo ljubav prema meni i osobna povezanost sa mnom.«

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o ideologiji!

Pročitaj Matej 26:63-65. Da li Veliki svećenik ispituje Isusa o nečemu što je učinio, ili o tomu tko je? Kakav je Isusov odgovor? Kako na to reagira Veliki svećenik?

.....

.....

Pročitaj Marko 15:37-39. Što je rekao stotnik nakon što je prisustvovao Isusovoj smrti na križu? Upućuje li na Isusovo naučavanje ili na njegov identitet?

.....

Pročitaj Matej 27:41-43. Što je, prema riječima onih koji mu se rugaju u ovom stihu, Isus rekao *za sebe*?

.....

22. Pusti mozak na pašu

Razmatramo mit o intelektu

Waldo je tumarao gradskim pločnikom, zadubljen u misli. Krenuo je u crkvu, zaključivši da mu je dosta bježanja od Boga.

Ne mogu to više izdržati, mislio je u sebi. *Krivnja, osvjedočenje osude zbog grijeha, osjećaj da mi u životu nešto nedostaje.*

Tako se zaputio prema kamenoj crkvi na uglu, gledajući u njen zvonik i toranj što su se uzdizali prema nebu.

Preljepa građevina, rekao je sâm sebi. *Nije kao ovi suvremeni stakleni neboderi koje ne prestaju graditi jedan za drugim.*

Nakon što je obišao četvrt, stigao je do crkve. Uznemiren, zastao je pred golemim drvenim vratima. Naposljetku se, u nelagodi progutavši knedlu, popeo uza stube, pa u crkvu.

Zastao je na vratima kako bi mu se oči, nakon boravka na suncu, privikle na polutamu crkve.

»Namjeravate li ući?«

Waldo se trgnuo na zvuk toga glasa. Nije ni primijetio ženu. Okrenuo se u pravcu iz kojega je dolazio glas i ugledao sitnu, neznatno pogrbljenu ženu, sijede kose skupljene u punđu na potiljku.

»Namjeravate li ući?« ponovila je.

»Oh, pa, da«, odgovorio je Waldo. »Da, svakako hoću.«

»Molim vaš mozak.«

Waldo je bio ubijeđen da nije dobro čuo. Onda je ona ponovila svoje riječi i ovoga su puta bile savršeno jasne.

»Molim vaš mozak, gospodine.«

»Moj mozak?!«

»Da. Vaš mozak. Ulazite u crkvu, zar ne?«

Waldo je kimnuo.

»Odlučili ste slijediti Krista? Postati kršćaninom?«

»Da«, rekao je Waldo.

»Pa, onda svoj mozak morate ostaviti ovdje. Više vam neće trebati, a mi ćemo ga označiti vašim imenom i...svakako ništa ne brinite, ovdje će biti siguran. Sve je u redu, tako se to radi. Ako ćete postati kršćanin, mozak vam više neće trebati.«

Naravno, Waldovo je iskustvo izmišljeno, no ono odražava način na koji veći broj ljudi gleda na obraćenje na kršćanstvo. Takvi misle da postati kršćaninom zahtijeva od čovjeka da se odrekne svog mozga, da žrtvuje svoj intelekt i zanemari normalan proces rezoniranja.

To je mit.

Mnogi najveći umovi povijesti pripadali su upravo kršćanima. Apostol Pavao, Augustin, Martin Luther, John Calvin, John Bunyan, Dietrich Bonhoeffer, Francis Schaeffer.

Obraćanje na kršćanstvo ne ugrožava čovjekov intelekt – naprotiv, upotpunjava ga. Postati kršćaninom, često kod čovjeka izaziva jednu »Aha!« reakciju, dok gleda kako dijelovi životnih zagonetki lagano klize na svoje mjesto.

C.S. Lewis u svojoj autobiografiji govori kako je kao mladić izbjegavao i žestoko pružao otpor evanđelju, jer je kršćanstvo držao za neintelektualan sistem. Njegov se otpor ipak slomio i bio je »iznenađen radošću«. Otkrio je da je obraćenje *zapalilo* njegovu misaonu i stvaralačku snagu, i postao je najčuveniji kršćanski pisac, kroz knjige kao što su *Screwtape Letters* (u nas prevedeno pod naslovom *Pisma starijeg đavla mladém*) i glasovite *Kronike Narnije*, u šest knjiga.

Lew Wallace bio je riješen da opovrgne kršćanstvo svojim snažnim intelektom i stvaralačkom moći. No, sila evanđelja je od autora čuvenog klasika *Ben Hura* načinila vjernika.

Britanski sudski odvjetnik Frank Morrison namjeravao je napisati knjigu u kojoj bi opovrgnuo uskrsnuće Isusa Krista. Proveo je intenzivno istraživanje, prikupio povijesne dokaze i požrtvovano radio na zadatku što ga je sâm sebi dodijelio. Naposljetku su ga njegov intelekt i rad doveli do neizbježnog zaključka da je Isus uskrsnuo od mrtvih! Čuveni pravnik postao je kršćanin.

Evanđelje ne traži od tebe da se odrekneš svoga mozga. Naprotiv, ono traži potpunu uporabu tvog uma do te mjere da s pouzdanjem što ga je imao Pavao možeš i ti reći: »Uistinu, ja se ne stidim evanđelja, jer je ono sila Božja za spasenje svakomu vjerniku.« (Rimljanima 1:16)

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o intelektu!

Pročitaj: Ivan 8:32; 1 Petrova 3:15; Djela 17:2-4.

Također, pročitaj Djela 17:16-34, gdje imamo izvještaj o Pavlovim doživljajima u Ateni gdje je naišao na epikurejske i stoičke mudrace i mislioce Areopaga. Obrati pažnju na stih 23. Traži li Pavao od Atenjana da svoj um ostave po strani? Ili im nudi pomoć u upotpunjavanju njihova znanja, unos nečega što nedostaje u njihovom učenju?

.....

.....

Među obraćenicima u Ateni našao se i član Areopaga, velikog sudskog vijeća (vidi stih 34). Tko je to bio?

.....

.....

23

23. Jeff i profesor

Razmatramo mit o slijepoj vjeri

»Oh, pa ti si kršćanin, zar ne?« Profesor se nadmoćno pogladio po bradi.

Jeff je na prvoj godini koledža progutao tako veliku knedlu da je mislio kako su svi u predavaonici morali čuti ono »gulp«.

»Reci mi,« nastavio je profesor, »možeš li – sa stopostotnom sigurnošću – dokazati da je Isus uskrsnuo iz mrtvih?«

Jeff je pokušao pročitati grlo, no njegov je odgovor ipak zazvučao poput mišjeg cicanja. »Chmmm, ne.«

»Eto vidite!« obratio se profesor cijeloj sali. »Slijepa vjera. Neuka, besmislena, nerazumna vjera.« Okrenuo se prema ploči i ostavio poniženog Jeffa da ostatak predavanja odsjedi crvena lica i poražena srca.

Kao mladić, i ja bih se složio s profesorom. Mislio sam da je kršćanska vjera definitivno slijepa i latio se posla da je ispitam kako bih je pobio. No, što sam više istraživao povijesno, biblijsko kršćanstvo, to sam više shvaćao da se radi o razumnoj, razboritoj vjeri.

Isus je svojim sljedbenicima rekao: »Upoznat ćete istinu, a istina će vas osloboditi.« (Ivan 8:32) Nije rekao: »Zanemarite istinu.« Nije rekao ni: »Ma uopće se ne obazirite na istinu.« Nije rekao: »Morate vjerovati unatoč istini.« Rekao je: »Upoznat ćete istinu, a istina će vas osloboditi.«

Isus nas nije pozvao da počinimo intelektualno samoubojstvo pouzdajući se u njega kao Spasitelja i Gospodina. Isto tako, od nas ne očekuje da svoju vjeru upražnjavamo u mentalnom vakuumu. Kršćanska vjera mora biti vjera zasnovana na dokazima.

Profesor, koji je izazvao Jeffovu vjeru, zamišljao je kako nešto što se ne može dokazati sa stopostotnom sigurnošću mora biti beskorisno i netočno. Stoga je smatrao da kršćanska vjera mora biti slijepa, jer se nešto poput uskrsnuća ili Kristova božanstva ne može dokazati sa stopostotnom sigurnošću.

To je mit.

Mi živimo u nepredvidivom svemiru. To znači da postoji veoma malo toga što bi se moglo dokazati sa stopostotnom sigurnošću, osim možda u području matematike.

Proizvođači automobila ne mogu sa stopostotnom sigurnošću dokazati da su njihovi novi modeli bezbjedni. No, *dokazi* prikupljeni na iscrpljujućim probnim vožnjama radi provjere sigurnosti prilično su ubjedljivi.

Porota ne može sa stopostotnom sigurnošću dokazati da je okrivljeni počinio zločin za koji mu se sudi. Čak i kad imaju priznanje, postoji mogućnost nepredviđenog događaja. Možda laže kako bi zaštitio nekog

drugog. Možda je bio prisiljen na priznanje. No, porota važe i odmjerava *dokaze* kako bi donijela presudu »van svake sumnje«.

Isto tako ni Kristovo uskrsnuće ni njegovo božanstvo ne mogu biti dokazani sa stopostotnom sigurnošću. No, to ne znači da je kršćanska vjera slijepa, jer i za nju postoje odgovarajući dokazi. Nisu iscrpni da bi mogli rezultirati u stopostotnu sigurnost, ali su dostatni.

Apostol Ivan je u svome evanđelju napisao: »Mnoga je druga čudesa učinio Isus pred svojim učenicima. Ona nisu upisana u ovoj knjizi.« (Ivan 20:30) Što nam Ivan govori? Da ima još mnogo toga što je Isus učinio i što je potvrđivalo da je Božji Sin, a što nije zabilježeno u knjizi. A u sljedećem stihu piše: »A *ova* su upisana da trajno vjerujete da je Isus Mesija, Sin Božji, te da vjerujući imate život po njemu.« (Ivan 20:31 – naglasak dodan) Ivan nam, dakle, u stihu 30 govori: »Vidi, dokazi nisu iscrpni«, a u stihu 31 dodaje: »ali ih je dovoljno«.

Blaise Pascal, francuski matematičar, filozof i znanstvenik, rekao je da za kršćansku vjeru ima dovoljno dokaza koji bi ubijedili svakoga osim onih što su tvrdoglavo stali protiv nje. Međutim, nema dovoljno dokaza koji bi ikoga doveli u Božje kraljevstvo, ukoliko sâm ne želi doći.

Vježba:

Oснаži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o slijepoj vjeri!

Pročitaj Ivan 20:30-31. Zašto je Ivan zabilježio dokaze o Isusovu identitetu Krista i Božjeg Sina? Kako primamo »život po njemu«? Vjerom u što (ili u koga)?

.....

.....

Pročitaj Luka 1:1-4. Kakvu svjedodžbu Luka daje za pisanje svoga evanđelja (stih 3)? Obrati pažnju na to da Luka evanđelje koje piše šalje nekome tko se zove Teofil. Što očekuje da će njegovi »po redu« opisani događaji o Isusovu životu i poučavanju učiniti za Teofila?

.....

.....

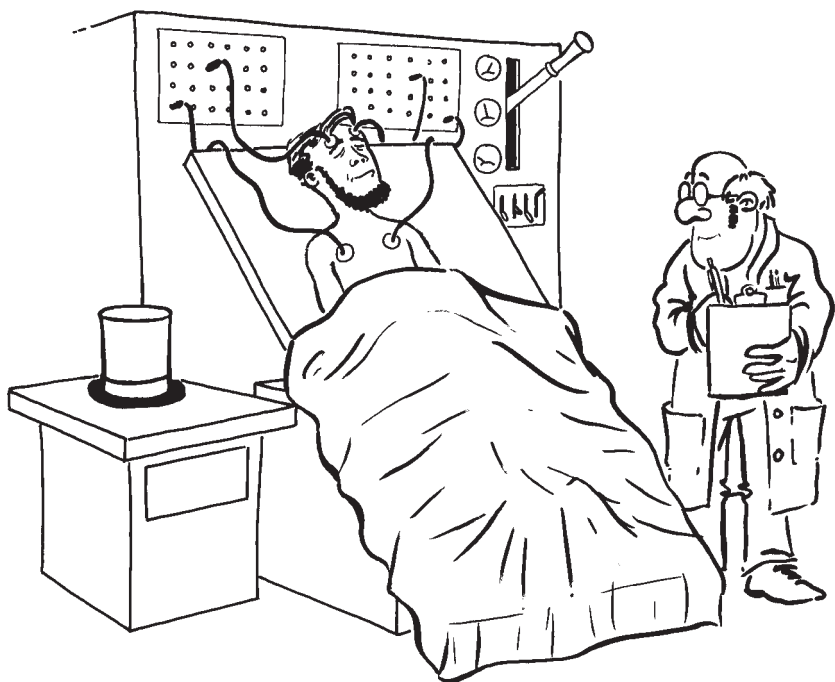
Jesi li ti sebi dao u zadatak da »pomno ispitaš« dokaze »da se osvjedočiš o sigurnosti nauke koju si primio«?

.....

.....

24

24. Abe Lincoln i test u deset

Razmatramo mit o neznanstvenosti

»Samo trenutak, gospodine.«

Upravo sam završavao predavanje na prestižnom Sveučilištu West Coast kad sam, tijekom sesije određene za pitanja i odgovore, začuo glas iz stražnjeg dijela auditorija.

»Ja sam na postdiplomskom studiju znanosti na ovom Sveučilištu,« rekao je mladić, »i, osobno, ne mogu prihvatiti ništa što se ne može znanstveno dokazati. Možete li vi znanstveno dokazati uskrснуće Isusa Krista?«

»Ne«, odgovorio sam.

Student se samozadovoljno nacerio, zauzevši nadmoćnu pozu.

»Ali svakako ni vi,« nastavio sam, »ne možete znanstveno dokazati čak ni tu vašu tvrdnju.«

Znanstvena metoda dokazivanja sastoji se od opetovanog ponavljanja događaja u kontroliranoj situaciji gdje se taj događaj promatra, bilježe podaci i izvlače zaključci. Znanstveni dokaz je rezultat pokusa i promatranja, odnosno praćenja tih pokusa.

Na primjer, znanstveni dokaz se pojavljuje kad muškarac i žena u bijelim kutama ulaze u laboratorij, ona s olovkom i papirima, on s malim bijelim komadom čvrstog predmeta u rukama. Čovjek stavlja bijeli predmet u staklenu posudu ispunjenu običnom vodom za piće. Predmet tone, ali se vraća na površinu vode. Žena nešto bilježi u svoju listu podataka.

On ponovno stavlja predmet na dno posude. Ovaj se vraća na površinu. Žena ponovno nešto bilježi.

On ponovno gura predmet na dno posude. Predmet isplivava na površinu. Žena nešto zapisuje.

On ponavlja. Predmet se podiže. Ona piše.

I, nakon više puta ponovljenog opita u kontroliranom okruženju, te promatranja i bilježenja rezultata, znanstvenici zaključuju da bijeli sapun (naime, onaj bijeli predmet bio je sapun) pluta na površini vode. Znanstveno su to dokazali.

Nevolja je u tome što mnogi ljudi misle kako nešto što se ne može znanstveno dokazati nije ni točno ni istinito.

No, to je mit.

Znanstvena metoda nije jedina pomoću koje se nešto može dokazati. Jer da jest, onda nikad ne bismo mogli dokazati da je Abraham Lincoln ikad bio predsjednik Sjedinjenih Država, jer taj događaj nije moguće ponoviti. On postoji samo u prošlosti.

Slično tomu, ni ti ne možeš znanstveno dokazati da si prošlog petka u deset sati imao test iz povijesti. Ne možeš taj događaj opetovano

ponoviti u kontroliranom okruženju gdje se vrše promatranja i bilježe podaci. Taj se događaj zbio jednom. U prošlosti.

No, samo zato što Abraham Lincoln i tvoj test u deset ne mogu biti znanstveno dokazani, ne znači da se nisu dogodili. Oni se *moгу* dokazati. A način na koji se takvo što dokazuje zove se pravno-povijesna metoda, ili još bolje, metoda očevida.

Ova metoda podrazumijeva ispitivanje slučaja pomoću tri vrste dokaza: usmenog, pismenog i fizičkog svjedočanstva. Ovo su vrste dokaza što ih svakodnevno gledamo u sudnicama širom svijeta, i jedine su koje se mogu primijeniti na događaj iz povijesti.

Kako dakle, pomoću ove metode, možeš dokazati da je postojao predsjednik Sjedinjenih Država pod imenom Abraham Lincoln? Ako ti je moguće pronaći očevicu, razgovarat ćeš s ljudima koji su znali za njega, s onima koji su ga upoznali, te s onima koji su slušali njegove govore – to je usmeni dokaz. Potom ćeš prikupiti i kompletirati kopije njegovih pisama, novinskih članaka koji su izvještavali o atentatu izvršenom na njega, te knjige napisane o njemu – to je pismeni dokaz. Na kraju ćeš ponuditi i fizičke dokaze njegova postojanja – njegov džepni časovnik, fotografije na kojima je snimljen, mjesto u kojem je rođen, a možda i zdjelu za šećer što ju je koristio.

A kako ćeš ovom metodom dokazati da si prošlog petka imao test iz povijesti u deset sati? Tvoj profesor može posvjedočiti da si bio prisutan, možeš pokazati svoju ocjenu i pismeni test s datumom (naravno, osim ako sve to ne moraš sakriti od roditelja), a možda uspješ dobiti i fotografiju snimljenu tijekom testa za školski godišnjak, i tako dalje.

Znanstvena metoda je ograničena. Ona ne može dokazati gore pobrojane događaje. Nije u stanju dokazati da je Napoleon bio poražen kod Waterlooa. Ne može dokazati da je u Londonu sedamnaestog stoljeća bubonska kuga odnijela 150.000 života. Niti može dokazati da je Isus uskrsnuo iz mrtvih, jer se ti događaji ne mogu ponoviti u kontroliranom okruženju gdje se vrše promatranja, bilježe podaci i izvlače zaključci.

Povijesni se događaji, pak, mogu dokazati metodom očevida: izvođenjem usmenih, pismenih i fizičkih svjedočanstava koja istinu nekog događaja stavljaju van svake sumnje.

Zamisao da je Isusovo uskrsnuće, na primjer, neistina ili nešto u što se ne može vjerovati zato što ne može biti znanstveno dokazano jest mit. Isusov život i služba, čuda što ih je činio i da, njegovo uskrsnuće, mogu biti dokazani – i jesu dokazani – metodom očevida.

Vježba:

Oснаži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o neznanstvenosti!

Pročitaj Ivan 20:1-9. Koji fizički dokaz Isusova uskrsnuća nalazimo u ovim stihovima?

.....

.....

Pročitaj Ivan 20:10-29. U ovim stihovima Ivan bilježi reakciju očevidaca na Kristovo uskrsnuće. Koliko je bilo tih očevidaca?

.....

.....

Pročitaj Ivan 20:30-31. Na koju vrstu dokaza upućuju ovi stihovi?

.....

.....

Naposljetku, pročitaj 1 Korincanima 15:3-8. Koliko svjedoka uskrsnuća navodi ovaj pismeni izvještaj?

.....

.....

S obzirom na metodu očevida, koji bi još dokazi mogli postojati o Kristovom uskrsnuću?

.....

.....

25

25. Dinstane rajčice i tenisice

Razmatramo mit o ispiranju mozga

Mnogi ljudi vjeruju da je obraćenje na kršćanstvo psihološki potaknut događaj, izazvan pranjem mozga dotične osobe uvjerljivim riječima i emotivnim prikazivanjem kršćanskih »mitova«. Ubijeđeni su da je kršćanski život iluzija – obmana. Drugim riječima, kršćani, elaboriranim umnim igrama koje dovode do promjene u vladanju, prave budale i od sebe i od drugih.

To je mit.

Jednom sam davao svoje svjedočanstvo tijekom debate na satu povijesti. Dok sam svoj govor privodio kraju, profesor mi je upao u riječ.

»Čujte, McDowell, nas zanimaju činjenice, ne svjedočanstva. Pa ja sam širom svijeta upoznao mnoštvo ljudi koje je Krist preobrazio.«

»Hvala vam,« rekao sam, »dopustite mi da završim ovo što sam počeo, a onda ću se usredotočiti na vaš istup.«

Nekoliko trenutaka kasnije, posvetio sam se odgovoru na profesorovu primjedbu. »Mnogi od vas govore: 'Krist je promijenio tvoj život – pa što?' Reći ću vam 'pa što'.«

»Nešto što je meni osobno potvrdilo da Isus Krist jest uskrsnuo prije dvije tisuće godina upravo je preobrazba milijuna ljudi koja se dogodi kad vjerom dođu u dodir s osobom Isusa Krista. Iako potječu iz različitih društvenih krugova, iz raznoraznih naroda svijeta, promijenjeni su na izvanredno jednak način. Od najbriljantnijeg profesora pa sve do potpuno neukog pripadnika nekog divljeg plemena, tko god se pouzda u Krista život mu se počinje mijenjati.«

»Neki kažu da je to samo želja potaknuta uobraziljom, ili to prosto odbace, govoreći kako se time ništa ne dokazuje. No, za kršćanina, iza njegovog subjektivnog iskustva, u osnovi te promjene stoji objektivna stvarnost. A ta objektivna stvarnost jest osoba Isusa Krista i njegovo uskrsnuće.«

»Recimo, na primjer,« nastavio sam, »da učenik uđe u ovu prostoriju i kaže: 'Narode, u desnoj tenisici imam dinstanu rajčicu. Ta mi je rajčica tako promijenila život – dala mi je mir, ljubav i radost kakvu nikad ranije nisam doživio. I ne samo to, nego sad mogu pretrčati 100 metara za točno deset sekunda.'«

Osmijehnuo sam se na razred.

»Teško bi se bilo raspravljati s takvim učenikom,« nastavio sam, »ako njegov život podržava to što govori – osobito ako te redovito pretječe na stazi za trčanje. Osobno svjedočanstvo često jest subjektivan dokaz neke stvarnosti. Stoga, *nemojmo odbaciti subjektivno iskustvo kao nebitno.*«

»Ipak, ja imam dva testa koja koristim za to subjektivno iskustvo. Prvi, koja je to objektivna stvarnost što je dovela do subjektivnog iskustva? Drugi, koliko drugih ljudi ima, ili je imalo, isto subjektivno iskustvo zbog dodira s objektivnom stvarnošću?«

»E sad, ako ove testove primijenite na dinstanu rajčicu u tenisici, što se dogodi? Na prvo ćemo pitanje dobiti odgovor: 'Dinstana rajčica u mojoj desnoj tenisici.'«

»Drugo bismo pitanje mogli postaviti ovako: Koliko je ljudi u ovoj učionici, na ovom fakultetu, u ovoj zemlji, na ovome kontinentu, i tako dalje, iskusilo istu ljubav, mir i radost te povećalo brzinu trčanja, a sve kao posljedicu dinstane rajčice u svojoj desnoj tenisici?«

Većina je studenata na ovo pitanje odgovorila smijehom. Tko bi ih krivio?! Jer, bilo je očito da je odgovor na drugo pitanje: »Nitko!«

No, što se dogodi kad ova dva testa primijenimo na iskustvo kršćanstva?

1. Što je objektivna stvarnost ili osnova moga subjektivnog iskustva – odnosno promijenjenog života?

Odgovor: Osoba Isusa Krista i njegovo uskrsnuće.

2. Koliko drugih ljudi ima, ili je imalo, isto subjektivno iskustvo zbog dodira s objektivnom stvarnošću Isusa Krista?

Odgovor: Životi milijuni ljudi, različita podrijetla, nacionalnosti i zanimanja podigli su se na jednu novu razinu mira, ljubavi, radosti i pobjede kad su se predali Kristu.

Iskustvo obraćenja na kršćanstvo nije stvar pranja mozga. I mada je subjektivno, kršćansko se iskustvo temelji na objektivnoj stvarnosti i dramatično je ponavljano nebrojeno puta u životima raznih ljudi. Apostol Pavao, dapače, u Prvoj poslanici Korinćanima upućuje na dinamičnu silu kršćanskog iskustva govoreći im:

Nemojte se varati! Ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni mekoputnici, ni oskrvritelji dječaka, ni lopovi, ni lakomci, ni pijanice, ni klevetnici, ni razbojnici neće baštiniti kraljevstva Božjega. *Vi ste neki takvi bili. ALI* se opraste, i posvetiste, i

opravdaste imenom našega Gospodina Isusa
Krista i Duhom našega Boga.

1 Korinćanima 6:9b-11 (naglasak dodan)

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o ispiranju mozga!

Pročitaj navedene stihove iz Djela pa naznači ime, nacionalnost, zanimanje i osobu čiji se život promijenio po vjeri u Krista. Prvi redak je već urađen.

	Ime	Nacionalnost	Zanimanje
Djela 8:26-39	nepoznato	Etiopljanin	dostojanstvenik na dvoru
Djela 9:1-9, 17-19			
Djela 10:1-45			
Djela 16:11-15			
Djela 16:22-33			

26

26. Nema tu nikakve dvojbe

Razmatramo mit o nevjernom Tomi

Toma je definitivno bio žrtva neprijateljski raspoloženog tiska. No, dobro, on svakako nije na tako lošem glasu kao Juda, koji je izdao Isusa. Možda se čak ne bi mogao svrstati u isti rang s Petrom koji se tri puta odrekao Isusa uoči njegova raspeća. Ali Tomu uglavnom svrstavaju u »loše dečke« među učenicima, dvanaesticom ljudi koji su bili najbliži Isusu tijekom njegove trogodišnje službe.

A Toma tu reputaciju »lošeg momka« duguje nečemu što se dogodilo nakon Isusova uskrsnuća. Isus se tada pojavio pred učenicima iza zatvorenih vrata, no Toma nije bio s njima. Kad su mu prenijeli vijest o Isusovu uskrsnuću, Toma je odgovorio: »Dok ne vidim na rukama njegovim znak od čavala i ne stavim prst svoj u mjesto od čavala i ne stavim ruke svoje u njegov bok, neću vjerovati.« (Ivan 20:25)

Kad se kasnije Isus ponovno pojavio pred učenicima, tamo je bio i Toma. Gospodin mu se obratio riječima: »Pruži prst svoj ovamo: evo mojih ruku! Pruži ruku svoju i stavi je u moj bok te ne budi više nevjernik, već vjernik.« (Ivan 20:27)

Manji se ljudi, čitajući ove stihove, obruše na Tomu zbog njegove dvojbe. No, radeći tako, zaboravljaju da ni ostali učenici nisu vjerovali, dok i sami nisu vidjeli dokaz uskrsnuća. Svi drugi su već vidjeli Isusove ruke i bok. K tomu, Isus nije rekao Tomi: »Nikad ne smiješ sumnjati.« Umjesto toga, svom je učeniku predočio dokaze i potom rekao: »Ne budi više nevjernik.« Naposljetku, kad je vidio dokaz (Biblija ne kaže je li dotakao Isusa, na čemu je ranije uporno insistirao), Toma je izgovorio jedno od najvećih priznanja vjere u povijesti, nazivajući Isusa »Gospodin moj i Bog moj!«

Iz nekog razloga, dopuštamo si da na sumnju gledamo kao na vulgarnu riječ. »Pravi kršćani ne sumnjaju«, kažemo.

To je mit.

Sumnja se ne suproti vjeri, ona je preteča vjere. Ona ne poništava vjeru, nego joj treba utabati stazu. Zapravo, kao u Tominu slučaju, sumnja može biti pokretačka sila koja vodi ka istini.

Tennyson je rekao: »Vjerujte mi da u poštenoj sumnji živi više vjere nego u polovici Vjerovanja.«

Gordon i William Brown, u svojoj knjizi *Romans: Gospel of Freedom and Grace (Rimljani: Evanđelje slobode i milosti)*, primjećuju: »Vjera raste kroz traganje za istinom, a onaj koji traži mora postavljati pitanja, dok pitanja uključuju »poštenu sumnju«. Izvorno značenje grčke riječi *skeptikos* za »sumnju« je »raspitivanje«.

Mit o nevjernome Tomi koji kaže da »pravi kršćani ne sumnjaju« ne dolazi iz Biblije. Lekcija što je imamo naučiti iz Tominog slučaja jest da je sumnja prirodna, da u vezi svih naših dvojbi možemo biti

iskreni, te da ta poštena sumnja treba utabati stazu vjeri kada nam Isus otkrije istinu.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o nevjernom Tomi!

Pročitaj Luka 24:1-12. Kakva je bila reakcija učenika kad su im žene saopćile vijest o Isusovu uskrsnuću (stih 11)?

.....

.....

Pročitaj Luka 24:13-24. Kako su ova dvojica učenika na putu u Emaus reagirala na vijest o uskrsnuću? Da li ovi stihovi uključuju sigurnost ili nesigurnost?

.....

.....

Pročitaj Luka 24:25-35. Na koji su način ova dvojica učenika postala potpuno uvjerena u stvarnost uskrsnuća?

.....

.....

Pročitaj Luka 24:36-47. Kakva je bila prva reakcija apostola na pojavu uskrsnuloga Krista (stih 41)? A kako su se uvjerali (stihovi 40, 42, 43 i 45)?

.....

.....

Pročitaj Ivan 20:19-29. Kakav je bio Isusov odgovor na Tomin vapaj »Gospodin moj i Bog moj«? Slično tomu, Isus želi da svi mi dođemo do takve točke spoznaje kad ćemo ga priznati kao svoga Gospodina i Boga.

.....

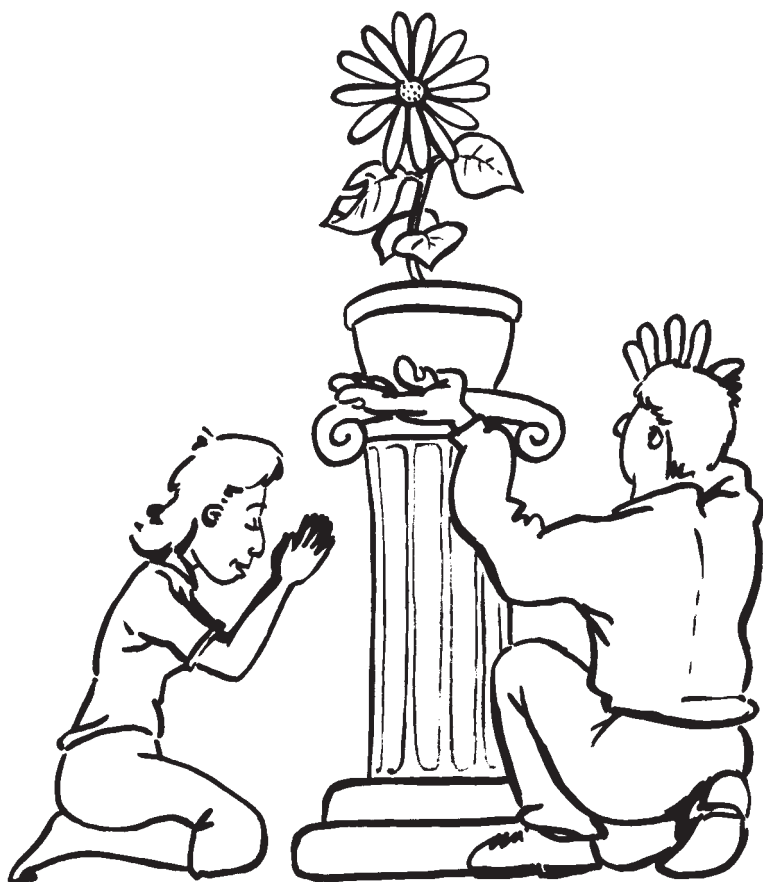
.....

Kakve sumnje ti imaš? Moli da te Isus vodi kroz te sumnje u novo priznanje vjere.

.....

.....

27. Sobne biljke ne odgovaraju na molitvu

Razmatramo mit o subjektivnoj vjeri

Kelly je sjedila za kuhinjskim stolom sa svojom prijateljicom Heather.

»Smatram da svi mi imamo vjeru koja je ispravna za nas osobno. Hoću reći, kršćanstvo nije jedino na svijetu. Važno je samo da *vjeruješ*.«

Heather je nabrala obrve kao da će joj to pomoći da misli jasnije.

»Valjda jest,« rekla je, »na kraju krajeva, kršćanstvo sveukupno povijeda spasenje po vjeri. Stoga mislim...,« zastala je, pa onda ponovno počela govoreći još sporije, »stoga mislim da nije posebno važno u što vjeruješ, sve dotle dok vjeruješ dovoljno snažno.«

Žao mi je, Heather. Žao mi je, Kelly, ali to je mit.

Jedan profesor na koledžu nedavno je rekao svom razredu: »Ja vjerujem u vjeru. Vjerujem u snagu vjere. Vidio sam kako to mijenja živote.«

No, to je egzistencijalizam, ne kršćanstvo. Egzistencijalizam naglašava »vjerovanje«, ne nužno u što – ili u koga – se vjeruje.

Jedne prilike me šef katedre odsjeka za filozofiju jednog velikog sveučilišta pozvao na debatu o marksističkoj teoriji o čovjeku kao društvenome biću. Tijekom rasprave, primijetio sam da je uskrsnuće Isusa Krista za mene osobno bilo presudno kako bih pristao uz povijesnu, biblijsku vjeru.

»Čujte, McDowell,« prekinuo me moj protivnik, »nije stvar u uskrsnuću. Uopće nije važno je li se uskrsnuće dogodilo ili ne. Ono što jest važno je – da li vi *vjerujete* da se dogodilo?«

»Gospodine,« odgovorio sam, »to nije točno. Istina onoga što vjerujem *jest* važna, jer ako to u što vjerujem nije istinito, onda nemam pravo insistirati na ispravnosti moje kršćanske vjere.«

Nakon debate, prišao mi je jedan student musliman.

»Gospodine McDowell,« rekao je, »znam neke muslimane koji imaju više vjere u Muhameda nego što je neki od vas kršćana imaju u Krista.«

»To bi moglo biti točno,« odgovorio sam, »no, nije bitno. Nije stvar u tome *koliko vjere imaš*, nego u *koga vjeruješ*!«

Vrijednost vjere nije u tome da osoba tu vjeru posjeduje, nego u onome u koga se vjeruje. Inače, možeš imati vjeru jaču nego itko u povijesti, no ako ju polažeš, primjerice, na lončanice u tvojoj dnevnoj sobi, imaš li spasonosno zajedništvo s Bogom? Jesi li primio oprostjenje grijeha? Zašto ne, kad imaš dovoljno vjere? Zato što je objekt tvoga vjerovanja sobna biljka!

S druge strane, ako imaš vjeru veličine pjegice i staviš je u Isusa Krista, imaš li tad spasonosno zajedništvo s Bogom? Primaš li oprostjenje grijeha? Definitivno! U čemu je razlika? U objektu tvoga vjerovanja, u onome na koga polažeš svoju vjeru – eto, u tome je razlika!

Kršćanska vjera nije subjektivna nego je u potpunosti objektivna. Zato apostol Pavao u svojoj poslanici Korinćanima napominje: »Ako Krist nije uskrsnuo, bez ikakve je vrijednosti vaša vjera; vi ste još u svojim grijesima.« (1 Korinćanima 15:17) Pavao je shvatio da subjektivna vjera – unatoč tomu koliko je *snažna* – nije dovoljna da te spasi od grijeha. No, kad svoju vjeru staviš na uskrsnuloga Krista, spašen si »milošću – po vjeri«. (Efežanima 2:8; naglasak dodan.) Ne spašava te vjera, nego Isus Krist.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o subjektivnoj vjeri!

Pročitaj Ivan 3:16. Obrati pažnju na značaj dviju riječi »u nj« u poruci o vječnom životu što je nosi ovaj stih.

Pročitaj Ivan 8:24. Da li u ovim stihovima Isus naglašava značaj *vjerovanja* ili vjere *u njega*?

.....

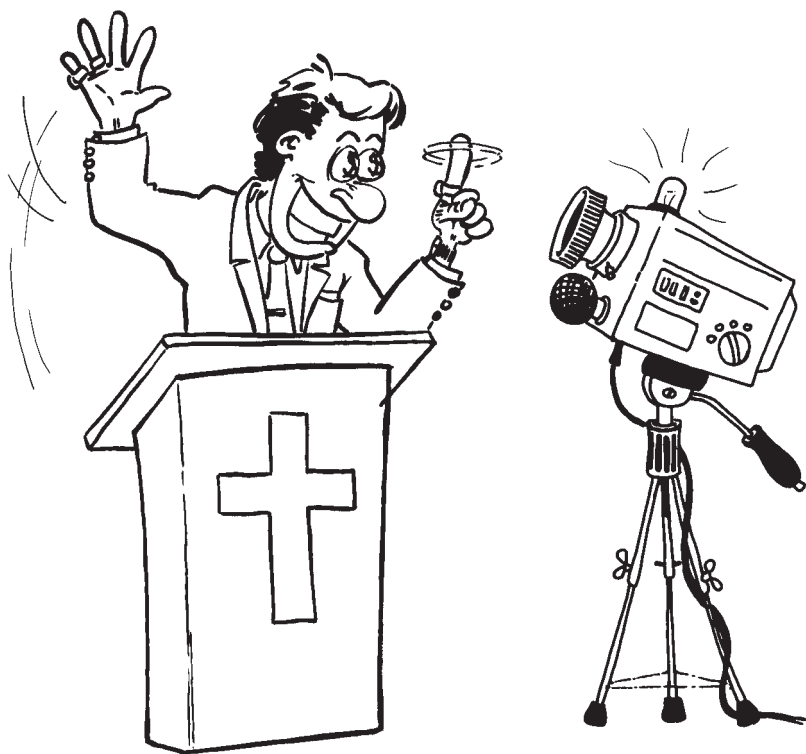
Pročitaj Djela 16:30-31. Što Pavao kaže čuvaru tamnice u Filipima – u što (ili u koga) treba vjerovati?

.....

Vidi Rimljanima 3:22, pa na prazne linije upiši prijelomne riječi iz stiha koji kaže da se očitovala »...pravednost Božja po vjeri
..... za sve koji vjeruju.« (Rimljanima 3:22)

28

28. Grijeh, obmana i Billy Graham

Razmatramo mit o Elmeru Gantryju

Elmer Gantry je naslovni junak čuvenog romana Sinclara Lewisa. Pohlepni, pohotni, licemjerni evangelizator Gantry propovijedao je jedno, a živio nešto posve drugo. Njegove riječi, njegove propovijedi i njegov život bili su velika obmana.

Izmišljeni Elmer Gantry posljednjih godina se uspoređuje sa skandalima što su upropastili nekoliko glasovitih propovjednika i pastora. Jim Bakker iz slavnog »PTL Cluba« bio je osramoćen kad su na vidjelo izašli njegovi preljubnički odnosi i pokušaji zataškavanja skandala koji su uslijedili. Osude što ih je Jimmy Swaggart upućivao na račun Bakkera razbile su se u paramparčad kad je i sâm Swaggart bio primoran priznati grijeh povezan s pornografijom. Pažnja što su je mediji posvetili ovom, i drugim sličnim skandalima, dovela je do porasta prihvaćanja mita o Elmeru Gantryju koji kaže da su propovjednici, evangelizatori i kršćanski vođe većinom varalice i licemjeri.

Međutim, ni članci u dnevnim novinama i časopisima, kao ni televizijske reportaže takvih događaja, ne pominju evangelizatore i propovjednike koji nastavljaju služiti Bogu u istinoljublju i poniznosti. Čini se da grijeh Jimmyja Swaggarta i njegova borba da povrati svoju propalu službu zasjenjuje pedeset godina dug evangelizatorski rad Billyja Grahama. Grahamove propovijedi su dosegle milijune, a njegov život nikad nije bio u suprotnosti s porukom koju prenosi. I uz sve to, Graham priznaje kako se osjeća od samog početka svoje službe: »Bio sam prestrašen – i još uvijek jesam – da ću učiniti nešto što bi osramotilo Gospodina.«

Billy Graham, Luis Palau, Charles Colson, Dawson McAllister i Charles Swindoll služe kao primjeri ogromnog broja kršćanskih vođa čiji životi odražavaju to što poučavaju. Čini se da se naše društvo složilo s mitom o Elmeru Gantryju po kojemu je cijela vojska propovjednika i pastora do dna prožeta licemjerjem. No, to je mit.

Apostol Petar je kršćane prvog stoljeća upozorio da će »... i među vama biti krivih učitelja«. K tomu im je rekao kako će se zbog tih ljudi »zlo govoriti o putu istine.« (2 Petrova 2:1-2) I iz tog razloga, đavao tako vrijedno radi kako bi proširio mit o Elmeru Gantryju. On želi istinu iznijeti na zao glas. Namjera mu je propovijedi bogougodnih muškaraca i žena dovesti u pitanje kroz grijeh i licemjerje onih drugih.

No, unatoč svemu što bi drugi mogli učiniti, istina ostaje istina. Spasenje i dalje dolazi vjerom u našega Gospodina Isusa Krista. Bog nas i dalje ima moć »očuvati od pada i postaviti neporočne i razdragane pred njegovom slavom.« (Judina 24)

»Prema tome,« kao što kaže Petar, »čuvajte se da ne biste zavedeni zabludom zločinaca izgubili svoj čvrsti stav! Štoviše, rastite u milosti i

pravoj spoznaj i našega Gospodina, Spasitelja Isusa Krista!« (2 Petrova 3:17-18)

Vježba:

O snaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o Elmeru Gantryju!

Pročitaj Filipljanima 1:15-18. Što Pavao kaže za one koji evanđelje propovijedaju neiskreno? Što smatra važnim?

.....

.....

Pročitaj 2 Korinćanima 11:3-15. Pavao se plaši da bi Korinćani mogli biti zavedeni zbog nekih ljudi »koji se pretvaraju u Kristove apostole«. Što Pavao kaže, zašto nije ni čudo da se to događa?

.....

.....

Pročitaj 1 Korinćanima 4:16-17. Pavlovo je vladanje bilo takvo da je čak mogao drugima reći da se ugledaju na njega! Što mu daje sigurnost da to kaže (vidi stih 17)?

.....

.....

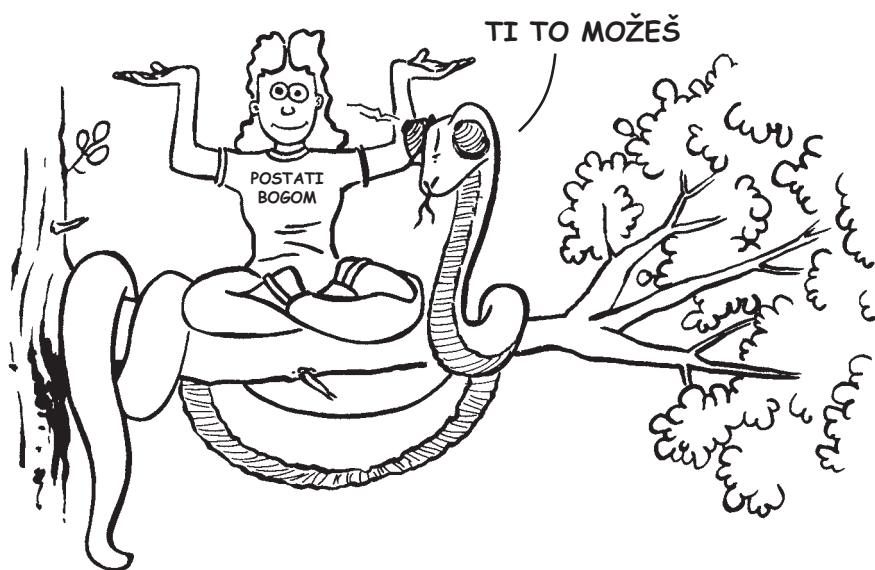
I dok promatramo pojedine kršćanske vođe upletene u skandale, Pavao nam daje upozorenje. Pročitaj 1 Korinćanima 10:12. Što nam kaže ovaj stih, kako takve tragedije trebaju utjecati na nas?

.....

.....

29

29. Zmijino obećanje

Razmatramo New Age mit

U piljarnici, žena s viklerima na glavi, ozbiljna lica, priča svojoj prijateljici o nevjerojatnoj iscjeliteljskoj moći njenih »mističnih kvarcnih kristala«. »Više od godinu dana nisam ni kihнула a kamoli imala glavobolju«, tvrdi ona.

Tih, privlačan muškarac tvrdi kako može komunicirati s mnogobrojnim vrstama životinja (kitovima, dupinima, pticama) pomoću glazbenih zabilješki i određenih uređaja.

Jedna atraktivna direktorica koristi drevna kineska načela kako bi donijela poslovne odluke, a sedamdeset jednu godinu stara gospođa »sjeća se« kako je u jedanaestom stoljeću bila rimokatolička redovnica.

Gurui, izvanzemaljci, hipnotizam, astralne projekcije, istočna filozofija – »pokret novog doba« ili *New Age Movement* (skraćeno nazvan *NAM*) pravi je švedski stol zamisli i uvjerenja što ih je tako glasovitim ponajviše učinila knjiga Shirley MacLaine (i TV mini serija) *Out on a Limb*.

To na što se uglavnom upućuje kao na pokret novoga doba nije neka organizirana religija niti neka vrsta grupe; to je trend, rastuća škola misli koja poprima mnoge oblike. Iako je gotovo nemoguće jednostavno definirati što je to *NAM*, jedno od uvjerenja koje karakterizira način razmišljanja toga pokreta jest da je Bog u svemu, da smo svi mi Bog, te da preobrazbom svoje svijesti možemo otkriti »boga« (a stoga i neograničene potencijale) u nama samima.

To je mit.

Pokret novoga doba, uza svu svoju trenutnu popularnost, TV mini serije, bestselere i poslovne seminare, zapravo nije ništa novo. Dobar dio toga potječe još iz Edenskoga vrta.

Knjiga Postanka nam prenosi kako je sotona došao Adamu i Evi u obliku zmije te im obećao da će, budu li jeli sa zabranjenog stabla, »biti kao bogovi, koji razlučuju dobro i zlo«. No, sotona, izumitelj poluistine, lagao je. Premda doista jesu upoznali dobro i zlo (do tog su trenutka, dakako, znali samo za dobro), nisu postali kao Bog.

Pokret novoga doba je dokaz da i muškarci i žene i dalje čine istu grešku. Prije četiri stotine godina Montaigne je napisao: »Čovjek je definitivno lud. Nije u stanju napraviti ni kukca, a stvara sebi desetke bogova.«

Međutim, Božja riječ slama pokret novoga doba viješću da Isus »božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nje lišio...kad postade kao čovjek, ponizi sâm sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu«. (Filipljanima 2:6-8)

Neusporediva poruka Biblije nije da ljudi mogu postati bogovi, nego da je Bog postao čovjek i umro za naše grijehе kako bismo mi mogli imati vječni život.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s *New Age* mitom!

Pročitaj Postanak 3:1-7. Koje je to dvostruko obećanje što ga sotona daje Adamu i Evi ako budu jeli sa zabranjenog stabla (stih 5)? Koje se obećanje ispunilo kad su ipak uzeli zabranjeni plod i pojeli ga (stih 7)? Što je s obećanjem da će biti kao Bog?

.....
.....

Pročitaj doživljaj Pavla i Barnabe u Djelima 14:8-18. Kako je mnoštvo naroda reagiralo na iscjeljenje što su ga učinili (stih 11)? A kako su ova dvojica velikih misionara odgovorili kad su ih ljudi proglasili bogovima (stih 14)? Što misliš, što bi Pavao i Barnaba rekli na tvrdnju pokreta novoga doba da preobrazbom svoje savjesti svi mi možemo postati bogovi?

.....
.....

Pročitaj Djela 12:21-23. Kako je narod reagirao na Herodov govor (stih 22)? A što se potom dogodilo »bogu« kojemu su klicali (stih 23)?

.....
.....

30

30. Hej, pa ja to ne
zaslužujem!

Razmatramo mit o vrtu od ruža

Cindy, sedamnaestogodišnja kršćanka, vozi se kući u petak, kasno navečer, s honorarnog posla u restoranu. Zapanjeno gleda dok automobil iz suprotnog pravca prelazi sredinu ceste i juri pravo na nju. Pokušava skrenuti, no drugo vozilo udara u njen *Chevrolet*. Cindy ostaje na mjestu mrtva. Vozač drugog automobila je bio pijan.

Dok se igra u dvorištu, stršljen ubada dvogodišnju Faith. Lice joj istog časa otiče. Njena majka uviđa ozbiljnost alergijske reakcije, no prije nego uspiju stići u bolnicu, Faith umire. Njeni roditelji nisu imali pojma da je akutno alergična na pčelinji ubod.

Žena niže kaste u Indiji rađa dijete. Sva četiri mjeseca svoga života novorođenče provodi u kartonskoj kutiji, prije nego će umrijeti od gladi. Majka umire dva mjeseca kasnije.

Život nije fer. Bebe umiru. Dobri ljudi stradaju. Kršćani užasno pate. A kad dobri ljudi trpe, često govore: »Hej! Pa, ja to ne zaslužujem! Nije pošteno! Zašto ja?!«

Ljudi to pitanje postavljaju od pamtivijeka; još od drevnog patrijarha Joba, čiju priču nalazimo u Bibliji, pa sve do rabina Harolda Kushnera u knjizi *When Bad Things Happen to Good People (Kad se loše stvari događaju dobrim ljudima)*.

A to pitanje potječe od zamisli da dobri ljudi, osobito kršćani, imaju pravo na život oslobođen borbe, patnje i žalosti.

No, to je mit.

Bog kršćanima nikad nije obećao vrt od ruža. Nikad nije rekao da će život biti lagan i da će se dobrim ljudima događati samo dobro. Onima što ga vole i služe mu Bog ne jamči lagodan i spokojan život.

Ipak ljudi, po općem priznanju, milenijima pretpostavljaju takvo što. No, pomno čitanje Božje riječi pokazuje zabludu takvog stava.

Isusu su njegovi učenici postavili to isto prastaro pitanje: Zašto ljudi pate? Pokazali su na čovjeka koji je bio rođen slijep.

»Rabbi,« pitali su, »tko je sagriješio, on ili njegovi roditelji, da se slijep rodio?«

Isus je odgovorio: »Nije sagriješio ni on ni roditelji njegovi«, a potom je iscijelio čovjeka.

Isti je slučaj s većinom patnji u svijetu. Neki ljudi stradaju radi svoga grijeha, poput čovjeka koji opljačka trgovinu i zato bude zatvoren. Neki drugi trpe zbog grijeha drugih ljudi, kao, primjerice, novorođenče deformirano zbog roditelja koji je ovisnik o drogama. No, većina patnji što se događaju u svijetu potpada pod onu kategoriju iz Isusova odgovora učenicima.

Kada je Bog stvorio svijet, stvorio je i prirodne zakone, poput onoga o sili teže i o gibanju. Mi smo korisnici tih zakona. No, katkad smo i njihove žrtve. Ponekad zakon sile teže sruši na zemlju zrakoplov pun putnika. Drugi puta, zakon gibanja dovede do stravičnih posljedica pri sudaru automobila. Bog ove prirodne zakone ne ukida radi dobrih ljudi.

Da, život nije fer. Nesreće, bolesti, tragedije, smrti – sve se to događa i kršćanima. Zapravo je najučestalije obećanje što ga je Isus dao svojim učenicima bilo: »U svijetu ćete imati patnju.« No, kršćani imaju i uvjerenje: »Ali, ohrabrite se: ja sam pobijedio svijet!« (Ivan 16:33)

Kršćani nisu izuzeti od stradanja, ali su opremljeni prisustvom Onoga koji je rekao: »Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta.« (Matej 28:20)

Vježba:

Oснаži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o vrtu od ruža!

Pročitaj sljedeće stihove iz Pisma. Navedi osobe koje su trpjele. Zašto su trpjeli? Je li ih Bog oslobodio od patnje i žalosti? Što je (ako je išta) učinio za njih?

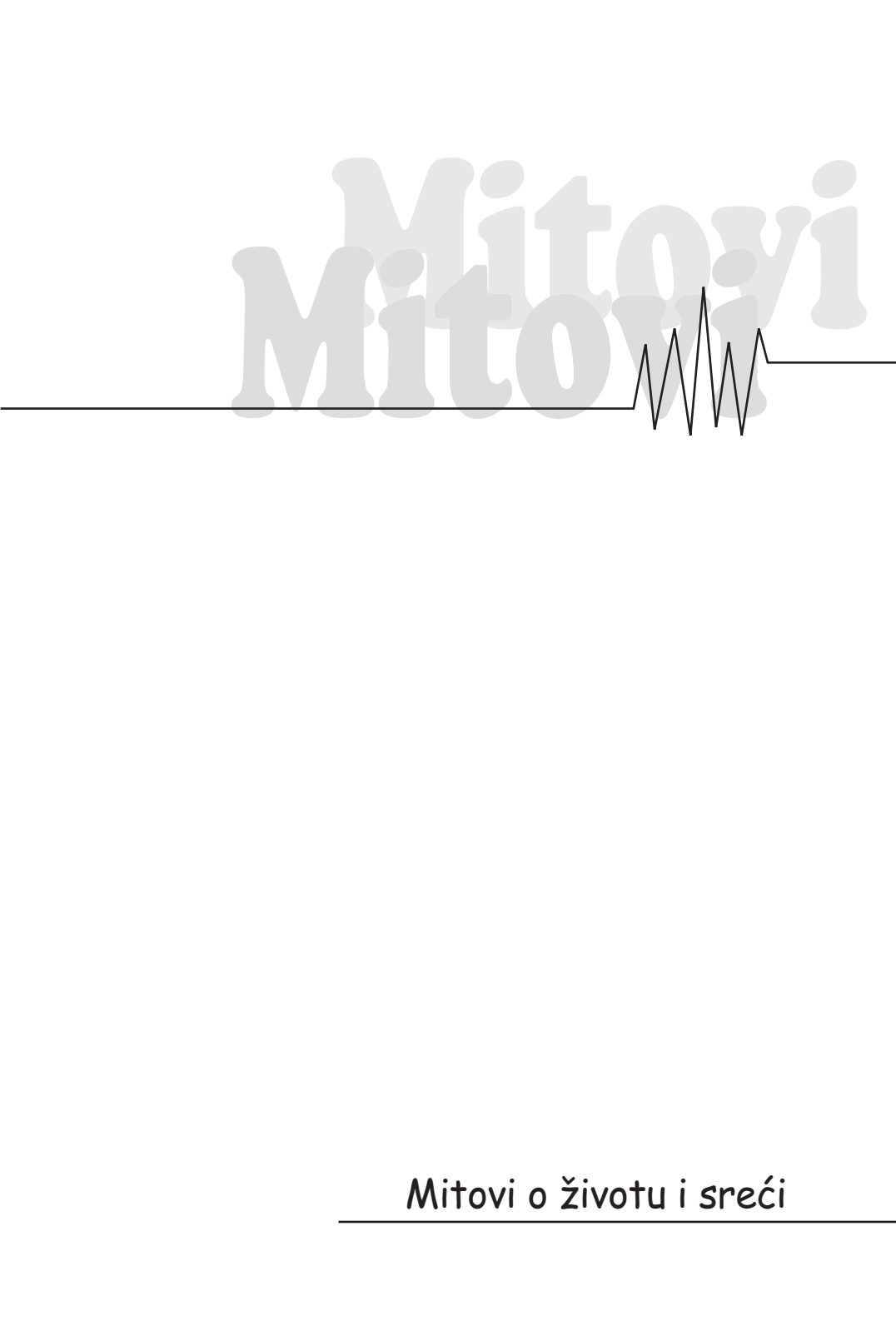
Djela 4:1-13,21

Luka 23:32-43

1 Korinćanima 6:4-10

2 Korinćanima 12:7-10.....

Mitovi

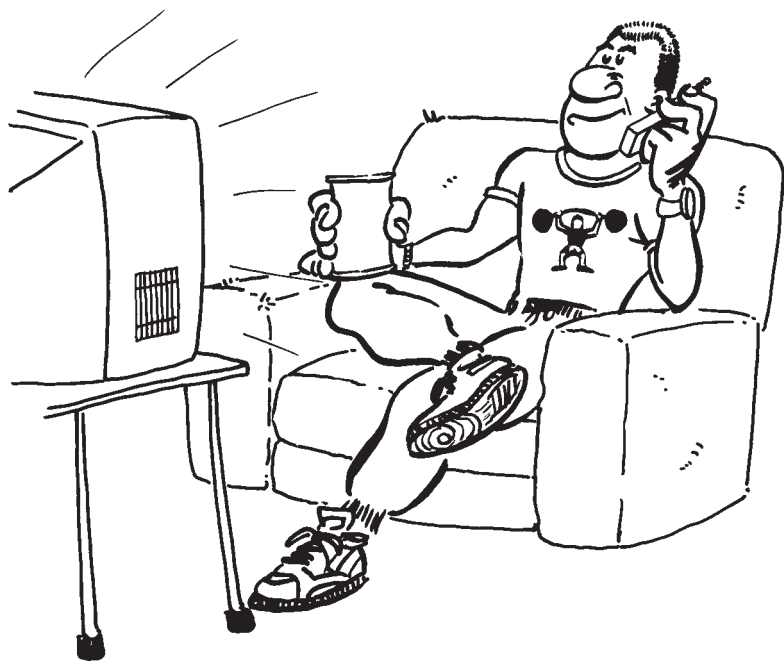

Mitovi o životu i sreći

31

30. Način života Richa i Amosa

OVAJ DIJAMANTIMA OBLOŽEN
NOŽIĆ ZA KRUMPIR POUZDANO DONOSI SREĆU

Razmatramo potrošački mit

Čovječe, on je imao sve. Moj prijatelj Rich napustio je školu. Ne zbog toga što ju nije mogao završiti, već samo zato što je znao da i bez diplome može zaraditi priličnu svotu novca. Ostavio je za sobom ustajali vonj učionice radi posla u tvornici koja je šesnaestogodišnjim fizičkim radnicima isplaćivala poviške nadnice.

Taj je posao Richu dao kupovnu moć o kakvoj sam ja mogao samo sanjati. Bez problema se probijao kroz kaljuže u svom moćnom terencu. Prošišao bi preko snijega u svom *snowmobilu*. Jurio jezerom u brzom motornom čamcu. Brzo se navikao na velike svote novca.

Moram priznati da sam mu zavidio. U početku. No, onda su ga otpustili iz tvornice, i njegovi su prihodi isparili. Rich je izgubio sve – *snowmobile*, čamac, ATV. I, što je još gore, cijeli se njegov život u neku ruku smrvio i izgubio svaki smisao. Toliko je bio obuzet gomilanjem imetka da je »stjecanje« *stvari* postalo svrhom njegova života. Čim je kupio čamac, počeo je planirati sljedeću nabavku. Zarobio ga je potrošački mit, koji kaže da kupovina pravih stvari – i dovoljno njih – donosi sreću.

Ovaj mit, prije ili kasnije, pogodi sve nas. Osnovac Amos mi je nedavno rekao da ne zna koji bi poziv izabrao, ali da to svakako mora biti nešto na čemu će zarađivati »mnogo novca«, voziti luksuzno auto i imati stan u centru grada.

Reklamna industrija postoji samo da bi poticala ovaj mit. Televizija, radio, časopisi, billboardi, neprekidno govore o *stvarima* bez kojih se ne može živjeti: Swatch, Calvin Klein, Benneton, LG (Life is Good), Loreal (Jer ja to zaslužujem), Panten, Maybelline (Možda je rođena s tim), CD playeri, DVD-i, MP3 playeri, najnoviji mobiteli, satelitska TV, kablovska TV, digitalna TV...Oglašivači vrijedno rade ne bi li nas ubijedili da je »stjecanje« – i posjedovanje – *stvari* – put ka sreći.

No, koliko košta sreća? Kakav će ti automobil ispuniti dušu? Kad bi upravo sad dobio sve što se nalazi na tvojoj listi želja, bi li pljesnuo dlanom o dlan i rekao: »Uh, najzad je sve gotovo!« ili bi počeo sastavljati novu listu želja?

Mač Duha, Božja riječ, otkriva nam da je potrošački mit laž – što i jest. Luka bilježi Isusovo upozorenje koje kaže: »Pazite! Čuvajte se svake pohlepe, jer ni onomu tko je u izobilju nije život osiguran njegovim imanjem!« (Luka 12:15)

Pavao u svojoj Poslanici Filipljanima zvuči kao netko tko je u tome uspio. Što god da je potrebno za sreću, taj je čovjek to imao. On kliče: »Radujte se uvijek u Gospodinu! Da ponovim: radujete se!« (Filipljanima 4:4) I ne samo to, Pavao u svom kratkom pismu kršćanima u Filipima

»radost« ili »radovanje« spominje *sedamnaest* puta! On ju je doista imao!

Ali, čekaj malo, kratak pogled na prvo poglavlje ove Poslanice otkriva da Pavao sve to o radosti i sreći piše iz *zatvora* (stihovi 12-14)! Prema našem načinu razmišljanja, Pavao nije imao *ništa*. Ni Swatch, ni mobitel, ni džip, ni kablovsku... Ništa, a bio je sretan! Rekao je: »Ne govorim to natjeran oskudicom, jer sam u prilikama u kojima sam naučio biti zadovoljan svojom sudbinom. Mogu oskudijevati, mogu obilovati. Navikao sam na sve: biti sit i gladovati, obilovati i oskudijevati. Sve mogu u onome koji mi daje snagu.« (Filipljanima 4:11-13)

Sreća ne ovisi o imetku. Zapravo, prava radost je potpuno neovisna o vanjskim okolnostima. Razlog zbog kojega svaki kršćanin može biti ispunjen radošću, unatoč siromaštvu ili bogatstvu, burnom moru ili mirnoj plovidbi, leži u nečemu internom, u jednoj unutarnjoj stvarnosti i miru što dolazi samo od Isusa Krista.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s potrošačkim mitom! Pročitaj 1 Timoteju 6:9. Što nam ovaj stih kaže o potrošačkom mitu?

.....

.....

Pročitaj 1 Timoteju 6:3-5. U ovim stihovima Pavao govori o ljudima koji misle da će im se pobožnost materijalno isplatiti.

.....

.....

Potom ovo uspoređuje s drukčijim stavom, navedenim u stihu 6. Što je, prema ovome, »velik izvor dobitaka«?

.....

.....

Pročitaj Hebrejima 13:5. Ovaj stih navodi razlog radi kojega trebamo biti zadovoljni onim što imamo. Koji je to razlog? Na koji način Božje prisustvo čini da budemo zadovoljni?

.....

.....

Pročitaj Luka 6:38. Što nam u ovom stihu Isus govori o pohlepi? A što kaže o darežljivosti? Govori li o nečemu što je iznad novca? Sad nabroji sve što smatraš da ti je potrebno kako bi bio sretan. Budi iskren. Što od toga što si nabrojao stoji novca?

.....

.....

32

32. »The Lip« i vješti Dodger

Razmatramo mit o Leu Durocheru

Leo »the Lip« Durocher igrao je na poziciji *shortstopera* za *Brooklyn Dodgerse*, *New York Yankee*s, *Cincinnati Redse* i za *St. Louis Cardinalse* tridesetih i četrdesetih godina dvadesetoga stoljeća. Također je bio uspješan u prve dvije lige. No, Durocher je vjerojatno najpoznatiji po svojoj vatrenoj naravi i filozofiji koju je koristio kako bi opravdao svoje vladanje: »Pristojni momci stižu posljednji.«

Naprasiti je Durocher bez pardona krčio sebi put zauzevši, kao trener, prvo mjesto u tri nacionalne lige. Njegova je momčad često odražavala njegov temperament. Leo je vjerovao da čovjek koji želi pobjedu mora šutirati i derati, gristi i lomiti, udarati i nanositi bol – dakle, gaziti preko leševa.

No, to je mit. Mit o Leu Durocheru. Jednako lako može biti nazvan i mitom o J.R. Ewingu. Ili mitom o Angeli Channing. Kako god gledali na to, opet je samo mit.

Orel Leonard Hershiser IV bio je prvorazredni bacač *Los Angeles Dodgers*a na Svjetskom prvenstvu 1988. godine. Te iste godine pobijedio je na dvadeset tri utakmice tijekom redovne sezone. I ne samo to, postavio je i rekord bacivši pedeset devet uzastopnih podjela na kraju sezone 1988. Osim toga, ponio je i titulu najučinkovitijeg igrača u Ligi šampiona protiv *New York Mets*a, te u postsezoni na Svjetskom prvenstvu donio pobjedu svojoj ekipi *Dodgers*a protiv *Oakland A's*a s 3:0 s dva *shutouts*a. K tomu je još i jednoglasno imenovan pobjednikom *Cy Young Award*a kao najbolji bacač nacionalne lige.

No, desilo se da je Orel bio i pristojan momak. I kršćanin. Nakon što je postavio rekord, kleknuo je na teren i zahvalio Bogu. U svlačionici, nakon završne utakmice na Svjetskom prvenstvu, rekao je novinaru kako je tijekom igre u sebi pjevao crkvene pjesme da bi se umirio i održao koncentraciju. Te je noći na nacionalnoj televiziji dao svoje svjedočanstvo govoreći: »Ovo nije vjerska emisija, ali ja želim zahvaliti Bogu.« Iako je naredne sezone Hershiser povrijedio rame, što je okončalo njegovu sportsku karijeru, sva njegova dostignuća u bejzbolu ostaju zabilježena u knjigama, kao svjedočanstva njegova talenta i vrijednog rada.

Ako pristojni momci stižu posljednji, kako je onda Orel stigao na vrh? Mač Duha, Biblija, otkriva nam da je mit o Leu Durocheru laž – što i jest.

Mit o Leu Durocheru kaže: »Pristojni momci stižu posljednji.«

Biblija kaže: »Blago krotkima, jer će baštiniti zemlju!« (Matej 5:5)

Mit o Leu Durocheru kaže: »Na sve moguće načine, i ne birajući sredstva, očisti sebi put do vrha.«

Božja riječ kaže: »Ponizite se pred Gospodinom, i on će vas uzvisiti!« (Jakovljeva 4:10)

Mit o Leu Durocheru kaže: »Moraš gaziti druge ljude da bi stigao na vrh.«

Mač Duha kaže: »Bog se protivi oholima, a poniznima daje milost.« (Jakovljeva 4:6)

Mit o Leu Durocheru kaže: »Hvališi se, razmeći se. Ako si već primio dar, paradiraj s njim.«

Isus kaže: »Jer svaki koji se uzvisi bit će ponižen, a koji se ponizi, bit će uzvišen.« (Luka 14:11)

Ponekad pristojni momci doista stignu posljednji. Ponekad ne tako pristojni momci, također, stignu posljednji. Durocher je tri puta tijekom svoje karijere pobijedio kao trener u prve dvije lige. Dvadeset i jedan put nije. Štoviše, njegova je momčad gubila u više navrata.

Ponekad ipak, kao što je to slučaj s Orelom Hershiserom, trud, istrajnost, odlučnost i poniznost pristojnih momaka rezultiraju plasmanom u sâm vrh. I kad se takvo što dogodi, zadovoljstvo je veliko jer je uspjeh postignut na najbolji mogući način.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o Leu Durocheru!

Pročitaj Postanak 39:1-6. Josip je ušao u Egipat kao rob, a ipak je postao važna osoba u domu Potifara Egipćanina. (Kasnije se Josip podigao čak do čovjeka drugog po redu na vlasti, odmah iza faraona.) Kako je Josip stigao »na vrh«?

.....

.....

Pročitaj 2 Samuelova 1:1-12. Ovdje su zabilježeni događaji koji su vodili Davidovu ustoličenju za kralja Izraela. Kao se David osjećao zbog toga što je konačno uspio stići »na vrh«?

.....

.....

Pročitaj Luka 14:7-11. Ova Isusova usporedba ne pokazuje samo veliku mudrost nego i zdrav razum. Kako bi mogao parafrazirati poruku ove usporedbe? »Bolje je misliti o sebi da si

i uvjeriti se da si u krivu, nego misliti o sebi da si
pa se opet uvjeriti da si u krivu.«

33

33. Nema Geeksa, Dorksa ni Dweebsa

Razmatramo farizejski mit

Naći ćeš ih kako hodaju kroz hodnike srednjih škola širom Amerike. *Dweebisi*, *Grease Monkiesi*, *Skinheadsi*. Nazivi mogu biti drukčiji (ovisno o tome jesi li u Los Angelesu ili u Des Moinesu), no pojam je isti. Postoji prava grupa na jednoj strani, a onda i ona kriva, na sasvim drugoj. A ti moraš biti oprezan i ne družiti se s krivom grupom.

Možda će ti kratki navodi koji slijede pomoći da jasnije uvidiš razliku između »prave« i »krive« grupe:

Dweebisi, Geeksi, Dorksi, Nerdsi: Pohabana, rasparena odjeća. (Mislim da je prekrivena prugama.) Dečki nose leptir mašne i hlače nekih 7-8 cm prekratke – pa još i štitnike za džepove. I, zapravo, *vole* matematiku i znanost.

Skinheadsi, Hardnosesi, GI Joesi: Tipovi rezervista. Opčinjeni vatrenim oružjem. Ne mogu dočekati sljedeći rat. Gledaju reprize »Combata« i »Pacovske patrol«.

Grease Monkies, Auto Nutsi: Ova grupa uvijek upućuje na automobil kao na »ovu bebicu«; primjerice: »Ova se bebica uspijeva pokrenuti s nule na šezdeset za osam sekunda«. Govore u brojkama. (»Je li? A *ova* bebica pod haubom ima četrsto pedeset četvorku.«)

Jocksi: Tipični *jocks* može izvoditi piruete po igralištu, naučiti napamet sve što piše u mamutski velikim knjigama o sportu, citirati statistiku poput računala. No, makni ga s igrališta i naći ćeš da ima inteligenciju kvake na vratima.

Svakako bismo ih mogli nabrojati još: *Airheadsi*, *Preppiesi*, *Bible-Thumpersi*, *Druggiesi*. Stvar je u tome da postoje ljudi s kojima je dobro biti viđen i oni s kojima te ne bi smjeli vidjeti ni mrtva! Rasuđivanje je otprilike ovakvo: Ako si viđen kako se prijateljski odnosiš prema nekom Dweebisu, nešto od te njegove »*dweebsenosti*« bi moglo prijeći i na tebe. Ili će *te*, u najmanju ruku, neki ljudi povezati s *njima*. A ti si to ne možeš priuštiti, zar ne?

Isus je imao isti problem. Bio je učitelj. A takav se mogao družiti samo s određenom vrstom ljudi; manje-više s drugim učiteljima i »krajnje religioznim« ljudima. Osobito su farizeji izmišljali stroge direktive kojima su označavali pravu i krivu grupu ljudi. No, Isus je prekršio to pravilo. On se družio s krivom grupom. Jeo je s carinicima. Doticao se gubavaca. Razgovarao sa Samarijankom (dvostruka zabrana!).

I, kao rezultat toga, Isus je bio izložen poruzi i kritici. Toliko je prezirao farizejski mit da su ga prozvali »proždrljivcem i pijanicom, prijateljem carinika i grešnika«. (Luka 7:34 NTG)

No, Isusa se nije doticala njihova poruga. Na kraju se ispostavilo da je većina njegovih odanih prijatelja dolazila iz krive grupe. Matej, omraženi carinik, bio je jedan od dvanaestorice Isusovih najbližih učenika. Siromašni slijepi prosjak, kojega je Isus iscijelio, zapravo je pružio otpor farizejima i hrabro svjedočio o Isusu. A Marija Magdalena, iz koje je Isus istjerao sedam demona, bila je jedna od onih malobrojnih što Isusa nisu napustili ni tijekom raspeća.

Tko zna? Možda ćeš među *Dweebsima*, *Skinhedsima* i *Grease Monkiesima* u tvojoj školi, pronaći prijatelja koji zapravo čeka na tebe. To će te, dakako, koštati. Ali jednako tako će te i nagraditi.

Na kraju krajeva, Isus poručuje i tebi i svima nama: »Nazvao sam vas prijateljima...Niste vi mene izabrali, nego sam ja vas izabrao i odredio vas da idete i rodite rod i da vaš rod ostane, i da vam dadne Otac što god zamolite u moje ime. Ovo vam zapovijedam da ljubite jedan drugoga!« (Ivan 15:15b-17)

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s farizejskim mitom!

Evangelje nam otkriva da je Isus bio rado viđen gost na zabavama i večerama. Pročitaj navedene stihove iz Pisma i obrati pažnju na ljude koje je Isus smatrao svojim prijateljima:

Matej 9:9-13.....

Marko 14:3.....

Luka 7:36

Pročitaj Luka 19:1-10. Iako Isus nije izbjegavao »carinike« i »grešnike«, nije uzimao udjela u njihovu vladanju. Tko je pri Isusovu susretu sa Zakejem utjecao na koga? Kako bi se to moglo primijeniti na tvoju situaciju?

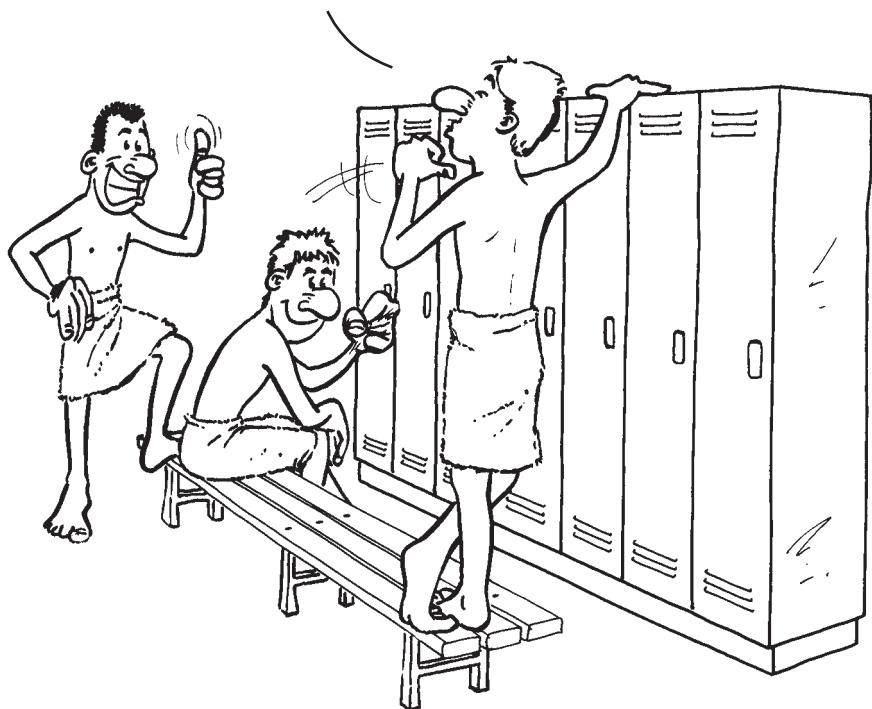
.....

.....

.....

34. Dečki će uvijek biti dečki

JA SAM POSTIGAO POGODAK!

Razmatramo mit o muževnosti

Vjeruj mi na riječ, razgovori što ih dečki vode u svlačionicama srednjih škola uglavnom nisu nešto što bi itko volio da čuje njegova mama.

Jock baca ručnik na tebe: »Hej, Dan, care, kako je prošao spoj s Andreom u petak večer?«

Momak iza tebe mune te laktom u rebra: »Dobio glavni zgoditak, ha?«

Netko drugi: »Je li žestoka, ili što?«

»Poslužila ti je doručak sljedeće jutro?«

I sve je to popraćeno graktanjem, gestikuliranjem, šepurenjem i primjedbama dostojnim spiljskog čovjeka: »Iiioo!« »Mala, malaa!« »Uhhja mama!«

No, mnogi momci poznaju pritisak što ga donosi ta situacija u svlačionici. Čak iako ne pričaš o tome, opet moraš ostaviti dojam da jesi postigao »pogodak«, da jesi »to učinio« – da jesi imao seks. Ako ne, onda si slabić. Seks je kao obred odrastanja. Sve dok to ne učiniš, nisi muškarac.

To je mit. Đavlova laž.

Kao što sam već govorio tisućama mladih širom zemlje, u nacionalnoj kampanji pod nazivom *Zašto čekati?* – »Što seksualni odnos ima s tim da si, kao, nakon toga postao muškarac? Dvanaestogodišnje dijete može imati seksualni odnos!« rekao sam. »No, treba biti muškarac pa smoći snage reći *Ne!*«

Otišao sam još i dalje i rekao: »Treba imati hrabrosti pa stati i direktno reći: 'Čuj, ja zasad neću ulaziti u seksualne odnose.' Čednost je, zapravo, nešto na što treba biti ponosan, a ne posramljen!«

Imati seksualni odnos je relativno lako. To ne traži ni zrelost ni snagu volje. No, zauzeti čvrst stav i to potpuno sâm, unatoč stavu gomile, jest teško. Za to doista treba i volje i snage i hrabrosti.

Možda to i ne znaš, no Biblija bilježi nekoliko prilično sadržajnih izvještaja o seksualnoj kušnji i grijehu. Jedan od njih govori o Josipu.

Josip je radio za Egipćanina Potifara, faraonovog dvoranina i zapovjednika njegove tjelesne straže. Biblija otvoreno kaže: »Josip je bio mladić stasit i naočit. Poslije nekog vremena, žena njegova gospodara zagleda se u Josipa i reče mu: 'Legni sa mnom!«

Josip je bez sumnje mogao dopustiti da ga nagovore. Nakon toga bi se sigurno mogao razmetati u nekoj ondašnjoj muškoj svlačionici i hvalisati se svojim uspjehom! Bila je to prilika da se dokaže kao »muškarac«.

No, »on se oprije«, kaže Biblija. I to više nego jednom. Sve se završilo tako što je radi odbijanja ženinog udvaranja završio u zatvoru. No, Josip je imao volju, snagu i hrabrost. E, sad je tu stajao muškarac – Josip.

Treba biti muško pa se oduprijeti pritisku iz muške svlačionice. Treba biti muško pa skupiti snagu i slijediti svoju savjest. Treba biti muško pa odbiti povinovati se gomili. Treba biti muško da bi se reklo *Ne*.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o muževnosti!

Pročitaj Postanak 39:1-9. Josip je imao priliku otići u krevet s Potifarevom ženom. Kakav je bio njegov odgovor (stih 8)? Dao joj je dva razloga za svoju odluku (stihovi 8-9). Koji su to razlozi?

.....

.....

.....

Pročitaj Postanak 39:10. Koliko se često Josip morao nositi s tim iskušenjem (stih 10)? Na koji je način pokušavao izbjeći kušnju (stih 10)?

.....

.....

.....

Pročitaj Postanak 39:11-23. Kad se našao nasamo s Potifarevom ženom, koja ga je ponovno dovodila u kušnju, kako je Josip reagirao (stih 12)? Štoviše, Josip je bio kažnjen zbog svoje čednosti, ali kakav je blagoslov došao na njega radi odbijanja da sagriješi protiv Boga (stihovi 20-23)?

.....

.....

.....

35

35. Zaštitar prijelaza

Razmatramo mit o egoisti

» **T**i, idiote jedan! Nije me briga kako to moraš učiniti, ali ćeš mi sve dijagrame i procjene stvoriti ODMAH!«

Rachel Townsend je zalupila telefonskom slušalicom i pozvala svoju tajnicu. Plišani tapacirani namještaj i drvetom obloženi zidovi ureda svjedočili su o njenom značaju. Knjiga što je ležala na uglu radnog stola odražavala je njen stav: *Punom brzinom ka broju jedan*. Rachel je, nemilosrdnim promoviranjem same sebe i svojih vlastitih interesa iznad interesa svih drugih, veoma brzo dospjela na visok položaj u kompaniji. Nije joj bilo neprijatno što je »gazila« po drugim ljudima kako bi dostigla svoj sadašnji položaj. Nije u sebi gajila lažnu skromnost, već se iz potaje ponosila vlastitom važnošću.

U ured je ušla tajnica i Rachel je krenula s bujicom naredbi.

»Smjesta onog glupavog Pattersona pošalji pravo ovamo. I reci Allison da prekine što god radila za onoga-kako-se-već-zove, i neka počne raditi na mojim dosjeima –«

Zastala je. Nešto u izrazu njene tajnice natjeralo ju je da prekine.

»Vaša kći«, rekla je tajnica. »Zvala je žena koja je čuva. Danielle je nestala iz njenog dvorišta.«

Rachel je zgrabila telefon. Njena su usta, poput mitraljeza, rešetala pitanja u slušalicu. Konačno je poklopila i viknula tajnici: »Zovi mog bivšeg muža. Reci mu neka se SMJESTA nacрта kod te žene.«

Bacila se na sjedište svog sportskog BMW-a i odjurila niz ulicu. Trubeći, dok se automobil zanosio tamo-amoo izbjegavajući druga vozila, Rachel je dodavala gas, žureći prema kući žene koja joj je čuvala dijete. *Ako joj se išta dogodi, ubit ću se*. Projurila je kroz crveno. *Što ako je ne pronađem? Trebat ću pomoć*.

Auto se nagnulo, zateturavši na okuci. *Tko će mi pomoći?* Ova ju je misao užasnula. *Tko će mi pomoći?*

Budući da je uvijek bila centar svoga svijeta, Rachel je shvatila da nema nikoga tko bi joj pomogao, nikoga kome bi se mogla obratiti. *Valjda sam mislila da nikad nikoga neću ni trebati. Uvijek sam se ponašala kao da nitko drugi nije važan... samo ja*.

Sad već skoro da je stigla. Neznatno je usporila približavajući se križanju, i opazila zaštitara prijelaza upravo na vrijeme da pritisne kočnicu. Bijes je buknuo iz nje kao iz vulkana. Prepoznala je tog zaštitara koji se vukao preko pješackog prijelaza, njoj okrenut leđima. Već je godinama bio na tom istom uglu i, prevodeći učenike preko ceste, rukama signalizirao vozačima da stanu. Rachel je on uvijek izgledao kao kakav senilni, beznačajni starac. A sad ju je natjerao da uz škripu guma i kočnica stane i izgubi dragocjeno vrijeme. Samo što je otvorila

usta kako bi ga opsovala, primijetila je da čovjek u naručju drži dijete – njeno dijete, Daniellu!

Naglim je pokretom otvorila vrata i potrčala prema čovjeku. Zgrabila je svoju nasmijanu trogodišnju curicu iz njegovih ruku i privila je uz sebe, preplavljena zahvalnošću. Rachel, direktorica velike korporacije, osjećala se neobično malom.

Odjednom je starac s prijelaza bio jako važan.

Primjer Rachel Townsend predstavlja egoistu, osobu koja je ubijeđena da je centar svijeta. Egoista sebe stavlja ispred svih drugih. Njegov način razmišljanja je ovakav: *Zaboravi sve druge. Sve dok od života mogu dobiti što JA želim, bit ću sretan.*

No, to je mit.

Isus je naučavao da je svatko od nas, čak i najmanje dijete, u Božjim očima neizmjereno važan. Kroz shvaćanje značaja ljudi oko tebe, tvoja će sreća rasti, neće se smanjivati. Isus je ponovio zapovijed: »Ljubi svoga bližnjega kao samoga sebe!« Ne manje nego sebe. Ne više nego sebe. »Ljubi svoga bližnjega kao samoga sebe!«

Pjesnik Jon Donne rekao je nešto slično, napisavši:

Nijedan čovjek nije otok, cijeli za sebe sâm;
svatko je od nas komad kontinenta,
dio suštine...
smrt svakog čovjeka umanjuje i mene,
jer sam dio ljudskog roda;
i zato se nikad ne pitaj za kim
zvona zvone; jer zvone za tebe.

Bog te nije stvorio centrom svijeta. No, želi biti u centru *tvoga* života.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o egoisti!

Svaki od sljedećih navoda iz Pisma prikazuje nekog egoistu. Uz svaki navod odgovori na ova dva pitanja: Tko je (su) egoista (i)? Što postane od njega ili nje?

2 Samuelova 15:1-12; 18:17

1 Kraljevima 1:5-6, 42-53

Izaija 14:3-4, 12-15.....

Matej 20:20-28

36

36. Ljepota je zvijer

Razmatramo mit o djevojci s naslovnice

Catherinina je ljepota takva da joj definitivno daje sve kvalifikacije za naslovnice časopisa kao što su *Vogue* ili *Mademoiselle*. Njen vitki stas je kao stvoren za crnu večernju haljinu. A njena gracioznost i šarm pouzdano bi украсili svaku elitnu vrtanu zabavu superbogatih. Pa što onda radi u podzemnim hodnicima?

Catherine (Linda Hamilton), iz bivše hit TV serije *Ljepotica i zvijer*, često posjećuje podzemna skloništa (zapravo, napuštene tunele podzemne željeznice) čovjeka-zvijeri koji se zove Vincent, a kojega je oslikao Ron Perlmann. No, dobro, to je stara priča u novom pakovanju. Ono što bih htio znati je: *Što to ona vidi u njemu?*

Mislim, stvarno! Gledaš prekrasnu brinetu koja kao da je upravo sišla s naslovnice nekog časopisa, a zaljubljena je u tipa koji izgleda kao lav i živi pod zemljom. Ma nemoj molim te!?

No, dobro, to je dio privlačnosti svakog showa. Catherine ne privlači Vincent zbog njegova izgleda nego *unatoč* njemu. Zaljubljena je u čovjeka pod lavljom grivom. Voli ga zbog njegove osjećajnosti i suosjećajnosti...a možda i zbog njegova veličanstvena glasa. A dio čari showa jest da ljubav voli ono što je rijetkost.

I zato je toliko mnogo nas ostalo zapreteno u mit o djevojci s naslovnice. Zapravo, počeli smo vjerovati kako je izgled sve. Stoga, ako djevojka ne izgleda poput Elle McPherson, a momak poput Patricka Swayzija, onda nisu privlačni. No, to je mit.

Televizija, časopisi, filmovi, video, sve nas to neprekidno filuje unaprijed upakovanom slikom onoga što je lijepo i onoga što nije. K tomu, medijska mašinerija promovira zamisao da ljepota znači sreću. E sad, molim te pokušaj shvatiti da kršćani nisu obavezni biti ružni. No, jednako tako nismo obavezni ni izgledati poput osoba u reklamama čuvenih kompanija što trguju ljudskim izgledom. Moramo shvatiti da je ljepota nešto daleko više od sjajne figure, nabildanih bicepsa i plavih očiju. Ona daleko češće proizlazi iz stava i naravi osobe. Bog nije izabrao Davida za kralja Izraela radi njegove vanjštine ili fizičkih kvaliteta jer »Bog ne gleda kao što gleda čovjek,« kaže Biblija i nastavlja, »čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu.« (1 Samuelova 16:7)

Nerijetko je ljepota, takva kakvom je prikazuje svijet, daleko od sreće i blagoslova. Koliko god se činilo nevjerojatnim, ali ljepota ponekad *jest* zvijer, koja djevojku odvlači u depresiju, ili momka zarobljava vlastitom samodopadnošću. Ima mnogo »lijepih« ljudi koji su usamljeni, nesigurni, nesretni i nezadovoljni.

Istina je da ćeš, ukoliko sreću budeš tražio u određenoj boji kose ili kroju odjeće, pouzdano biti razočaran. Na primjer, odjeća je važna,

ali nauči gledati iza odraza u ogledalu. To da li si, ili nisi, zadovoljan osobom koju tamo ugledaš, ima više veze s onim što ne možeš vidjeti nego s onim što možeš!

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o djevojci s naslovnice!

Biblija nam neprekidno ponavlja što je potrebno da bi se našla sreća. Pročitaj sljedeće stihove i obrati pažnju na »ključeve« za sreću što ih navodi Pismo. Nabroj ih na praznim linijama. A onda označi one koji ovise o fizičkim obilježjima.

- ☐ Psalam 144:15
- ☐ Psalam 32:1
- ☐ Izreke 3:13
- ☐ Izreke 14:21
- ☐ Izreke 16:20
- ☐ Luka 11:28
- ☐ Jakov 1:12
- ☐ 1 Petrova 3:14

37. Svi to rade

Razmatramo mit o prilagođavanju

»**M**a daj mama, budi razumna«, molila je Andrea. »Neće tamo biti ni droge ni ičega sličnoga. To je samo zabava.«

»Ne ideš na zabavu u Bradovu kuću – i ni u čiju drugu kuću – ukoliko tamo nema odraslih koji će nadzirati.«

»Ne mogu vjerovati što mi radiš,« jadovala je Andrea, »svi drugi će biti tamo. Ja ću biti jedina koju mama nije pustila.«

Ostatak tog vikenda Andrea nije progovorila sa svojom majkom. *U današnje vrijeme svi idu na takve zabave*, umovala je. *Nije to isto kao kad ste ti i tata bili klinici.*

Kad je u ponedjeljak ujutru otišla u školu bila je iznenađena saznajući da ni Julia nije bila na Bradovoj zabavi.

»Roditelji me nisu pustili«, priznala je Julija. »Čak ni Cindy nije išla.«

Andrea je pretpostavljala da će svi biti na Bradovoj zabavi. Još uvijek nije bila baš sretna što ju mama nije pustila, ali se osjećala mnogo bolje zbog njene procjene situacije.

Andrea je usvojila opće uvjerenje: zamisao po kojoj »svi to rade«.

No, to je mit.

Ne rade to svi. Ponekad se doista čini da je tako, no onaj tko pažljivije promotri, naposljetku će otkriti da daleko manje mladih »radi to« nego što će ti gomila ikad dopustiti da vjeruješ.

Ne stupaju svi u predbračne seksualne odnose. Moje istraživanje pokazuje da 50% kršćanske djece »to *ne* radi«. A 50% je značajna brojka.

Ne koriste svi duhan. Neka istraživanja pokazuju da danas 80% mladih ne puši.

Ne koriste svi ni alkohol. Razna istraživanja pokazuju da oko 30% srednjoškolaca ne konzumira alkohol, a skoro 10% ga *nikad* nije ni okusilo.

Ne uživaju svi droge. Institut za istraživanje socijalnog razvoja sa Sveučilišta Mitchigan bilježi oštar pad korištenja kokaina i ostalih droga kod tinejdžera. Preko 40% svih mladih Amerikanaca odbilo je zlouporabu droga kroz sve razrede srednje škole.

Ne gube svi svoju vjeru niti je »prerastaju«. Istraživanje provedeno među dvije tisuće tinejdžera pokazuje da njih 61% vjeru smatra najvažnijim dijelom svoga života.

Tu laž, koja kaže da svi to rade, najčešće koriste tinejdžeri kako bi nagovorili svoje prijatelje, i uopće školske drugove, da se prilagode ostatku gomile. Stoga, nemoj vjerovati u mit o prilagođavanju. *Ne rade to svi!* Velik broj mladih zna kako reći *Ne*. I to čine sve više i više.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o prilagođavanju!

Na označene prazne linije napiši imena tinejdžera za koje znaš da »to ne rade« (budi slobodan upisati i najvažnije ime – *tvoje!*)

Među 50% onih koji ne upražnjavaju predbračni seks spadaju:

.....

.....

Među 80% onih koji ne koriste duhan spadaju:

.....

.....

Među 30% onih koji ne koriste alkohol spadaju:

.....

.....

Među 40% onih koji ne uživaju droge spadaju:

.....

.....

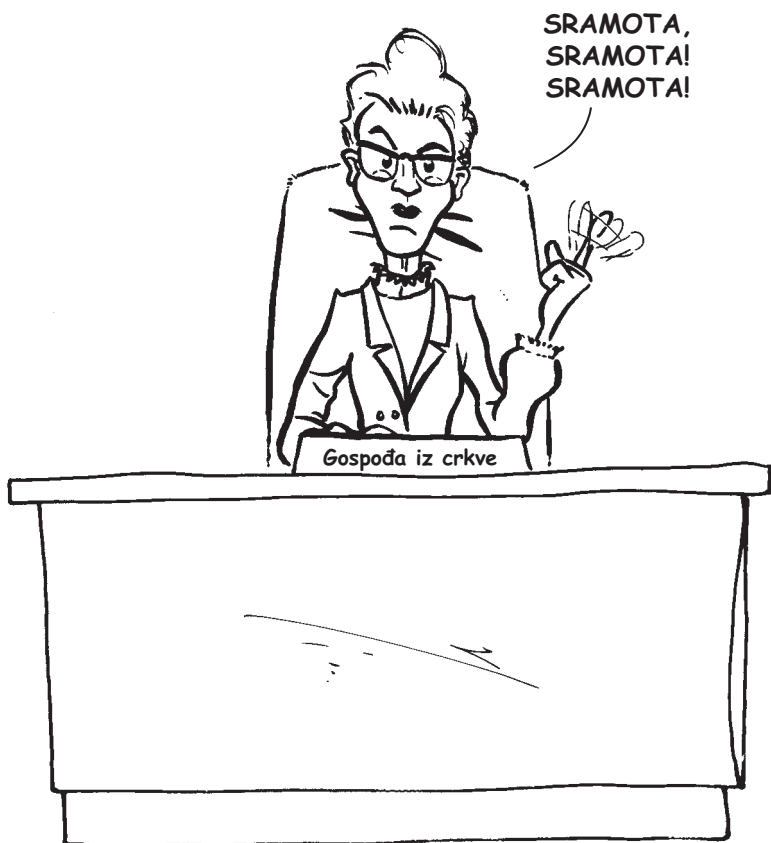
Među 61% onih koji vjeru smatraju najvažnijim dijelom svog života spadaju:

.....

.....

38

38. Seks nije prljava riječ

Razmatramo mit o puritancima

Jedan od razloga popularnosti lika Dane Carvey – Gospođe iz crkve – (koja je postala poznata u američkom serijalu *Saturday Night Live*) leži u tome što ona odražava način na koji mnogi ljudi vide kršćanstvo. Licemjerman, nepristupačan stav te dame odjevene u haljinu dugu do listova, kose podignute u punđu, prikazuje uvjerenje da kršćani na seks gledaju kao na vulgarnu riječ. U umovima velikog broja ljudi oni što slijede Krista vjeruju u Boga koji osuđuje i seks i seksualnost.

To je mit.

Seks nije prljava riječ. On nije poročan, nije grešan, niti je sramotan.

Bog ne mrzi seks. Pa on ga je izmislio! On je sve započeo. Izvještaj o stvaranju svijeta u Postanku kaže: »Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih.« (Postanak 1:27) Bog je stvorio muškarca i ženu sa spolnim organima, punom seksualnošću i prirodnom senzualnošću. A onda je pogledao dolje, na ta neizmjereno putena bića što ih je stvorio, i Biblija kaže da »vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro«. (Postanak 1:31)

Spolnost je od samog početka bila Božji plan. Kad je muškarcu i ženi rekao: »Plodite se i množite«, namjera mu je bila da mu oboje budu poslušni kroz spolne odnose.

Biblija sadrži nekoliko prilično otvorenih izvještaja o spolnosti. Solomonova Pjesma nad pjesmama je ljubavna poema pisana jezikom koji bi svakako šokirao Gospođu iz crkve. Apostol Pavao bračnim parovima u crkvi u Korintu daje veoma detaljne savjete o seksualnom vladanju. Međutim, Pismo otvoreno govori o činjenici da se spolnost može uživati samo između muža i žene. »Ženidba neka bude u časti među svima,« kaže pisac Poslanice Hebrejima, »a bračna postelja neokaljana, jer će bludnicima i preljubicima suditi Bog.« (Hebrejima 13:4)

Bog je stvorio seks, a čovjek je taj koji ga je stavio van bračne zajednice i uprljao. Božja je nakana bila da spolni odnos bude ispunjavajući, uzbudljiv doživljaj, pun zadovoljstva, između muškarca i žene koji su potpuno predani jedno drugomu i naslađuju se međusobnom putenošću; a čovjek je taj koji je izopačio Božji dar.

Kad Bog kaže: »Ne učini preljuba« ili bluda, ne radi to stoga što je kozmički kvaritelj raspoloženja nego baš zato jer je nebeski stvoritelj ljubavi i radosti. Bog te želi zaštititi od nepovjerenja, sumnje i pozorenja, te obezbijediti ti najvažniji činilac potreban za ispunjenu ljubav, brak i spolni odnos – povjerenje.

On nas želi zaštititi od straha zbog spolno prenosivih bolesti i dati nam duševni mir u vezi spolnosti, onda kada jednom uđemo u brak.

On nas želi zaštititi od loših veza koje se umjetno održavaju, i koje nerijetko vode u tragične brakove upravo zbog prethodnog upuštanja u spolne odnose.

I konačno, on želi zaštititi našu čednost kako bi nam dao jedan od najvećih darova što ga osoba može pružiti supružniku prve bračne noći.

Vježba:

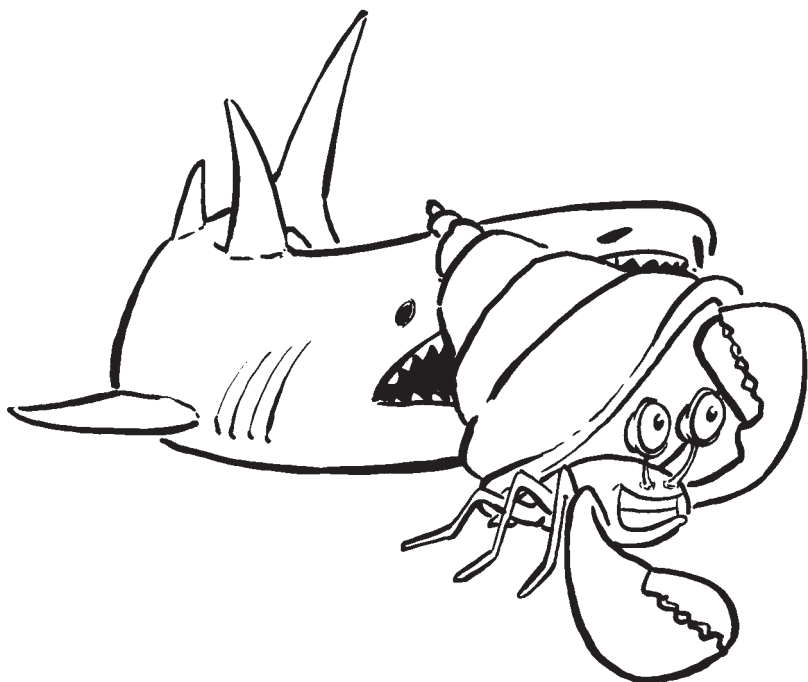
Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o puritancima!

Pročitaj Izreke 5:1-23 (ako je moguće, u nekom od suvremenijih prijevoda). Obrati pažnju na to koje suprotnosti navodi mudri pisac između izvanbračnih spolnih odnosa i koristi tih odnosa unutar braka. U stihovima 18 i 19 osobito obrati pažnju na stav o spolnom odnosu između muža i žene.

Pročitaj senzualne stihove Solomunove *Pjesme nad pjesmama* (3-5). Ova ljubavna poema opisuje puteno (ne nužno i čisto seksualno) zadovoljstvo što ga Bog daje mužu kroz njegovu ženu i ženi kroz njenog muža.

39

39. O cipelama,
brodovima i pečatnom
vosku, o morskim
rakovima i drugim
stvarima

Razmatramo anarhistički mit

Herman, mali rak, bijesno je jurio preko morskog dna i stuštio se pod obiteljsku stijenu.

»Želim biti slobodan!« zavrištao je na svoga oca. »Nije mi jasno kako možeš očekivati od mene da ovu glupu ljušturu nosim na sebi dvadeset četiri sata dnevno! Sputava me! Ograničava moj stil! Neka djeca planiraju pokrenuti antiljušturski prosvjedni skup i ja ću im se pridružiti!«

Njegov otac, rak Fred, duboko je udahnuo i položio svoja račvasta klješta na Hermanovo rame (rakovi doista imaju ramena iako samo drugi rakovi mogu reći gdje to rame završava, a gdje počinju leđa). Herman je prevrnuo očima.

»Sine,« rekao je, »dozvoli da ti ispričam jednu priču.«

»Ajoj, tata, ne još jednu...«

»Radi se o dječaku Humphreyu koji je navaljivao da u školu ide bosonog. Žalio se da ga cipele sputavaju. Ograničavaju njegov stil, tvrdio je. Čeznuo je da bude slobodan i da bosonog trči preko cvijeća i trave, preko poljana i potoka. Naposljetku mu je majka popustila. Odmaglio je iz kuće – i znaš li što se dogodilo?«

Herman je zaustio kako bi odgovorio, ali je njegov otac nastavio prije nego što je ovaj uspio izgovoriti i riječ.

»Dječak Humphrey je stao na razbijenu bocu. Sad je na nozi imao dvadeset kopči, a neki drugi momak je njegovu djevojku odveo na maturlni ples.«

»Uh što ti je bez veze ta priča, tata!«

»Možda, sine, no stvar je u ovome – svaki se rak, prije ili kasnije, osjeća isto kao ti sada, misleći da bi život bio daleko bolji kad bi se potpuno oslobodio svoje ljušture. No, to je isto kao kad bi se mornar umorio od ograničenja što mu ih postavlja brod, pa skočio u slobodu u more. On bi mogao misliti da je to sloboda, no ako se brzo ne vrati na brod ili ne otpliva na obalu, utopit će se – a kakva je onda to sloboda?«

Herman je razmišljao o očevim riječima.

»Uskoro ćeš skinuti svoju ljušturu, sine,« rekao je otac.

Mladi je rak izgledao prilično iznenađen.

»O, da, hoćeš«, otac Fred je odgovorio na pitanje što se nalazilo u izrazu lica njegova sina. »To se zove 'presvlačenje', i svi rakovi to rade kako odrastaju. Ali,« rekao je s upozorenjem u pogledu, »kad se to dogodi, bit ćeš ranjiviji nego ikad u životu. Sve dok ti ponovno ne okošta čvrsta ljuštura kao što je ova« – potapšao je sinovljeva leđa prekrivena oklopom – »morat ćeš biti mnogo oprezniji i pažljiviji nego inače. Bez te ljušture bit ćeš manje slobodan, a ne više.«

»To je smiješno, tata«, rekao je Herman. »Nikad nisam razmišljao o tome na takav način. Hoćeš reći da se ponekad čini kako ti nešto ograničava slobodu, a zapravo donosi veću, zar ne?«

Rak Fred je objesio svoja velika račvasta kliješta preko Hermanovih leđa. Polako su postrance krenuli ispod obiteljske stijene.

»Na koga li si mi samo tako pametan, sine?« upitao je.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s anarhističkim mitom!

Mnogi ljudi smatraju da Deset zapovijedi i Isusovo poučavanje zarobljavaju i ograničavaju čovjeka. Naprotiv, oni onima koji ih se pridržavaju donose stvarnu slobodu.

Pročitaj Izlazak 20:1-17. Kakva bi vrsta slobode mogla proizići iz pokoravanja ovim zapovijedima? (Na primjer, počinovanje šestoj zapovijedi donosi slobodu od spolno prenosivih bolesti.) Nabroj svoje odgovore na dolje naznačenim linijama:

.....

.....

Pročitaj Matej 5:1-12. Kakva bi sloboda mogla proizići iz postupanja po Isusovom poučavanju u ovim stihovima?

.....

.....

.....

Pročitaj Ivan 8:36. Prepiši sad taj stih na označene linije:

.....

.....

40. Zvijezde u očima

Razmatramo mit o ljubavi na prvi pogled

S tajao sam tako, prvoga dana škole, pritješnjen gomilom drugih momaka koja se napravila oko mog ormarića, dok smo razgovarali o...pa, znaš već o čemu pričaju dečki – kad, iznenada, pojavi se ona.

»Onog časa kad je uplovila u tu školu, znao sam da je djevojka za mene. Čovječe, bila je savršena. Plava joj je kosa na ramena padala u slapovima, bacajući blistavo svjetlo u moje oči. Ten preplanuo kao da je upravo došla s plaže. A figura takva da bi sedamnaestogodišnjeg momka kao što sam ja mogla svesti na mucavog klauna.«

»Zaljubio sam se. Zaljubio na prvi pogled, zar ne? U svakom slučaju, tako sam se osjećao. I trebalo mi je neko vrijeme, ali konačno sam uspio izaći na spoj s tom čarobnom vizijom. Nakon toga se sve nekako odvijalo samo od sebe – vjenčali smo se, dobili djecu i zauvijek sretno živjeli.«

Ahaa, tako se to znači desi!? Prava ljubav. Ljubav na prvi pogled. Ponekad trebaš samo pogledati momka ili djevojku i eto ga – *znaš* da si pronašao svoju ljubav, svog životnog saputnika.

To je mit. Oh, da, možda se takvo što i dogodi tu i tamo, no opasno je misliti kako takve iznimke simboliziraju pravu ljubav.

Na ljubav smo počeli prevashodno gledati kao na osjećaj: navala emocija, leptiri u stomaku, zvijezde u očima. No, Biblija o ljubavi govori kao o »radnji«, ne o nečemu što prosto *osjećaš*, nego o nečemu što *činiš*.

Mnogi ljudi zamišljaju da bi ljubav mogla biti nešto slično onome što je Novi svijet bio Columbu – ne tražiš je, no onda iznenada, eto je! Ljubav! A upravo je suprotno, jer ljubav je sličnija mirisnom cvijetu u vrtu – posiješ sjeme, zalijevaš ga, njeguješ, čupaš korov koji prijeti da će ga uništiti, ponovno zalijevaš, a onda danima, tjednima, mjesecima kasnije ono procvjeta. I nastavlja rasti i cvjetati sve dok ga hraniš i zalijevaš.

I možda upravo zbog neshvaćanja ovoga što smo rekli, mnoge veze propadaju: jer nitko nije spreman raditi na ljubavi. Nitko ne misli da sjeme treba zalijevati. Nitko nije pripravan izdržati buru koja prijeti da će iščupati tek uzraslu biljku. Nitko nije voljan hraniti zemlju. I, kao posljedica toga, većina ljudi nikad ne uspije uživati u punom cvijetu ljubavi.

Apostol Pavao je aktivnu narav ljubavi naglasio rekavši: »Muževi, ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu...« A kako je Krist ljubio Crkvu? Tako što je »sâm sebe predao za nju...Tako su i muževi dužni ljubiti svoje žene kao svoja tjelesa. Tko svoju ženu ljubi, ljubi samoga sebe. Bez sumnje, nitko nikada nije mrzio svoga tijela. Naprotiv, hrani ga i njeguje kao i Krist Crkvu«. (Efežanima 5:25, 25, 28-29)

I dalje se može desiti da osjetiš udar groma kad preplanula plavuša ušeta u prostoriju. Možda i padneš u nesvjest kad te primijeti kapiten nogometnog kluba. No, to nije ljubav. To je uzbuđenje, a to nije isto što i aktivna ljubav prema nekome i promatranje kako ta ljubav raste i pupi u mirisni cvijet.

Vježba:

Osnaži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o ljubavi na prvi pogled!

Pročitaj 1 Korinćanima 13 – glasovito Pavlovo poglavlje o ljubavi. Dopiši na prazne linije karakteristike ljubavi što ih daje pisac ove poslanice:

Ljubav je ,
 ljubav je (stih 4),
 Sve ,
 sve ,
 svemu se ,
 sve (stih 7).
 ljubav ne
 ne se,
 ne se (stih 4).
 Nije ,
 ne ,
 ne se,
 i (stih 5);
 ne se ,
 a se (stih 6).
 Ljubav nigda ne (stih 8).

Sad pregledaj svoj spisak. Koliko od gore navedenih karakteristika ljubavi predstavlja osjećaj? A koliko njih predstavlja djelovanje?

41

41. Samospasenje

Razmatramo humanistički mit

Šetajući alejom, Buddy i Nathan su zastali pokraj stola s knjigama. Muškarac i žena koji su sjedili iza stola ljubazno su se nasmiješili na dječake.

»Ako vam u nečemu mogu pomoći, samo recite«, kazao je muškarac.

Neke knjige su bile besplatne kao, na primjer, brošura koja je bestidno tvrdila da *Isus nikad nije postojao*. Druge su koštale novca, no teme poput svjetskog mira, obrazovanja, te odvajanja crkve od države zvučale su doista zanimljivo.

»Vidi ovo,« Buddy je držao podebelu knjigu naslovljenu kao *Isaac Asimov's Guide to the Bible (Vodič za čitanje Biblije od Isaaca Asimova)*, »čuo sam za ovog tipa«, rekao je.

»Da«, muškarac je ustao i nagnuo se preko stola. »To je izvrsna knjiga. Ne samo da otkriva malo poznate činjenice o Potopu i prelasku preko Crvenoga mora, nego otkriva i još mnogo toga što Biblija ne govori. Pokazuje zapravo kako se mit o Bibliji i povijest stapaju u širu sliku povijesti čovjeka.«

»A-ha«, Nathan je kimnuo čovjeku, no uzeo je knjigu od Buddyja i položio je na stol. »Hajdemo odavde«, rekao je.

»Što je tebi?« upitao ga je Buddy nakon što su odmakli nekoliko koraka. »Otkud odjednom tolika žurba da se ode odande?«

Nathan je slegnuo ramenima. »Ne znam. Jednostavno nešto nije bilo u redu.«

Nathanov postupak bio je mudar. Suočio se sa sekularnim humanizmom, filozofijom koju je često teško prepoznati, no koja se nedvojbeno suproti Bibliji, kršćanima i crkvi.

Humanisti vjeruju da svijet može spasiti samo čovječanstvo. Bog ne može spasiti čovjeka, umuju oni, jer Bog ne postoji. Religija ne može spasiti čovjeka, kažu, jer je religija laž. Tragajući za spasenjem, mirom i ispunjenjem, ljudski rod ne treba gledati u nebo, već u sebe samog.

Humanisti vjeruju kako jedina nada za osobno ispunjenje i smisao, te za bolji svijet, leži u tome da se odbace sva religijska razmišljanja i postavi se »apsolutna vjera u to da ništa ne spašava 'biće' ili svijest, osim same naravi što se nalazi unutar tog bića ili svijesti«. Oni ozbiljno vjeruju da je čovjek i bez Božje pomoći sposoban osloboditi sâm sebe i svoj svijet od svakoga zla.

To je mit.

Povijest čovječanstva adekvatno pokazuje da, uza sav naš tehnološki napredak, ljudski rod ne postaje ništa dobroćudniji niti srdacniji. Čovječanstvo ne usavršava mir niti uklanja ratove. Čovjek nije u stanju tek tako, sâm od sebe, riješiti sve svoje probleme. Dokazi koje nalazimo

samo u ovom stoljeću (XX) – dva svjetska rata, Hitler, Staljin, Crveni Kmeri, McCarthyizam, KKK, porast nuklearnog naoružanja, izbjeglice iz raznoraznih ratova, glad, ugnjetavanje – pokazuju da je nada položena u samo čovječanstvo, definitivno položena na *krivo* mjesto.

Svakako da moramo težiti ka tome da izbrišemo ratove i glad, te se boriti protiv bolesti i nepravde. No, ljudska bića ne mogu spasiti sama sebe. »Spasenja nema ni po jednom drugom,« kaže Biblija, »jer je pod nebom to jedino ime dano ljudima po kojem nam se treba spasiti.« (Djela 4:12)

Humanisti neće ni u dvije tisućitoj godini biti ništa bliže spasenju nego što su to bili oni kojima je Pavao pisao u prvom stoljeću, a koji »su istinu Božju zamijenili lažju te se klanjali i iskazivali štovanje stvorenju mjesto Stvoritelju, koji je slavljen zauvijek. Amen.« (Rimljanima 1:25)

Vježba:

Oснаži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s humanističkim mitom!

Pročitaj Jeremija 16:20-21. Kako se ove riječi mogu primijeniti na humanistički mit?

.....

.....

Pročitaj Psalam 36:1-2 (2-3). Mogu li se i ove riječi primijeniti na humanistički mit? Kako?

.....

.....

Pročitaj Psalam 37:39. Kakvu mogućnost ovi stihovi ostavljaju humanističkoj zamisli po kojoj čovjek može osloboditi sâm sebe?

.....

.....

Pročitaj Psalam 62:1-2 (2-3). Kakvo je značenje riječi »samo« u ovim stihovima? Zašto se ponavlja? Pročitaj ove stihove ponovno, naglašavajući riječ »moja« svaki put kad se pojavi.

.....

.....

Pročitaj 1 Korinćanima 3:11. Kakvu perspektivu ovaj stih pruža humanistima?

.....

.....

42. Nigdje kao kod kuće

Razmatramo mit o raju na zemlji

Lijepa pjesma. Slaba teologija.

LA ona svakako nije jedina koja pjeva tu pjesmu. Vjerojatno si i sâm čuo nekoliko njenih verzija.

»Znaš na što mislim?« (Nema šanse da u autobusu prečuješ djevojku koja priča s momkom u kožnoj jakni iza sebe.) »Mislim da je raj ono što sâm stvoriš, stanje uma, zapravo. Ne misliš li i ti tako?«

Vjerojatno si čuo i drugu stranu te ploče.

»Čuj«, kaže tetovirani čovjek tipu u bijeloj odori u trgovini krafnama. »Ja sam prošao kroz pakao *upravo ovdje*«, dodaje udarajući zdepastim prstima po pultu. »Nema goreg pakla od onoga u kojem sam već bio.«

E, pa, to je mit.

Točno je da mnogo toga u životu čovjeka može biti tako blaženo sretno da je teško zamisliti da postoji išta bolje ili veće. Također je točno da su neka ljudska iskustva tako žestoko traumatična, da se čini kako ni pakao ne može biti gori.

No, i pored svega toga Biblija jasno naučava da postoje *stvarno* nebo i *stvarni* pakao.

Isus je rekao svojim sljedbenicima: »U kući Oca moga ima mnogo stanova... Idem da vam pripravim mjesto!« (Ivan 14:2) K tomu je jasno obznanio da je raj mjesto koje treba željeti iznad svega ostalog, kad je svojim učenicima, koji su bili uzbuđeni jer su uspjeli istjerati zle duhove iz ljudi, rekao: »Ne radujte se što vam se duhovi pokoravaju, nego što su vaša imena zapisana na nebesima!« (Luka 10:20)

A već ostarjeli apostol Ivan, u viziji raja i budućnosti koja je sačuvana kao Otkrivenje, posljednja biblijska knjiga, daje neke pojedinosti o raj, opisujući ga kao mjesto Božjeg prisustva, gdje: »...Smrti više neće biti; neće više biti ni tuge, ni jauka, ni boli...« (Otkrivenje 21:4) A tamo: »...Sluge Božje klanjat će se Bogu i 'gledat će njegovo lice...' i 'oni će kraljevati u vijeke vjekova.'« (Otkrivenje 22:3-5) Djevojci u autobusu, koja misli da se raj nalazi na zemlji, biblijska bi poruka mogla glasiti i ovako: »Ništa ti još nisi vidjela!«

No, Božja riječ nam jednako tako razjašnjava da budućnost nosi kaznu za opake i to na mjestu koje nazivamo pakao. Isus je otvoreno govorio o vremenu kad »će reći i onima s lijeve strane: 'Idite od mene, prokleti, u oganj vječni što je pripravljen đavlu i anđelima njegovim!'« (Matej 25:41)

I Ivan u svojoj viziji upućuje na kaznu koja čeka nespasene: »Što se tiče kukavica, otpadnika, odurnih stvorenja, ubojica, bludnika, vračara, idolopoklonika i svih lažaca, njihova je sudbina u jezeru koje 'gori ognjem i sumporom'. To je druga smrt!« (Otkrivenje 21:8) Strašno je,

ali bi i čovjeku iz trgovine krafnama, koji misli da je prošao kroz pakao, biblijska poruka jednako mogla glasiti: »Ništa ti još nisi vidio!«

Biblija se zapravo prilično često vraća na temu pakla, uvijek i iznova govoreći o njemu najoštrijim izrazima, poput kamiona bez kočnica koji se spušta niz strmi obronak brda i snažno trubi kako bi upozorio na dolazeću opasnost.

Nažalost, premalo ljudi vodi računa o biblijskim upozorenjima o paklu ili o njenim obećanjima o raju. No, kao što kaže pisac Poslanice Hebrejima: »Zato trebamo dobro paziti na ono što smo čuli, da slučajno ne promašimo cilj. Jer, ako se riječ koju su saopćili anđeli pokazala sigurnom, i ako je svaki prekršaj ili neposluh riječi primio pravednu kaznu, kako ćemo joj izbjeći mi ako zanemarimo takvo i toliko spasenje?« (Hebrejima 2:1-3a)

Vježba:

Oснаži se ovom vježbom kako bi se mogao suočiti s mitom o raju na zemlji!

Pročitaj sljedeće navode iz Pisma, pa na označenim linijama ukratko zabilježi imena četvorice ljudi (onih koji govore ili pišu svaki od navedenih odjeljaka) koji su otkrili svoju vjeru u raj:

1. Matej 6:20
2. 2 Korinćanima 5:1
3. 2 Petrova 3:13.....
4. Otkrivenje 19:11

Učini sad isto i s imenima ljudi koji su objelodanili svoje uvjerenje o postojanju stvarnog pakla:

5. Matej 23:33.....
6. 2 Petrova 2:4
7. Otkrivenje 20:13-15.....

(Odgovori: 1. Isus; 2. Pavao; 3. Petar; 4. Ivan; 5. Isus; 6. Petar; 7. Ivan)